

Β. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ

ΑΧΙΛΛΕΥΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΑΚΕΚΛΗΡΟΝΟΜΕΙΩΝ

ΑΘΗΝΑ 1977

19799

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

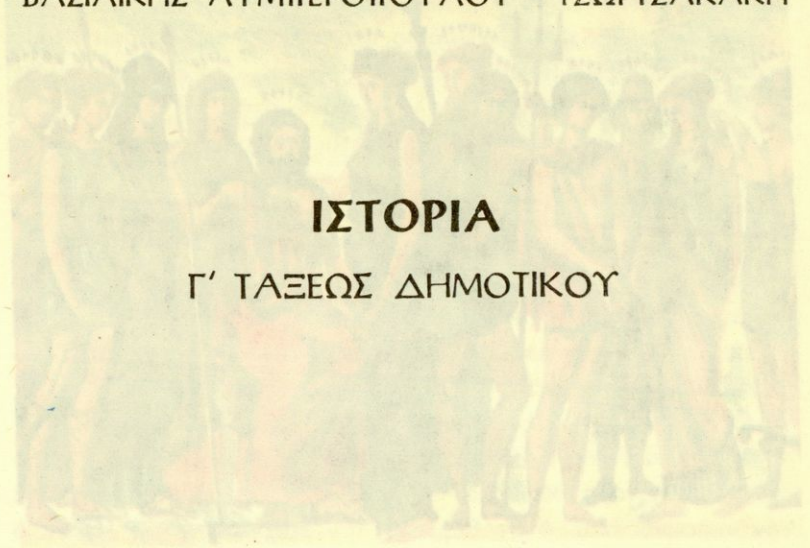
ΑΘΗΝΑ 1977

99991

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΥΟΧΙΤΟΜΗΔ ΣΩΞΕΑΤ 'Τ

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ – ΤΖΩΡΤΖΑΚΑΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Γ' ΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΥΘΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1. ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι στη θέση που είναι η γη, στο πολύ παλιό χρόνο, απλωνόταν ένα μαύρο σκοτάδι, το Χάος. Κατόπι έγινε ο πλατύς Γαί που στηριζόταν πάνω στο σκοτεινό

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑ 1977

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ — ΤΣΑΡΣΑΚΑΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑ 1977

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΥΘΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1. ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Οί αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι στή θέση πού είναι ή γῆ, στά πολύ παλιά χρόνια, ἀπλωνόταν ἓνα μαῦρο σκοτάδι, τό **Χάος**. Κατόπι ἐγινε ή πλατιά **Γῆ** πού στηριζόταν πάνω στά σκοτεινά **Τάρταρα**. Ἡ **Γῆ** γέννησε τόν **Οὐρανό** μέ τ' ἀστέρια του, τά βουνά

καί τῇ θάλασσᾳ. Ἀπό τῇ Γῇ γεννήθηκαν οἱ **Τιτάνες**. Ἐνας ἀπό αὐτούς, ὁ **Κρόνος**, ἦταν ὁ πατέρας ὅλων τῶν θεῶν.

Οἱ Ἕλληνες, μέ τήν πλούσια φαντασία τους, ἐπλασαν τοὺς θεοὺς τους μέ ἀνθρώπινες μορφές, προτερήματα κι ἐλαττώματα. Οἱ θεοὶ Ζοῦσαν σέ λαμπρά παλάτια πάνω στὸν Ὀλυμπο, γι' αὐτό λέγονταν Ὀλύμπιοι. Ἦταν ἀθάνατοι καί τρέφονταν μέ ἄμβροσίᾳ. Ὄταν διψοῦσαν, ἐπιναν νέκταρ, τὸ θεϊκὸ ποτό. Συχνά ἄλλαζαν μορφή, γίνονταν δηλαδὴ ζητιάνοι, ταξιδιωτές, βοσκοὶ καί κατέβαιναν κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους. Βοηθοῦσαν τοὺς καλοὺς καί τιμωροῦσαν σκληρά ὅσους ἦταν κακοὶ καί ἄδικοι.

Οἱ Ἕλληνες ἐχτιζαν ὠραίους ναοὺς, γιὰ νὰ τιμῇσουν τοὺς θεοὺς τους. Τοὺς πρόσφεραν θυσίες πάνω στοὺς βωμοὺς καί στόλιζαν τοὺς ναοὺς μέ ὠραῖα ἀγάλματα.

Οἱ θεοὶ ἦταν πολλοί. Οἱ σπουδαιότεροι ἦταν δώδεκα:

1. Ὁ **Δίας**, ὁ μεγαλύτερος θεός, ὁ γιός τοῦ Κρόνου. Τὸν ὀνόμαζαν πατέρα θεῶν καί ἀνθρώπων. Στὸ χέρι του κρατοῦσε τὸν κεραυνό, πού, ὅταν θύμωνε, τὸν ἐρίχνε σπῇ γῇ. Ἦταν ὁ προστάτης τῶν ἀδικημένων.

2. Ὁ **Ἀπόλλωνας**, ὁ θεός τοῦ ἡλίου καί τῆς μουσικῆς. Γνώριζε τὴ μαντική τέχνη καί ἐξηγοῦσε στοὺς ἀνθρώπους τὸ μέλλον.

3. Ὁ **Ποσειδῶνας**, ὁ θεός τῆς θάλασσας. Οἱ ναυτικοὶ ἔτρεμαν τὸ θυμὸ του, γιατί μέ τήν τρίαινά του ἀνατάραζε τὴ θάλασσα καί προκαλοῦσε τίς τρικυμίες.

4. Ὁ **Ἄρης**, ὁ θεός τοῦ πολέμου, πού τοῦ ἄρεσαν οἱ μάχες. Οἱ Ἕλληνες τοῦ ἀφιέρωναν τὰ λάφυρα πού ἐπαιρναν ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους τους.

5. Ὁ **Ἥφαιστος**, ὁ θεός τῆς φωτιᾶς. Ἦταν ἄσχημος καί κουτσός, ἀλλὰ περίφημος τεχνίτης. Αὐτός ἐφτιάσε καί στόλισε τὰ παλάτια τῶν θεῶν καί πολλῶν ἀγαπημένων του βασιλιάδων.

6. Ὁ **Ἑρμῆς**, ὁ προστάτης τῶν γραμμάτων καί τοῦ ἐμπορίου. Εἶχε φτερά στά πόδια του καί ἦταν ὁ ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν.

7. **Ἡ Ἥρα**, ἡ σύζυγος τοῦ Δία. Ἦταν αὐστηρή καί σεμνή καί προστάτευε τίς παντρεμένες γυναῖκες.

8. **Ἡ Ἀθηνᾶ**, ἡ θεά τῆς σοφίας. Προστάτευε τὴν Ἀθήνα, ὅπου ὑπῆρχε ὁ περίφημος ναός της, ὁ Παρθενώνας.

9. **Ἡ Ἀφροδίτη**, ἡ θεά τῆς ὀμορφιάς. Τὴν ἔλεγαν καί «ἀναδυομένη», γιατί γεννήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀφρούς τῆς θάλασσας.

10. **Ἡ Δήμητρα**, ἡ θεά πού προστάτευε τὴ γεωργία. Αὐτὴ δίδαξε στοὺς ἀνθρώπους τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς.

11. **Ἡ Ἄρτεμις**, ἡ θεά τῶν δασῶν καί τοῦ κυνηγιοῦ. Γύριζε πάνω στὰ βουνά μέ τό τόξο καί τὰ βέλη της. Τό ἱερό της ζῶο ἦταν τό ἐλάφι.

12. **Ἡ Ἑστία**, ἡ θεά τῆς οἰκογένειας καί τοῦ σπιτιοῦ. Σέ κάθε σπίτι ὑπῆρχε βωμός ἀφιερωμένος σ' αὐτὴ τὴ θεά. Σέ ὅλες τίς πόλεις ὑπῆρχε ὁ βωμός της, πού ἡ φλόγα του δέν ἔσβηνε ποτέ, γιατί τὴ συντηροῦσαν οἱ Ἑστιάδες.

2. Ο ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

Ὁ Προμηθεΰς, γιός τοῦ Τιτάνα Ἰαπετοῦ, ἦταν προικισμένος μέ μεγάλη ἐξυπνάδα καί θέλησε νά βοηθήσει τοὺς ἀνθρώπους νά ζήσουν καλύτερα. Ἐκλεψε λοιπόν ἀπὸ τό Δία τὴ φωτιά, τὴν ἔκρυψε μέσα σ' ἓνα καλάμι καί τὴν ἔφερε στοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Δίας τὸν τιμώρησε πολύ σκληρά γιὰ τὴν πράξη του. Τὸν καταδίκασε σέ μαρτύριο φριχτό. Ὁ Ἥφαιστος τὸν ἔδεσε σ' ἓνα βράχο, πάνω στὴν ψηλότερη κορφή τοῦ Καύκασου. Κάθε μέρα ἓνας αἰτός, σταλμένος ἀπὸ τό Δία, πήγαινε κι ἔτρωγε τό συκῶτι τοῦ δύστυχου Προμηθεΰ. Τό μαρτύριό του ἦταν ἀτελείωτο, γιατί τὴ νύχτα τό συκῶτι του ξαναγινόταν. Ἀργότερα, ὁ Ἡρακλῆς λυπήθηκε τὸν ἄτυχο Προμηθεΰ καί σκότωσε τὸν αἰτό, πού τὸν βασάνιζε καθημερινά.

3. Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Στά πολύ παλιά χρόνια Ζοῦσε στή Θεσσαλία ἓνα ταιριαστό ζευγάρι, ὁ **Δευκαλίωνας** καί ἡ **Πύρρα**. Τήν ἐποχή ἐκείνη οἱ ἄνθρωποι εἶχαν γίνει πολύ ἀσεβεῖς. Εἶχαν ξεχάσει τούς θεούς τους, δέν τούς πρόσφεραν θυσίες οὔτε Ζητοῦσαν τή βοήθειά τους. Εἶχαν γίνει κακοί καί ἡ μόνη τους φροντίδα ἦταν πῶς θά βλάψει ὁ ἓνας τόν ἄλλον.

Γι' αὐτό ὁ Δίας πῆρε τήν τρομερή ἀπόφαση νά καταστρέψει τό ἀνθρώπινο γένος. Εἰδοποίησε ὅμως τόν ἐνάρετο Δευκαλίωνα γιά τήν ἀπόφασή του. "Ετσι, ὁ Δευκαλίωνας ἔφτιαξε μιὰ ξύλινη κιβωτό καί μπῆκε μέσα μαζί μέ τήν Πύρρα. Ἀμέσως, ἄρχισε ἓνας τρομερός κατακλυσμός καί ἡ βροχή πλημμύρισε ὅλη τή γῆ. Ἡ κιβωτός ἐννέα μερόνυχτα ἔπλεε πάνω στά νερά, ὥσπου ἀκούμπησε στήν κορυφή τοῦ Παρνασσοῦ. Τότε ὁ Δίας ἔστειλε τόν Ἑρμῆ νά ρωτήσῃ τό Δευκαλίωνα τί θέλει νά τοῦ δώσει καί αὐτός εἶπε:

— Παρακαλῶ θερμά τό Δία νά μᾶς στείλει ἀνθρώπους. Ἀλλιῶς θά εἴμαστε ἔρημοι στόν κόσμο ἢ Πύρρα κι ἐγώ.

Ὁ Δίας λοιπόν τοῦ παράγγειλε, καθώς θά περπατοῦν, νά πετοῦν πίσω τους πέτρες. "Ετσι, οἱ πέτρες πού ἔριχνε ὁ Δευκαλίωνας ἐγίναν ἄντρες, ἐνῶ οἱ πέτρες τῆς Πύρρας ἐγίναν γυναῖκες.

Ἀργότερα, ἀπό τό Δευκαλίωνα καί τήν Πύρρα γεννήθηκε ἓνα ἀγόρι, ὁ **Ἕλληνας**. Ἀπόγονοι τοῦ Ἕλληνα ἦταν ὁ **Δῶρος**, ὁ **Αἴολος**, ὁ **Ἴωνας** καί ὁ **Ἀχαιός**. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Δῶρου ὀνομάστηκαν **Δωριεῖς**, τοῦ Αἰόλου **Αἰολεῖς**, τοῦ Ἴωνα **Ἴωνες** καί τοῦ Ἀχαιοῦ **Ἀχαιοί**. Οἱ Δωριεῖς, οἱ Αἰολεῖς, οἱ Ἴωνες καί οἱ Ἀχαιοί, γιά νά τιμήσουν τόν Ἕλληνα, τό μεγάλο τους πρόγονο, ὀνόμασαν τή χώρα τους **Ἑλλάδα** καί οἱ ἴδιοι λέγονταν **Ἕλληνες**. Οἱ Ἕλληνες μιλοῦσαν τήν ἴδια γλῶσσα, πίστευαν στούς ἴδιους θεούς καί εἶχαν τά ἴδια ἤθη καί ἔθιμα.

Περίληψη

Οί άρχαιοί Έλληνες πίστευαν σέ πολλούς θεούς. Οί πιό σπουδαιοί ήταν οί δώδεκα θεοί τοῦ *Ολυμπου, πού κατοικοῦσαν στά λαμπρά τους παλάτια, στήν κορυφή τοῦ πιό ψηλοῦ βουνοῦ τῆς *Ελλάδας.

*Ο Δίας ήταν ὁ πατέρας θεῶν καί ἀνθρώπων. *Επειδή ὁ Προμηθεάς ἔκλεψε τή φωτιά ἀπό τούς θεούς, γιά νά τή φέρει στούς ἀνθρώπους, τόν τιμώρησε. Κάποτε κατάστρεψε τούς ἀνθρώπους μ' ἕνα μεγάλο κατακλυσμό. Μόνο ὁ ἑνάρετος Δευκαλίωνας καί ἡ γυναίκα του, ἡ Πύρρα, σώθηκαν μέσα σέ μιὰ κιβωτό. *Από τό Δευκαλίωνα καί τήν Πύρρα γεννήθηκε ὁ *Έλληνας, ὁ πρῶτος γενάρχης τῶν *Ελλήνων.

Ἀσκήσεις

1. Ποιοί ήταν οί δώδεκα θεοί;
2. Γιατί ὁ Δίας κατάστρεψε τόν κόσμο;
3. Γιατί τά σιτηρά λέγονται δημητριακά;
4. Σχεδίασε ἕναν κορμό μέ 4 κλαδιά καί γράψε πάνω τά ὀνόματα τῶν 4 ἑλληνικῶν φυλῶν.

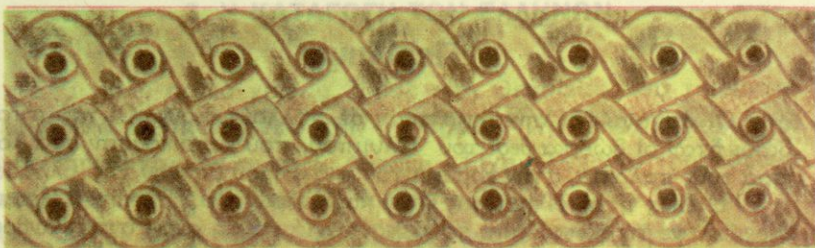
Κείμενα

*Ο ποιητής Θεόγνης ἔτσι ὑμνεῖ τόν *Απόλλωνα:

«Φοῖβε βασιλιά, ὅταν σέ γέννησε ἡ σεβαστή Λητώ, ἀγκαλιάζοντας μέ τά κομπά χέρια της τό φοινίκα· ὦ ἐσύ, ὁ πιό ὠραῖος ἀπό τούς ἀθάνατους!

Τότε ὅλη ἡ Δῆλος ἡ στρογγυλή γέμισε ἀπό θεῖο ἄρωμα· γέλασε τότε ἡ ἀπέραντη γῆ καί χάρηκε ἡ βαθιά ἀφρισμένη θάλασσα».

(Θεόγνης, μετ. Β.Α.-Τ.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Στήν ἀρχαία Ἑλλάδα ἐζησαν μερικά σπουδαία παλικάρια πού ἐξεχώριζαν γιά τή δύναμη, τό θάρρος, τήν ἐξυπνάδα καί τήν ὁμορφιά τους. Τά παλικάρια αὐτά χρησιμοποίησαν τά χαρίσματα τους, γιά νά ὠφελήσουν τούς ἀνθρώπους. Λέγονταν **ἥρωες ἢ ἡμίθεοι**, γιατί οἱ ἀνθρώποι πίστευαν πώς ὁ ἕνας ἀπό τούς γονεῖς τους ἦταν θεός. Οἱ σπουδαιότεροι ἥρωες ἦταν ὁ Ἡρακλῆς καί ὁ Θησεύς.

Α. Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

Στή Θήβα Ζοῦσε ὁ Ἀμφιτρύωνας μέ τήν ὁμορφη γυναίκα του, τήν **Ἀλκμήνη**. Ἐκεῖ γεννήθηκε καί μεγάλωσε ὁ γιός τους, ὁ **Ἡρακλῆς**.

Ὅταν ὁ Ἡρακλῆς ἦταν μωρό, ἔδειξε γιά πρώτη φορά τό θάρρος του καί τή δύναμή του. Μιά νύχτα, δύο τρομερά φίδια μέ φαρμακερές γλῶσσες καί γαλάζια λέπια μπηγαν σφυρίζοντας στό δωμάτιό του. Τή στιγμή πού πλησίαζαν νά πνίξουν τόν Ἡρακλῆ, αὐτός ἐύπησε. Οὔτε φώναξε οὔτε ἔκλαψε, ἀλλά τ' ἄφησε νά ῥθουν κοντά· τότε μέ τά παιδικά του χέρια τ' ἄρπαξε ἀπό τό λαιμό τους καί τά ἔσφιξε μέ ὅλη του τή δύναμη. Τά φίδια τυλίχτηκαν σφιχτά γύρω στόν Ἡρακλῆ, γιά νά τόν πνίξουν. Μά σέ

λίγο ξετυλίχτηκαν και κοιτάζαν πώς να ξεφύγουν από το χέρι του πού τα έπνιγε.

Έκείνη τη στιγμή ξύπνησε ή Άλκμήνη από τό θόρυβο. Τρομαγμένη ξυπνά και τόν Άμφιτρίωνα. Αὐτός αρπάζει τό σπαθί του και μαζί μέ τούς πιστούς του ὑπηρετές τρέχει στό δωμάτιο τοῦ Ἡρακλῆ. Ὅλοι γεμάτοι τρόμο βλέπουν τά φίδια νά χτυποῦν τίς οὐρές τους, χωρίς νά μποροῦν νά ξεφύγουν ἀπό τό σφίξιμο τοῦ Ἡρακλῆ. Ὁ Ἀμφιτρίωνας ὁρμά μέ τό σπαθί του, ἀλλά ὁ γιός του γεμάτος χαρά πετᾷ κάτω, μπροστά στά πόδια του, τά φίδια νεκρά.

Εὐχαριστημένοι ἀλλά και παραξενεμένοι οἱ γονεῖς τοῦ Ἡρακλῆ μίλησαν στό μάντη **Τειρεσία** γιά τό πνίξιμο τῶν φιδιῶν. Ὁ Τειρεσίας τούς εἶπε: «Ὁ Ἡρακλῆς θά γίνει ἥρωας ἀνίκητος και θά ξεπεράσει ὅλους τούς ἀνθρώπους στή δύναμη και στά κατορθώματα»

Ὁ Ἡρακλῆς μεγάλωνε στό παλάτι τοῦ πατέρα του σάν ἓνα δέντρο μέσα στό περιβόλι. Ὁ δάσκαλός του ὁ **Λίνος** τοῦ ἔμαθε γράμματα και μουσική. Ἀλλοι δάσκαλοι τοῦ ἔμαθαν νά ρίχνει τό τόξο και νά ἐξασκεῖ τή δύναμή του μέ διάφορα ἀγώνισματα. Ὁ ἴδιος ὁ Ἀμφιτρίωνας τοῦ ἔμαθε νά ὀδηγεῖ τό ἄρμα μέ τά περὶ φανα ἄλογά του.

Ὅταν μεγάλωσε περισσότερο, ὁ πατέρας του τόν ἔστειλε στόν Κιθαιρώνα, νά Ζήσει κοντά στοὺς βοσκούς. Ἐκεῖ μέ τή ζωή του στό ὑπαιθρο ἔγινε πολύ ψηλός και δυνατός. Τά μάτια του ἦταν τόσο ζωηρά, πού φαίνονταν σάν νά πετοῦσαν φλόγες.

Ὅταν ἔγινε δεκαοχτώ ἐτῶν, βρῆκε τήν εὐκαιρία νά δείξει πόσο δυνατός ἦταν. Στόν Κιθαιρώνα ὑπῆρχε ἓνα λιοντάρι, πού εἶχε γίνει ὁ φόβος τῶν βοσκῶν, γιατί ἔτρωγε τά ζῶα τους. Ὁ Ἡρακλῆς τό κυνήγησε και τό σκότωσε. Ἐπειτα τό ἔγδαρε και φόρεσε τό δέρμα του. Τό κεφάλι τοῦ θηρίου τό χρησιμοποίησε σάν κράνος. Ὅταν κατέβηκε στή Θήβα, ὅλοι τόν θαύμαζαν και τόν καμάρωναν.

2. Η ΑΡΕΤΗ ΚΑΙ Η ΚΑΚΙΑ

Λίγο καιρό αργότερα ο Ήρακλῆς περπατοῦσε σκεπτικός στὴν ἔξοχῃ. Πολλές σκέψεις τριγύριζαν στό μυαλό του. Σ' ἓνα σταυροδρόμι κόθισε κάτω στά πράσινα χορτάρια, πού φύτρωναν στὴν ἄκρη του καί συνέχιζε νά σκέφτεται.

Εκείνη τῇ στιγμή φάνηκαν στὸν ἔρημο ἐξοχικό δρόμο δύο γυναῖκες. Βάδιζαν πλάι πλάι κι ἔρχονταν πρὸς τὸ μέρος του. Ὁ Ήρακλῆς τίς ἐβλεπε νά πλησιάζουν. Ξαφνικά, ἡ μία τάχυνε τὸ βῆμα της κι ἤρθε γρηγορότερα κοντά του. Ἦταν μιά γυναίκα ψηλή καί περπατοῦσε χαμογελώντας περήφανα. Φοροῦσε πλούσια, φανταχτερά φορέματα. Στά μαλλιά της εἶχε πολύτιμα στολίδια καί τὰ δάχτυλά της ἄστραφταν ἀπὸ τὰ δαχτυλίδια. Κοιτών-

τας κατάματα τόν Ξαφνιασμένο Ἡρακλῆ τοῦ εἶπε γελώντας:

— Ξέρω ποιά σκέψη σέ βασανίζει. Ζητᾶς τὸ δρόμο πού θ' ακολουθήσεις στή ζωή σου. "Ελα μαζί μου νά γνωρίσεις τήν εὐτυχία καί τίς χαρές τῆς ζωῆς. "Εχεις δύναμη καί μυαλό· χρησιμοποίησέ τα, γιά νά ζήσεις ἄκοπα καί εὐχάριστα. Διασκέδασε ὅσο μπορείς καί θά νιώσεις σάν ἀθάνατος, γιατί ὅλοι θά σέ φοβοῦνται καί θά ὑπακούουν σ' ἐσένα.

Τή στιγμή πού ἀπλωνε τὸ χέρι της προσπαθώντας νά τὸν πείσει, τή ρώτησε ὁ Ἡρακλῆς:

— Ποιό εἶναι τὸ ὄνομά σου;

— Οἱ ἄνθρωποι μέ ὀνομάζουν **Κακία**, ἦταν ἡ ἀπάντηση.

Σεμνά πλησίασε τόν ἥρωα ἡ ἄλλη γυναίκα. Εἶχε ὠραίο λευκό πρόσωπο καί τὰ σφιχτά πλεγμένα μᾶλλιά της τοῦ ἔδιναν εὐγένεια καί χάρη. "Ενας ἀπλὸς χιτῶνας ἦταν ἡ φορεσιά της.

— Ἡρακλῆ, τοῦ εἶπε. Οἱ θεοί σοῦ ἔδειξαν τήν ἀγάπη τους χαρίζοντάς σου δύναμη καί γενναία ψυχὴ. Χρησιμοποίησε τὰ θεϊκὰ αὐτὰ δῶρα, γιά νά ὠφελήσεις τοὺς ἀνθρώπους καί τήν πατρίδα σου. Ἡ καρδιά σου νά εἶναι πάντα πονετικὴ καί πρόθυμη γιά τοὺς ἄλλους. Μπορεῖ νά πικραθεῖς, ὅμως ποτέ δέ θά μετανιώσεις γιά τὸ δύσκολο ἀλλὰ εὐγενικό δρόμο πού διάλεξες.

— Σέ ακολουθῶ ἀμέσως, εἶπε ὁ Ἡρακλῆς. Ἀλλὰ ποιό εἶναι τ' ὄνομά σου;

— **Ἀρετὴ**, ἀπάντησε καί τοῦ χαμογέλασε μέ καλοσύνη.

3. ΟΙ ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

Σέ λίγο καιρό ὁ Ἡρακλῆς παντρεύτηκε καί ἀπόχτησε παιδιά. "Ὅμως, ἐνῶ ὅλοι οἱ θεοὶ τὸν ἀγαποῦσαν, ἡ θεὰ Ἥρα τοῦ φερόταν ἐχθρικά. Κάποτε ἡ Ἥρα ἔκαμε τόν Ἡρακλῆ μανιακό, τρελό. Αὐτός πάνω στήν τρέλα του φέρθηκε πολὺ ἄσχημα στήν οἰκογένειά του. Ἀργότερα μετανιωμένος πῆγε στοὺς Δελφούς νά ρωτήσει τήν Πυθίᾳ μέ ποιό τρόπο θά μπορούσε νά δείξει τή μετά-

νοιά του. Αύτή του εἶπε ὅτι, θά τόν συγχωροῦσαν οἱ θεοί, ἂν πῆ-
γαινε στίς Μυκῆνες νά ὑπηρετήσῃ τό θεῖο του, τόν Εὐρυσθέα,
πού βασιλεψε ἐκεῖ. Ἐκεῖ ἔπρεπε νά μείνῃ δώδεκα χρόνια καί νά
κάνῃ ὅ,τι θά τοῦ ἔλεγε ὁ Εὐρυσθέας.

Πραγματικά ὁ Ἡρακλῆς πῆγε στίς Μυκῆνες καί ὕστερα ἀπό
διαταγή τοῦ Εὐρυσθέα ἔκαμε δώδεκα πολύ δύσκολα κατορθώμα-
τα, πού ἦταν ἀδύνατον νά τά κάμῃ ἄλλος ἄνθρωπος. Τά κατορ-
θώματα αὐτά ὀνομάζονται **ἄθλοι τοῦ Ἡρακλῆ**.

Οἱ πιό σπουδαῖοι ἄθλοι τοῦ εἶναι:

α) τό λιοντάρι τῆς Νεμέας,

β) ἡ Λερναία Ὕδρα,

γ) οἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες καί

δ) οἱ στάβλοι τοῦ Αὐγεία.

Α) ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΤΗΣ ΝΕΜΕΑΣ

Στή Νεμέα ὑπῆρχε ἓνα φοβερό λιοντάρι, πού ἔκανε μεγάλες
καταστροφές στά κοπάδια. Ὁ Εὐρυσθέας Ζήτησε ἀπό τόν Ἡρα-
κλῆ νά τό σκοτώσῃ καί νά τοῦ φέρῃ τό δῆρμα του.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε τό τόξο καί τά βέλη του κι ἓνα γερό ρό-
παλο ἀπό Εὐλο ἀγριελιάς. Ὅταν ἔφτασε στή Νεμέα, μῆκε στό
δάσος πού εἶχε τό λιοντάρι τή σπηλιά του καί περίμενε. Κατά τό
βραδάκι φάνηκε τό μεγαλόσωμο θηρίο χορτασμένο καί περήφα-
νο. Ὁ Ἡρακλῆς τό σημάδεψε, ἀλλά τά μυτερά βέλη δέν τρύπη-
σαν τό σκληρό δῆρμα του. Ἐπείσαν ἀχρηστα κάτω στά χορτάρια.
Τότε τό λιοντάρι κατάλαβε τόν κίνδυνο κι ἔτρεξε νά κρυφτεῖ
στή φωλιά του. Ὁ Ἡρακλῆς τό κυνήγησε μέσα στή σπηλιά, ἀλ-
λά ἐκεῖνο ἔεφυγε ἀπό ἓνα ἄνοιγμα πού ὑπῆρχε πίσω. Τότε ἀ-
ναγκάστηκε νά κλείσῃ τό ἄνοιγμα αὐτό μ' ἓνα βράχο καί τό
Ξανακυνήγησε. Τό λιοντάρι τώρα Ξαναμῆκε στή φωλιά του καί,
μή μπορώντας νά ξεφύγῃ ἀπό πούθενά, βρυχήθηκε ἄγρια, κοί-
ταξε γύρω του μέ πυρωμένα μάτια καί εἶδε τόν Ἡρακλῆ. Οἱ τρί-

χες τῆς χαίτης του σηκώθηκαν καί, δείχνοντας τά φοβερά δόντια του, ὄρμησε πάνω στόν ἥρωα. Αὐτός δέν ἔχασε καιρό· σήκωσε μέ δύναμη τό ρόπαλο καί χτύπησε τό θηρίο στό μέτωπο. Τό ρόπαλο ἔσπασε στά δύο, ἀλλά τό λιοντάρι ζαλίστηκε. Μιά ἄγρια πάλη ἄρχισε μεταξύ τους. Τέλος, ὁ Ἡρακλῆς ἔσφιξε τό λαιμό του μέ τά δυνατά του χέρια, ὥσπου ἐκεῖνο ἔπεσε νεκρό.

Πῆρε τό δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, τό φόρεσε καί γύρισε στό παλάτι τοῦ Εὐρυσθέα. Αὐτός τρόμαξε τόσο πολύ, ὅταν εἶδε τόν Ἡρακλῆ νά τοῦ φέρνει τό δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, ὥστε τόν πρόσταξε νά μήν ξαναμπεῖ στό παλάτι, ἀλλά νά περιμένει ἀπ' ἔξω τίς ἐντολές του. Ἀπό τότε ὁ Ἡρακλῆς πάντα φοροῦσε τό δέρμα τοῦ λιονταριοῦ, τήν περίφημη **λεοντῆ**.

Β) Η ΛΕΡΝΑΙΑ ΥΔΡΑ

Στή λίμνη Λέρνη με τὰ ἤσυχα πρασινισμένα νερά καί τὰ ψηλά καλάμια ζοῦσε ἓνα φοβερό τέρας, ἡ Λερναία ὕδρα. Εἶχε ἓνα πολύ χοντρό σῶμα, πού ἔμοιαζε μέ φίδι, καί στήν ἄκρη του φύτρωναν ἑννέα τεράστια κεφάλια. "Ὅχι μόνο τὰ δόντια της ἦταν δηλητηριασμένα, ἀλλά καί ἡ ἀναπνοή της. "Ὅποιος ἀτυχος τήν πλησίαζε, πέθαινε ἀμέσως. Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς ζοῦσαν μέσα στό φόβο, γιατί ἡ Λερναία ὕδρα τοὺς ἄρπαζε τὰ κοπάδια.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε διαταγή ἀπό τόν Εὐρυσθέα νά σκοτώσει καί τό τέρας αὐτό. Ἀνέβηκε λοιπόν στό ἄρμα του, πού τό ὀδηγοῦσε ὁ ἀνιψιός του Ἴδλαος, κι ἔφτασε στή Λέρνη. Γιά ν' ἀναγκάσει τήν ὕδρα νά θγεῖ, σημάδευε τή φωλιά της μέ πυρ-

μένα βέλη πού σφύριζαν, μόλις άκουμποῦσαν στό νερό. "Ετσι, τά βέλη τήν ενόχλησαν καί βγήκε έξω. Μόλις είδε τόν 'Ηρακλή, ὀρμησε καί τυλίχτηκε στό πόδι του. 'Ο ἥρωας χτυποῦσε ἀλύπητα τά φριχτά κεφάλια της μέ τό ροπαλό του. 'Αλλά δέν κατάφερνε τίποτε, γιατί στή θέση κάθε κομμένου κεφαλιοῦ φύτρωναν δύο. Σά νά μήν ἔφτανε αὐτό, ἡ "Ηρα ἔστειλε ἕναν κάβουρα, πού τόν δάγκωνε στό πόδι. 'Ο 'Ηρακλῆς σκότωσε τόν κάβουρα καί εἶπε στόν 'Ιόλαο ν' ἀνάψει δυνατή φωτιά. "Ετσι, μόλις ὁ 'Ηρακλῆς χτυποῦσε κάθε κεφάλι, ὁ 'Ιόλαος μέ πυρωμένα δαυλιὰ ἔκαιγε τό χτυπημένο μέρος, γιά νά μήν ξαναφυτρώσουν ἄλλα. Μ' αὐτό τόν τρόπο κόπηκαν ὅλα τά κεφάλια.

Μόλις ἡ ὕδρα ἔπεσε ἀκέφαλη, νεκρή, ὁ 'Ηρακλῆς ἔθαψε βαθιά στή γῇ τό μεσαῖο κεφάλι, πού ἦταν ἀθάνατο καί τό σκέπασε μέ μία τεράστια πέτρα. "Υστερα ἄνοιξε τήν κοιλιά της καί βούτηξε τά μυτερά του βέλη στό δηλητήριό της, γιά νά γίνουν φαρμακερά.

Γ) ΟΙ ΣΤΥΜΦΑΛΙΔΕΣ ΟΡΝΙΘΕΣ

Στήν Ἀρκαδία τά χρόνια ἐκεῖνα ὑπῆρχε ἡ Στυμφαλία, μία λίμνη μέ ἀκίνητα νερά καί πυκνοῦς θάμνους. Μέσα στους θάμνους αὐτοῦς ζοῦσαν οἱ Στυμφαλίδες ὀρνίθες. Αὐτές ἦταν ἕνα κοπάδι ἀπό τεράστια πουλιά, πού ἔτρωγαν κρέας. Οἱ φτεροῦγες, τά γυριστά νύχια καί τά μεγάλα ράμφη τους ἦταν σιδερένια. 'Ο Εὐρυσθέας πρόσταξε τόν 'Ηρακλή νά σκοτώσει τίς Στυμφαλίδες ὀρνίθες.

Στόν ἄθλο του αὐτό τόν βοήθησαν οἱ θεοί. 'Ο "Ηφαιστος ἔφτιασε κρόταλα ἀπό χαλκό καί ἡ θεά 'Αθηνᾶ τά ἔφερε στόν 'Ηρακλή.

'Εκεῖνος πήρε μαζί του τό τόξο του, τά βέλη καί τά κρόταλα καί ἀνέβηκε στό ὄρος Κυλλήνη, κοντά στή Στυμφαλία. 'Εκεῖ ἄρχισε νά χτυπᾷ δυνατά τά κρόταλα. Οἱ Στυμφαλίδες ὀρνίθες,

τρομαγμένες από τό θόρυβο, πέταξαν βιαστικά από τίς φωλιές τους. Μόλις θρέθηκαν στόν άέρα, άρχισαν νά κρώζουν δυνατά καί νά χτυπούν τίς σιδερένιες φτεροϋγες τους, γιά νά τρομάξουν τόν έχθρό τους. Άλλά ό Ήρακλής σημαδεύει πιό σταθερά καί στέλνει τά φαρμακερά του βέλη στίς τεράστιες όρνιθες. Μία μία πέφτουν κάτω σκοτωμένες. "Όσες σώθηκαν, πέταξαν κατά τήν Άνατολή καί δέν Ξαναγύρισαν ποτέ πιά.

Δ) ΟΙ ΣΤΑΒΛΟΙ ΤΟΥ ΑΥΓΕΙΑ

Στήν "Ηλιδα Ζούσε ό βασιλιάς **Αύγείας**. Είχε πολλά πλούτη καί άμέτρητα κοπάδια βοδιών καί προβάτων. Τά κοπάδια του έβοσκαν στά μεγάλα λιβάδια τής "Ηλιδας μέ τό παχύ χορτάρι.

Τό βράδυ οί βοσκοί έφερναν τά κοπάδια νά κοιμηθούν στούς στάβλους τους. Χρόνια όμως οί στάβλοι έμεναν άκαθάριστοι από τίς κοπριές. Τώρα λοιπόν είχαν φράξει οί πόρτες τους, γιατί οί κοπριές ήταν βουνά όλόκληρα.

Ό Εύρυσθέας πρόσταξε τόν Ήρακλή νά πάει στήν "Ηλιδα καί νά καθαρίσει τούς στάβλους τοῦ Αύγεία. Ένῳ ό Ήρακλής προχωροῦσε πρὸς τήν "Ηλιδα, σκεφτόταν μέ ποιό τρόπο θά μπορέσει νά τελειώσει αυτό τό έργο. Μέ φυτάρια καί σκουπες θά χρειάζονταν χιλιάδες άνθρωποι νά δουλεύουν μέρες καί μέρες. Ξαφνικά, κάτι άστραψε στό μυαλό του. «Θά χρησιμοποιήσω νερό» φώναξε.

Ό Ήρακλής μίλησε στόν Αύγεία γιά τό έργο πού έπρεπε νά κάμει.

— Θά καθαρίσω τούς στάβλους σου σέ μία μέρα, τοῦ εἶπε, αν μοῦ δώσεις τό ένα δέκατο από τά Ζῶα σου.

Ό Αύγείας, πού δέν πίστευε ποτέ ότι μπορούσε νά γίνει αυτό, δέχτηκε.

Ό Ήρακλής πήρε γιά μάρτυρα τό **Φυλέα**, γιό τοῦ Αύγεία, καί άρχισε τό έργο του. Πρώτα γκρέμισε τόν ένα τοίχο τῶν στάβλων. "Επειτα μέ πέτρες καί χῶμα άλλαξε τήν κατεύθυνση τῶν δύο

γειτονικῶν ποταμῶν, τοῦ Πηνειοῦ καί τοῦ Ἀλφειοῦ. Ἐφθιασε πρόχειρα αὐλάκια καί κατόρθωσε νά φέρει τά νερά πρὸς τοὺς στάβλους. Τά νερά ὄρμησαν καί ἄρπαξαν τά βουναί τῆς Εὐρῆς κοπριάς. Ὡς τὸ βράδυ οἱ στάβλοι ἄστραφταν ὀλοκάθαροι.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Αὐγείας δέ θέλησε νά δώσει τά ζῶα στὸν ἥρωα καί τὸν ἔδωξε μαζί μέ τὸ Φυλέα ἀπὸ τὴν Ἥλιδα. Ἐπειδὴ ὁμως φάνηκε ψεύτης, ὁ Ἡρακλῆς μάζεψε στρατό, τὸν νίκησε κι ἔκαμε τὸ Φυλέα βασιλιά τῆς χώρας.

4. Η ΑΛΚΗΣΤΗ

Στὶς Φερές, πόλη τῆς Θεσσαλίας, ἦταν βασιλιάς ὁ **Ἄδμητος**, ἀγαπημένος φίλος τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα. Σέ μιὰ γειτονικὴ πόλη τῆς Θεσσαλίας βασιλεύεε ὁ γέρο **Πελίας**, πού εἶχε μιὰ ὁμορφὴ κόρη, τὴν **Ἀλκηστική**. Ὁ Ἄδμητος ζήτησε νά τὴν παντρευτεῖ. Ὁ Πελίας τοῦ εἶπε ὅτι ἔχει ὀρκιστεῖ νά τῇ δώσει γυναῖκα σέ ὅποιον μπορέσει νά ἔρθει πάνω σ' ἓνα ἄρμα, πού θά τὸ τραβοῦν ἓνα λιοντάρι κι ἓνα ἀγριογούρουνο. Κανένας ὡς τότε δέν εἶχε κατορθώσει αὐτὸ τὸ παράξενο πρᾶμα.

Ὁ Ἄδμητος ζήτησε τὴ βοήθεια τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα καί τὸ κατόρθωσε. Πραγματικά, ἔξεψε στὸ ἄρμα τὸ λιοντάρι καί τὸ ἀγριογούρουνο καί ἦρθε στὸν Πελία. Ἔτσι, παντρεύτηκε τὴν Ἀλκηστική.

Πρὶν ἀπὸ τὸ γάμο ὁ Ἄδμητος ἔκανε θυσίες, γιὰ νά εὐχαριστήσει τοὺς θεοὺς. Ξέχασε ὁμως τὴ θεὰ Ἀρτεμη. Αὐτὴ γιὰ νά τὸν τιμωρήσει, γέμισε φίδια τὸ νυφικὸ δωμάτιο. Καί πάλι ὁ θεὸς Ἀπόλλωνας προστάτεψε τὸν Ἄδμητο. Ὅχι μόνο μαλάκωσε τὸ θυμὸ τῆς θεᾶς, ἀλλὰ παρακάλεσε τίς Μοῖρες, πού κανονίζουν τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, νά κάμουν ἓνα δῶρο στὸν Ἄδμητο. Οἱ Μοῖρες τοῦ δώρισαν πολλὰ χρόνια ζωῆς. Γιατί, μόλις θά ἔφτανε ἡ στιγμή νά πεθάνει, μποροῦσε νά πάρει τὴ θέση του ἓνας κοντινὸς συγγενὴς του. Ἔτσι, ὁ Ἄδμητος θά ζοῦσε διπλά ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Κάποτε ο "Αδμητος αρρώστησε βαριά. "Όλοι κατάλαβαν ότι έφτασε ή τελευταία του ώρα. Οί φίλοι του έτρεξαν και παρακάλεσαν τή γριά μητέρα του νά πεθάνει αντί γι' αυτόν, όπως είχαν πει οι Μοίρες. "Όμως ούτε ή μητέρα του δέχτηκε νά πεθάνει, γιά νά σωθει ό γιός της, ούτε ό πατέρας του, πού βρισκόταν σέ βαθιά γεράματα. Τότε ή αγαπημένη του γυναίκα, ή "Αλκηστη, είπε ότι θά πέθαινε εκείνη γιά τόν "Αδμητο. "Έκαμε τίς απαραίτητες προετοιμασίες, μπήκε στό δωμάτιό της και πέθανε ήσυχα.

Σιγά σιγά συνήρθε ό "Αδμητος. "Αμέσως ζήτησε νά δει τή γυναίκα του. Κλαίγοντας οι φίλοι του τοῦ είπαν τί έγινε. "Εκείνος από τόν πόνο του έπεςε σέ βαθιά απελπισία.

"Εκείνες τίς μέρες έτυχε νά είναι περαστικός από τίς Φερές ό "Ηρακλῆς. Τόν περιποιήθηκαν στό παλάτι τοῦ βασιλιᾶ, αλλά, όταν ρώτησε γιατί ό "Αδμητος δέν ήρθε νά τόν καλωσορίσει, ένας πιστός υπηρέτης τοῦ είπε τί συνέβηκε.

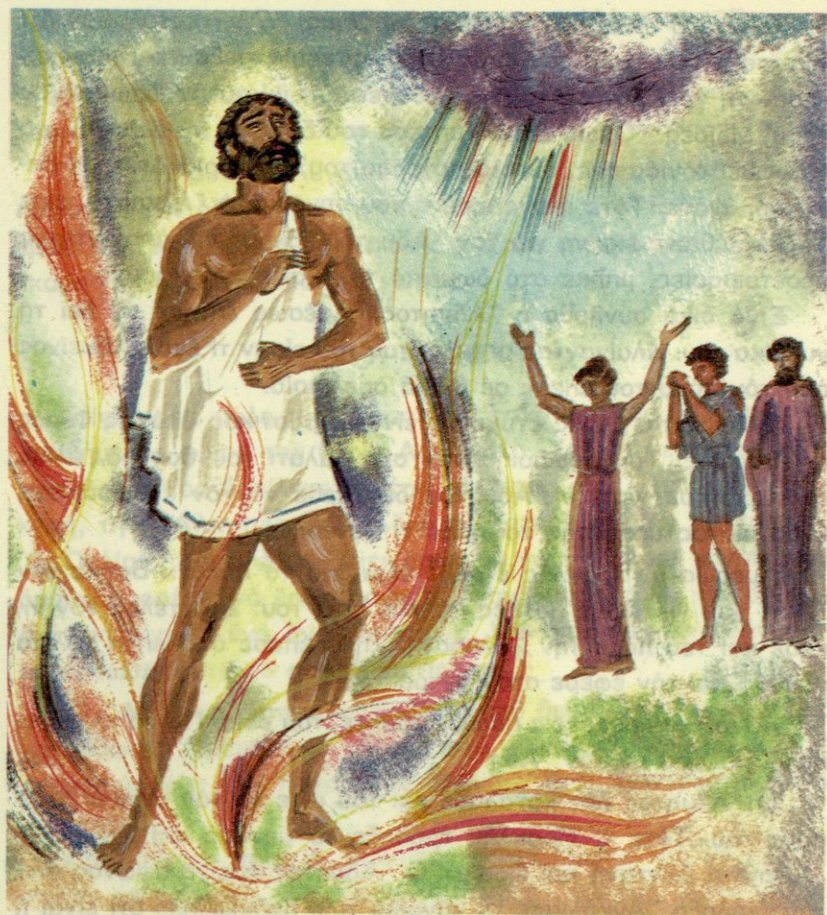
"Αμέσως ό "Ηρακλῆς έτρεξε έξω από τό παλάτι. Βρῆκε τόν "Αδη καί γιά ώρες πολλές πάλευε μαζί του. Στό τέλος τόν νίκησε καί τοῦ πήρε τήν "Αλκηστη. Τή σκέπασε ολόκληρη μ' ένα μανδύα καί τήν έφερε στόν άντρα της.

— Νά τήν προσέχεις πολύ, "Αδμητε, τοῦ είπε. Γιά νά τή φέρω πίσω, πάλεψα μέ τόν "Αδη.

"Ο "Αδμητος δέν κατάλαβε καί τοῦ είπε νά τόν αφήσει στόν πόνο του. Τότε ό "Ηρακλῆς τράβηξε τό μανδύα καί φάνηκε ή "Αλκηστη ζωντανή καί ώραία. "Ο "Αδμητος έμεινε άφωνος από τήν έκπληξη. "Αγκάλιασε τή γυναίκα του, βεβαιώθηκε ότι είναι ή ίδια καί όχι όνειρο καί οι δύο τους μέ θερμά λόγια εύχαρίστησαν τόν "Ηρακλή γιά τή γενναία κι εύγενική καρδιά του.

5. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

"Αφοῦ ό "Ηρακλῆς τελείωσε τούς άθλους του, πήγε στήν Αίτωλία. "Επειδή είχε πεθάνει ή γυναίκα του, παντρεύτηκε τή **Διάνειρα**, βασιλοπούλα τῆς Αίτωλίας. Μετά τό γάμο, ένα

χρόνο ἔμειναν μαζί στο παλάτι τοῦ πεθεροῦ του, καί κατόπι ἔφυγαν. Ἐνῶ ταξίδευαν, ἔφτασαν στὸν ποταμό Εὐήνο, πού ἦταν πλημμυρισμένος. Μπροστά τους παρουσιάστηκε ὁ πορθμέας Κένταυρος **Νέσσος** καί εἶπε ὅτι εὐχαρίστως θά ἔβαζε τή Δηϊάνειρα στή ράχη του, νά τήν περάσει ἀπέναντι.

Ὁ Ἡρακλῆς συμφώνησε καί πέρασε τό φουσκωμένο ποτάμι κολυμπώντας. Ὅμως ὁ Νέσσος, βγαίνοντας ἀπὸ τό ποτάμι, θέ-

λησε ν' ἄρπάξει τή Δηιάνειρα καί νά φύγει. Αὐτή ὅμως ἔβαλε τίς φωνές. Τότε ὁ Ἡρακλῆς τόν σημάδεψε καί τόν χτύπησε στήν καρδιά μ' ἓνα βέλος δηλητηριασμένο. Ὁ Νέσσος, πρὶν ξεψυχáσει, φώναξε κοντά του τή Δηιάνειρα καί τῆς εἶπε :

— Μάζεψε λίγο αἷμα ἀπὸ τὴν πληγὴ μου. Ἄν κάποτε ὁ Ἡρακλῆς πάψει νά σέ ἀγαπᾷ, ἀνακάτεψε αὐτό τό αἷμα μέ λάδι καί φτιάσε ἓνα μαγικό φίλτρο. Ἄλειψε μ' αὐτό τό χιτῶνα τοῦ Ἡρακλῆ καί τότε αὐτός θά σέ ἀγαπᾷ πάντοτε.

Λίγον καιρὸ ἀργότερα ὁ Ἡρακλῆς πῆγε στήν Εὐβοία, νά τιμωρήσει μερικοὺς κακοὺς ἀνθρώπους. Μετὰ ἀπὸ αὐτό θέλησε νά προσφέρει θυσίá στοῦ Δία. Ἔστειλε λοιπὸν κάποιον νά ζητήσῃ ἀπὸ τή Δηιάνειρα ἓνα λευκὸ χιτῶνα.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἡρακλῆς ἔμεινε στήν Εὐβοία, αὐτὴ νόμισε ὅτι δὲν τὴν ἀγαπᾷ πιά. Γι' αὐτό ἐτοίμασε γρήγορα τό φίλτρο, τό ἔλειψε πάνω στοῦ χιτῶνα καί τόν ἔστειλε στὸν Ἡρακλῆ.

Ὁ Ἡρακλῆς φόρεσε τό χιτῶνα κι ἔκαμε τὴ θυσίá. Ὅταν ὅμως ὁ χιτῶνας ζεστάθηκε, τό δηλητήριο μπῆκε στὶς σάρκες του. Ἄδικα πάλεψε νά τόν βγάλει. Σέ κάθε κίνηση πονοῦσε φριχτά, γιατί μαζί μέ τό ροῦχο ξεκολλοῦσαν καί οἱ σάρκες του. Τότε, ἀφοῦ εἶπε στοὺς φίλους του νά τόν ἀκολουθήσουν, ὅλοι μαζί ἀνέβηκαν ἐπάνω στήν Οἶτη.

Ἐκεῖ βογγώντας ἀπὸ τοὺς πόνους, ξεριζώνει δέντρα καί τὰ κάνει σωρό. Κάθεται πάνω στοῦ σωρό καί ζητάει ἀπὸ τοὺς φίλους του νά βάλουν φωτιά. Κανένας ὅμως δὲ δέχεται. Τὴν ὥρα ἐκείνη περνοῦσε ἀπὸ ἐκεῖ ἓνας βοσκός, ὁ πατέρας τοῦ **Φιλοκτήτη** μέ τό κοπάδι του. Ὁ Ἡρακλῆς τόν παρακάλεσε ν' ἀνάψει φωτιά καί τοῦ χάρισε τό τόξο του.

Ἐνῶ ἡ φωτιά ἔκαιγε, ἓνα σύννεφο τύλιξε τόν ἥρωα καί μέσα σέ δυνατές βροντές τόν πῆρε στὸν οὐρανό. Τό σύννεφο ὡδήγησε τόν Ἡρακλῆ στὸν Ὀλυμπο. Ἐκεῖ τόν δέχτηκαν ὁ Δίας καί ἡ θεά Ἥρα, ἡ ὁποία συμφιλιώθηκε μαζί του. Ἀπὸ τότε ὁ Ἡρακλῆς κατοικοῦσε μαζί μέ τοὺς θεούς.

Περίληψη

Ὁ Ἡρακλῆς ἦταν γιὸς τοῦ Ἀμφιτρύωνα καὶ τῆς Ἀλκμήνης. Γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε στὴ Θήβα. Ὄταν ἦταν μωρό, ἐπνιξε δυὸ τεράστια φίδια. Ἀργότερα, ἀκολούθησε τὸ δρόμο τῆς Ἀρετῆς.

Δώδεκα χρόνια ἔμεινε κοντὰ στὸν Εὐρυσθέα κι ἔκαμε δώδεκα θαυμαστούς ἀθλους. Προστάτευε ὅλους τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, πού εἶχαν τὴν ἀνάγκη του, καὶ ξεκαθάρισε τὸν τόπο ἀπὸ διάφορα τέρατα καὶ θηρία. Πάλεψε μὲ τὸν Ἀδη, γιὰ νὰ ξαναφέρει πίσω στὸν Ἀδμητο τὴν Ἀλκιστή.

Πέθανε μὲ πόνους ἀπὸ τὸ δηλητήριο πού ἔδωσε ὁ Κένταυρος Νέσσος στὴ Δηιάνειρα, χωρὶς αὐτὴ νὰ ξέρει τί εἶναι. Οἱ θεοὶ εὐχαριστημένοι ἀπὸ τοὺς ἀθλους του καὶ τὰ καλά, πού ἔκαμε στοὺς ἀνθρώπους, τὸν πῆραν στὸν Ὀλυμπο καὶ τὸν ἔκαμαν ἀθάνατο.

Ἀσκήσεις

1. Γιατί οἱ ἄνθρωποι πίστευαν ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἦταν ἡμίθεος;
2. Ποιοὶ εἶναι οἱ ἀθλοὶ τοῦ Ἡρακλῆ;
3. Πῶς φαίνεται ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἀκολούθησε τὸ δρόμο τῆς Ἀρετῆς;
4. Πῶς παριστάνεται ὁ Ἡρακλῆς στὴν τέχνη;

Κείμενα

Ὁ Θεόκριτος μιλάει γιὰ τὴ βρεφικὴ ἡλικία τοῦ Ἡρακλῆ:

«Τότε λοιπὸν περάσανε τῆς θύρας τὸ κατώφλι, μὲ προσταγὴ τῆς Ἥρας, δυὸ δράκοι φοβεροὶ νὰ φᾶνε τὸν Ἡρακλῆ. Σέρνανε τὴν κοιλιὰ τους, πού αἷματα διψᾷ, καὶ προχωροῦν κι οἱ δυὸ μὲ μάτια ἀστραφτερά... Μὰ ὁ Ἡρακλῆς ἐνάντια ἀπλώνει τὰ δυὸ χέρια του καὶ πιάνει τὰ θεριά ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ σφίγγει τα σάν σιδεροχαλκάδες. Τότε στὸ βυζανιάρικο τυλίχτηκαν μωρό... καὶ πάλι ξετυλίχτηκαν, ζητώντας νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὸ φριχτὸ δεσμό».

(Θεοκρίτου Εἰδύλλια, μετ. Ἀλ. Φωτιάδη)

Β. Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΘΗΣΕΑ

Στήν Τροιζήνα ζούσε ο σοφός βασιλιάς **Πιθέας** με την όμορφη κόρη του την **Αΐθρα**. Κάποτε ο **Αιγέας**, ο βασιλιάς της Ἀθηνᾶς, πήγε νά δει τό φίλο του, τό γέρο Πιθέα. Ἐκεῖ γνώρισε τήν Αἶθρα καί τήν παντρεύτηκε.

Ὁ Αἰγέας καί ἡ Αἶθρα ἔζησαν λίγο καιρό στήν Τροιζήνα. Ὅμως ὁ Αἰγέας ἔπρεπε νά γυρίσει στήν Ἀθήνα. Ἡ Αἶθρα τότε ζήτησε νά μείνει στήν Τροιζήνα κοντά στόν πατέρα της. Τό ταξίδι θά τήν κούραζε, γιατί περίμενε μωρό.

“Όταν αποχαιρετούσε συγκινημένη τόν Αιγέα, αυτός τῆς ἔδειξε ἓνα βράχο καί τῆς εἶπε :

— Κάτω ἀπό τό βράχο αὐτόν ἔβαλα τό Ξίφος καί τά σαντάλια μου. “Αν γεννήσεις γιό, πές του τό μυστικό, μόλις γίνει παλι-κάρι. “Αν μπορέσει νά σηκώσει τό βράχο, ἄς πάρει τό Ξίφος καί τά σαντάλια καί ἄς ἔρθει στήν Ἀθήνα νά μέ συναντήσει. Ἐγώ ἀμέσως θά καταλάβω ὅτι εἶναι ὁ γιός μου.

Λίγο ἀργότερα ἡ Αἴθρα γέννησε ἓνα ἀγόρι, τό **Θησέα**. Ὁ Θησέας μεγάλωσε στό παλάτι τοῦ Πιπθέα καί μέ τήν ἀγάπη τῆς μητέρας του καί τίς σοφές συμβουλές τοῦ παπποῦ του γινόταν κάθε μέρα καί καλύτερος.

“Όταν ὁ Θησέας ἦταν ἑπτά χρονῶν, πέρασε ἀπό τήν Τροί-Ζήνα ὁ Ἡρακλῆς. Ἐνῶ ἔτρωγε μέσα στό παλάτι μέ τόν Πιπθέα, εἶχε ἀφήσει τή «λεοντή» του ἀπ’ ἔξω. Μόλις τήν εἶδαν τά παι-διά, ἔφυγαν τρομαγμένα. Ὁ Θησέας νόμισε ὅτι ἦταν ζωντανό λιοντάρι. Ἀτάραχος ἄρπαξε ἓνα τσεκούρι καί ὄρμησε νά τό σκο-τώσει. Ὁ Ἡρακλῆς θαύμασε τό θάρρος τοῦ παιδιοῦ καί εἶπε στόν Πιπθέα ὅτι ὁ ἐγγονός του θά γίνει ἀφοβός καί δυνατός.

Ὁ Θησέας μεγάλωσε. “Όταν ἔγινε ἔφηβος, ἦταν ψηλός, δυνατός καί ὁμορφος. Εἶχε ξανθά, ὁμορφοχτενισμένα μαλλιά καί ἀστραφτερά μάτια. Ἦταν ἔξυπνος, σοβαρός καί εἶχε γενναία ψυχή. Ἡ Αἴθρα κατάλαβε ὅτι ἄξιζε νά τοῦ φανερώσει τό μυστικό γιά τόν πατέρα του.

Τόν πῆρε λοιπόν, τόν πῆγε ἐκεῖ πού ἦταν ἡ πέτρα καί τοῦ εἶπε τήν παραγγελία τοῦ πατέρα του. Ὁ Θησέας μ’ εὐκολία σή-κωσε τό βράχο καί πῆρε τό Ξίφος καί τά σαντάλια.

2. ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΘΗΣΕΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

Ὁ Πιπθέας καί ἡ Αἴθρα συμβούλεψαν τό Θησέα νά πάει στήν Ἀθήνα μέ πλοῖο. Τό ταξίδι ἀπό τήν Ξηρά ἦταν ἐπικίνδυνο, γιατί στό δρόμο ὑπῆρχαν ληστές καί κακοῦργοι. Ὁ Θησέας ὅμως

δέ φοβόταν καί αποφάσισε νά πάει στήν Ἀθήνα μέ τά πόδια. Ἀποχαιρέτησε τόν παππού καί τή μητέρα του καί ξεκίνησε ὁλομόναχος.

Κοντά στήν Ἐπίδαυρο συνάντησε τόν πρῶτο κακοῦργο, τόν **Περιφῆτη**. Αὐτός ἦταν ἕνας γίγαντας, πού κρατοῦσε ἕνα πελώριο ρόπαλο. Παραμόνευε τούς ἄτυχους ταξιδιώτες καί τούς τσάκιζε μέ τό ρόπαλό του. Ὁ Θησέας πάλεψε μαζί του, τοῦ ἄρπαξε τό ρόπαλο καί τόν σκότωσε. Τό τρομερό ρόπαλο τό πήρε μαζί του.

Ὁ Θησέας συνέχισε τό δρόμο του. Φτάνοντας στόν Ἰσθμό τῆς Κορίνθου συνάντησε ἄλλον τρομερό ληστή, τό **Σίνη τόν Πτυοκάμπτη**. Τόν ἔλεγαν ἔτσι, γιατί λύγιζε ὡς τή γῆ κάτω πανύψηλα πεῦκα πού ὑπῆρχαν ἐκεῖ. Ἔδενε τούς ταξιδιώτες στίς λυγισμένες κορφές καί τίς ἄφηνε ἀπότομα.

Καθώς τά δέντρα ξαναγύριζαν στή θέση τους, σήκωναν ψηλά τόν ἄτυχο ταξιδιώτη καί τόν ἔσκιζαν στά δύο.

Ὁ Θησέας λύγισε τά πιό ψηλά πεῦκα κι ἔδωσε τό Σίνη στίς λυγισμένες κορφές τους. Τά πεῦκα ξαναγύρισαν στή σωστή τους θέση καί τόν σκότωσαν μέ τόν ἴδιο τρόπο, πού σκότωσε τόσους ἀθώους ταξιδιώτες.

Προτοῦ φτάσει ὁ Θησέας στά Μέγαρα, συνάντησε τό **Σκεῖρωνα**. Ὁ ληστής αὐτός καθόταν σ' ἕνα στενό μονοπάτι. Ἀπό κάτω ἀνοιγόταν ἕνας φοβερός γκρεμός, πού σοῦ ἔφερνε ζαλάδα, ὅταν τόν κοιτάζες.

Οἱ ταξιδιώτες ἦταν ἀναγκασμένοι νά περνοῦν ἀπό τό ἐπικίνδυνο μονοπάτι, γιατί ἄλλος δρόμος δέν ὑπῆρχε. Ὅμως, ὅταν ἔφταναν στό σημεῖο ἐκεῖνο, κατατρομαγμένοι ἀντίκριζαν τό φοβερό Σκεῖρωνα. Αὐτός τούς σταματοῦσε καί τούς ἔλεγε ὅτι θά τούς ἀφήσει νά περάσουν, ἂν τοῦ πλύνουν τά πόδια. Ἔτσι, ὅπως αὐτοί ἔσκυβαν μπροστά του καί τοῦ ἔπλεναν τά πόδια, ὁ Σκεῖρωνας τούς ἔδινε μιά κλωτοῖά καί τούς γκρέμιζε στή θάλασσα. Αὐτοί χτυποῦσαν πάνω στούς κοφτεροὺς βράχους καί σκοτώ-

νονταν. Ἀπό κάτω περίμενε μιά τεράστια θαλασσινή χελώνα καί τούς ἔτρωγε.

Ὁ Θησέας γκρέμισε τὸ Σκεῖρωνα μέ μιά δυνατὴ κλωτσιά. Ἀπὸ τότε οἱ ἀπότομοι ἐκεῖνοι βράχοι ὀνομάζονται **Σκεῖρωνίδες πέτρες** καί εἶναι τὸ ἴδιο μέρος, πού τὸ λένε σήμερα **Κακιά Σκάλα**.

Ἐπειτα ὁ Θησέας ἔφτασε κοντὰ στὸ σημερινό Δαφνί. Ἐκεῖ, στοὺς πρόποδες τοῦ Κορυδαλλοῦ, ζοῦσε ἓνας ἄλλος τρομερός κακοῦργος, ὁ **Προκρούστης**. Αὐτός ἀνάγκαζε κάθε ταξιδιώτη νά ξαπλώσει πάνω σ' ἓνα κρεβάτι. "Ἄν τὰ πόδια του περισσεύαν ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ κρεβατιοῦ, ὁ Προκρούστης ἔκοβε τὸ μέρος πού περισσεύε. "Ἄν ὅμως ὁ ταξιδιώτης ἦταν κοντός καί τὰ πόδια του δέν ἔφταναν στὴν ἄκρη τοῦ κρεβατιοῦ, τοῦ τὰ τραβοῦσε, ὥσπου νά φτάσουν. "Ἐτσι ἢ ἀλλιῶς, οἱ ταξιδιώτες πέθαιναν μέ βασανιστήρια καί φριχτοὺς πόνους. Ὁ Θησέας τιμώρησε τὸν Προκρούστη μέ τὸν ἴδιο τρόπο.

3. Ο ΘΗΣΕΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ὅταν ὁ Θησέας ἔφτασε στὴν Ἀθήνα, πῆγε ὁλόισια στὸ παλάτι τοῦ πατέρα του. Ὁ Αἰγέας ἔμαθε ὅτι ἔφτασε στὴν Ἀθήνα ἓνας νεαρός ἥρωας, πού εἶχε σκοτώσει τὸν Περιφῆτη, τὸ Σῖνη, τὸ Σκεῖρωνα καί τὸν Προκρούστη. Τὸν κάλεσε λοιπὸν στὸ παλάτι γιὰ νά τὸν γνωρίσει.

Τὴν ὥρα πού ἔτρωγαν, ὁ Θησέας τράβηξε τὸ μαχαίρι του, τάχα γιὰ νά κόψει τὸ κρέας. Μὲ τὴν κίνηση πού ἔκαμε ἄνοιξε ὁ χιτῶνας του καί φάνηκε τὸ λαμπερό εἶφος του, πού ἡ λαβὴ του ἦταν ἀπὸ σκαλιστὸ πολύτιμο ἔλεφαντόδοντο. Ὁ Αἰγέας ἀμέσως γνώρισε τὸ εἶφος του. Ἀγκάλιασε τὸν Θησέα καί γεμάτος χαρὰ κάλεσε ὅλο τὸ λαὸ τῆς Ἀθήνας. Τούς ἔδειξε μέ περηφάνια τὸ γιό του καί, ὅλοι χάρηκαν πού ὁ γιός τοῦ βασιλιᾶ τους ἦταν τέτοιο λαμπρὸ παλικάρι.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ στὸ Μαραθῶνα, κοντὰ στὴν Ἀθήνα, τριγύριζε ἓνας ἄγριος ταῦρος, ὁ ταῦρος τοῦ Μαραθῶνα. Τὸ τρομερό

αυτό ζωοῦ ἔκανε πολλές καταστροφές. Τό εἶχε φέρει κάποτε ὁ Ἡρακλῆς ἀπό τήν Κρήτη στόν Εὐρυσθέα ὕστερα ἀπό διαταγή του. Ὁ Εὐρυσθέας ὅμως τό ἄφησε ἐλεύθερο. Τότε αὐτό ἔφυγε ἀπό τό Ἄργος καί πῆγε στά δάση πού ἦταν γύρω στό Μαραθῶνα.

Χωρίς νά χρησιμοποιήσῃ τά ὅπλα του, ὁ Θησεύς ἐπιάσε τόν ταῦρο καί τόν ἔφερε στήν Ἀθήνα. Τόν γύρισε σ' ὅλη τήν πόλη, γιά νά τόν δοῦν ὅλοι καί νά ἡσυχάσουν. Κατόπι τόν θυσίασε στό θεό Ἀπόλλωνα.

4. Ο ΘΗΣΕΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Κάποτε ὁ Ἀνδρόγεος, γιός τοῦ βασιλιᾶ τῆς Κρήτης **Μίνωας**, ἦρθε νά πάρει μέρος σέ ἀγῶνες στήν Ἀθήνα. Νίκησε σ' ὅλα τά ἀγωνίσματα καί χαρούμενος ἐτοιμαζόταν νά γυρίσῃ στήν Κρήτη. Μερικοί ὅμως κακοί Ἀθηναῖοι, τυφλωμένοι ἀπό τή ζήλια, τόν σκότωσαν.

Ὁ Μίνωας θύμωσε πολύ γιά τόν ἄδικο θάνατο τοῦ γιοῦ του. Ἦρθε μέ τά πλοῖα του, πολέμησε τοὺς Ἀθηναίους καί τοὺς νίκησε. Τοὺς ἀνάγκασε τότε νά πληρώνουν ἕναν παράξενο φόρο. Ζήτησε δηλαδή νά τοῦ στέλνουν στήν Κρήτη ἑφτά νέους καί ἑφτά νέες, πού θά τοὺς διάλεγαν μέ κλῆρο. Αὐτοὺς θά τοὺς ἔριχνε ὁ Μίνωας στό **λαβύρινθο**. Ὁ λαβύρινθος ἦταν ἕνα ἀπέραντο κτίριο μέ πολλοὺς διαδρόμους καί δωμάτια. Ἐκεῖ μέσα ζοῦσε ἕνα τέρας, ὁ **Μινώταυρος**, πού εἶχε σῶμα ἀνθρώπου καί κεφάλι ταύρου. Σ' αὐτόν ἔριχναν γιά τροφή τοὺς νέους καί τίς νέες.

Ὁ Θησεύς δέν ἦταν πολύ καιρό στήν Ἀθήνα, ὅταν ἦρθαν ἄνθρωποι τοῦ Μίνωα νά πάρουν γιά τρίτη φορά τό φόρο, δηλαδή τοὺς νέους καί τίς νέες. Ζήτησε τότε νά πάει μαζί τους, συγκινημένος ἀπό τά δάκρυα καί τοὺς θρήνους τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ Ἀθηναῖοι θαύμασαν τό θάρρος του καί τή γενναία ψυχὴ του καί τόν ἀγάπησαν πολύ. Σκοπός τοῦ Θησεῆ ἦταν νά σκοτώσῃ τό Μινώταυρο.

Ὁ γέρος Αἰγέας μέ λύπη ἄφησε τό Θησέα νά φύγει. Τοῦ ἔδωσε ὅμως ἄσπρα καί μαῦρα πανιά. "Ἄν ὁ Θησεάς γύριζε νίκητής, ἔπρεπε νά πεί στόν καπετάνιο τοῦ καραβιοῦ νά βάλει τὰ ἄσπρα πανιά. "Ἄν ὅμως δέ γύριζε πίσω, ὁ καπετάνιος θ' ἄφηνε τὰ μαῦρα πανιά, γιά νά μάθει ὁ Αἰγέας νωρίτερα τή συμφορά.

5. Ο ΜΙΝΩΤΑΥΡΟΣ

Τό καράβι μέ τούς νέους ἐφτάσε στήν Κρήτη. Ὁ Θησεάς πῆγε στό λαμπρό παλάτι τοῦ Μίνωα καί τοῦ μίλησε γιά τήν ἀπόφασή του νά σκοτώσει τό Μινώταυρο. Ὁ Μίνωας δέχτηκε, ἀλλά πίστευε πώς αὐτό ἦταν ἀδύνατο. Κι ἂν ἀκόμη τόν σκότωνε, πῶς θά ἐβγαίνει ἔξω ἀπό τόν ἀπέραντο σκοτεινὸ λαβύρινθο, πού

οι διάδρομοι και τὰ δωμάτιά του ήταν τόσο μπερδεμένα;

Τή στιγμή όμως πού ο Θησέας έβγαινε έξω από τό παλάτι, συνάντησε τήν **Αριάδνη**, τήν περήφανη κόρη του Μίνωα. Αὐτή θαύμασε τήν όμορφιά και τό θάρρος του και σκέφτηκε ότι θά ήταν κρίμα νά τόν φάει ο Μινώταυρος. Του έδωσε λοιπόν πολύτιμες μυστικές όδηγίες κι ένα κουβάρι κλωστή, τό **μίτο**, λέγοντας:

— Νά δέσεις τήν άκρη τής κλωστής στήν είσοδο του λαβύρινθου. Όσο προχωρείς, νά ξετυλίγεις και θά ξαναβρείς τό δρόμο, γιά νά βγείς χωρίς δυσκολία.

Ό Θησέας μπήκε στό λαβύρινθο ξετυλίγοντας τό міτο. Κάποια στιγμή άκουσε από κοντά τό φοβερό μουγκρητό του Μινώταυρου. Ό ήρωας όρμησε και τόν σκότωσε. Γεμάτος χαρά άρχισε νά τυλίγει τό νήμα, ώσπου βγήκε από τό λαβύρινθο. Οι νέοι, πού τόν περίμεναν τρέμοντας από τήν άγωνία τους, ξέσπασαν σέ δυνατές φωνές χαράς. Τόν άγκάλιαζαν, τόν φιλούσαν, και μέ θερμά λόγια τόν εύχαριστούσαν.

Ό Μίνωας θαύμασε τό θάρρος και τή δύναμη του Θησέα και τούς επέτρεψε νά φύγουν. Όλόχαρος εκείνος τούς πήρε, γιά νά γυρίσουν στήν Αθήνα.

6. Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Τό ταξίδι του γυρισμού ήταν γρήγορο και χαρούμενο. Πρίν φτάσουν στήν Αθήνα, σταμάτησαν στή νήσο Δήλο. Ό Θησέας έκαμε πλούσιες θυσίες, γιά νά εύχαριστήσει τό θεό Απόλλωνα και τή θεά Αφροδίτη. Όλοι οι νέοι χόρεψαν μετά τή θυσία έναν καινούριο χορό, τό **γέρανο**. Τά σταυρωτά και μπερδεμένα βήματα του χορού ήταν ή φοβερή ανάμνηση του λαβύρινθου.

Τό πλοίο πλησίαζε στήν Αθήνα. Από μέρες ο γέρος Αιγέας

πήγαινε στην ακροθαλασσιά. Στεκόταν στον πιο ψηλό βράχο και κοίταζε ώρες τή θάλασσα, για να δει το πλοίο να γυρίζει. Όμως ο Θησέας από τή χαρά του Εέχασε ν' αλλάξει τά πανιά. Έτσι, τό πλοίο έρχόταν μέ τά κατάμαυρα πανιά του φουσκωμένα.

Ο Αιγέας είδε τό πλοίο μέ τά μαύρα πανιά. Ήταν τόση ή λύπη του καί ή απέλπισία του, ώστε έπεσε στή θάλασσα καί πνίγηκε. Από τότε ή θάλασσα εκείνη λέγεται **Αιγαίο πέλαγος**.

Οι Άθηναίοι έπνιξαν τή λύπη τους κι έτρεξαν μέ φωνές χαράς νά ύποδεχτούν τό Θησέα. Ποτέ πιά ο Μίνωας δέ θά ζήτοϋσε νέους γιά φόρο.

Ο Θησέας, μόλις έφτασε στό λιμάνι, έμαθε τό θλιβερό νέο καί μέ δάκρυα καί θρήνους πήγε στό παλάτι.

7. Ο ΘΗΣΕΑΣ ΒΑΣΙΛΙΑΣ. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ

Οι Ἀθηναῖοι ἔκαναν βασιλιά τους τὸ Θησέα. Αὐτός φρόντισε πολὺ γιὰ τὴν πόλη καὶ τοὺς κατοίκους. Ἐνωσε τίς δώδεκα μικρές πόλεις, πού εἶχε τότε ἡ Ἀττική, σὲ μία. Ἔτσι, ἡ πόλη αὐτή, ἡ Ἀθήνα, ἦταν δυνατὴ καὶ πλούσια. Γιὰ τὴν ἔνωση αὐτὴ καθιέρωσε διάφορες γιορτές. Ὁργάνωσε ἐπίσης τὰ **Παναθήναια**, γιορτὴ πού γινόταν καὶ παλιότερα, ἀλλὰ τώρα ἦταν πιὸ μεγάλη καὶ πιὸ ὀνομαστή.

Ὁ Θησεὺς πῆγε σὲ διάφορες χώρες καὶ τιμώρησε πολλοὺς ἀνθρώπους, πού ἦταν ἀδικοὶ καὶ κακοί. Ὄταν γύρισε ὁμως στὴν Ἀθήνα, μερικοὶ Ἀθηναῖοι, πού δὲν τὸν συμπαθοῦσαν, ξεσήκωσαν τὸ λαό. Ἀηδιασμένος ὁ Θησεὺς ἔφυγε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πῆγε στὴ νῆσο Σκύρο, ὅπου εἶχε κτήματα.

Ὁ βασιλιάς τῆς Σκύρου **Λυκομήδης** τὸν δέχτηκε μὲ χαρά, ἀλλὰ ἀργότερα ἄρχισε νὰ φοβᾶται μήπως ὁ Θησεὺς τοῦ πάρει τὸ θρόνο του. Μιά μέρα ὁ Λυκομήδης πῆρε τὸ Θησέα, νὰ τοῦ δείξει δῆθεν τὰ κτήματά του. Τὸν ἀνέβασε σ' ἓνα βουνό κι ἐκεῖ ξαφνικά, καθὼς τοῦ ἔδειχνε τὰ κτήματα ἀπὸ ἓνα βράχο, τὸν ἔσπρωξε πρὸς τὰ κάτω. Ὁ Θησεὺς γκρεμίστηκε στοὺς βράχους καὶ σκοτώθηκε.

Χρόνια καὶ χρόνια ἔμεινε ὁ Θησεὺς θαμμένος στὴ Σκύρο καὶ ξεχάστηκε. Ἀργότερα, ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Κίμωνας πῆγε στὴ Σκύρο κι ἔψαξε νὰ βρεῖ τὸν τάφο τοῦ ἥρωα. Ἐκεῖ πού ἔψαχνε, εἶδε ἓναν αἰτὸ νὰ σκάβει τὸ χῶμα μὲ τὰ νύχια του. Τὸ θεώρησε καλὸ σημάδι, ἔσκαψε ἐκεῖ καὶ βρῆκε τὰ κόκκαλα ἑνὸς ἀντρα μεγαλόσωμου καὶ δίπλα ἓνα σπαθί. Κατάλαβε τότε ὅτι ἦταν τὰ λείψανα τοῦ Θησέα. Μὲ συγκίνηση τὰ πῆρε καὶ τὰ ἔφερε στὴν Ἀθήνα.

Οἱ Ἀθηναῖοι τὰ δέχτηκαν μὲ χαρές, τὰ τοποθέτησαν μέσα σ' ἓνα λαμπρὸ ναό, πού ἔχτισαν καὶ τίμησαν τὸ Θησέα μὲ θυσίες. Ὁ ναὸς αὐτός ἐγίνε τὸ καταφύγιο τῶν κατατρεγμένων καὶ ὁσους ζητοῦσαν ἄσυλο ἐκεῖ κανεὶς δὲνμποροῦσε νὰ τοὺς βλάψει.

Αυτό ήταν τιμή για τό Θησέα, πού σ' ὅλη του τή ζωή βοηθοῦσε ὅσους κινδύνευαν καί ὅσους ζητοῦσαν τή βοήθειά του.

Περίληψη

Ὁ Θησεύς ἦταν γιός τοῦ Αἰγέα, βασιλιά τῆς Ἀθήνας, καί τῆς Αἴθρας, βασιλοπούλας ἀπό τήν Τροιζήνα. Ὁ Θησεύς ἔκαμε πολλά κατορθώματα. Σκότωσε τόν Περιφήτη, τό Σίνη τόν Πιτυοκάμπτη, τό Σκείρωνα καί τόν Προκρούστη. Κατόπι ἔπιασε ζωντανό τόν ταῦρο τοῦ Μαραθῶνα.

Στήν Κρήτη ἔκαμε τό μεγαλύτερο κατόρθωμά του, σκοτώνοντας τό Μινώταυρο. Ὄταν ἔγινε βασιλιάς τῆς Ἀθήνας, φρόντισε πολύ γιά τήν πόλη. Στή Σκύρο βρῆκε τό θάνατο ἀπό τό βασιλιά Λυκομήδη.

Ἀσκήσεις

1. Γιατί ἔχει ἀξία ἡ ἀπόφαση τοῦ Θησέα νά πάει στήν Κρήτη;
2. Τί ξέρεις γιά τό Δαίδαλο καί τόν Ἴκαρο;

Κείμενα

Ἡ ποιήτρια Σαπφώ μιλάει γιά τίς γυναῖκες τῆς Κρήτης:
«καί οἱ Κρήσσης λοιπόν κάποτε ρυθμικά μέ τά πόδια
τ' ἀπαλά τους χορεῦαν γύρω στό βωμό τόν ὠραίο,
τ' ἀπαλό λεπτό ἄνθος τῆς χλόης πατώντας».

(Σαπφώ, μετ. Παν. Λεκατσά)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ο ΦΡΙΞΟΣ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗ

Στόν Ὀρχομενό τῆς Βοιωτίας ἦταν βασιλιάς ὁ Ἄθάμας. Αὐτός παντρεύτηκε τή **Νεφέλη**, πού ἦταν τόσο καλή καί ὁμορφη, ὥστε πολλοί ἔλεγαν ὅτι εἶναι θεά. Ἡ Νεφέλη γέννησε δυό παιδιά, τό **Φρίξο** καί τήν **Ἑλλη**.

Ἀργότερα, ὁ Ἄθάμας χώρισε μέ τή Νεφέλη καί παντρεύτηκε τήν **Ἰνώ**. Αὐτή ὄχι μόνο δέ φρόντιζε τά παιδιά, ἀλλά τά μισοῦσε κι ἔψαχνε νά βρεῖ ἕναν τρόπο νά τά σκοτώσει.

Ἐπεισε λοιπόν τίς γυναῖκες τοῦ τόπου νά καθουρντίσουν τό σπόρο τοῦ σιταριοῦ, ἀφοῦ τίς βεβαίωσε ὅτι μ' αὐτό τόν τρόπο ἡ ἔσοδεία θά ἦταν πλουσιότερη. Οἱ ἄντρες τους δέν ἤξεραν τίποτε γιά ὅλα αὐτά. Ἐσπειραν τό σιτάρι, ἀλλά δέ φύτρωσε οὔτε ἕνα σπυρί. Ὁ Ἄθάμας τότε ἔστειλε ἀνθρώπους νά ρωτήσουν τό μαντεῖο τῶν Δελφῶν γιά τήν ἀφορία ἡ Ἰνώ ὁμως τοὺς πλήρωσε, γιά νά μήν ποῦν τό σωστό χρησμό. Μετά ἀπό τίς ὁδηγίες πού τοὺς ἔδωσε ἡ Ἰνώ, οἱ ἄνθρωποι αὐτοί ἔφεραν στόν Ἄθάμα τή φοβερή ἀπάντηση πού ἔδωσε τάχα τό μαντεῖο: «Γιά νά πάψει ὁ τόπος νά ὑποφέρει ἀπό πείνα, πρέπει νά θυσιαστεῖ ὁ Φρίξος στό βωμό τοῦ Δία». Ὁ Ἄθάμας, νομίζοντας ὅτι αὐτή εἶναι ἡ θέληση τῶν θεῶν, ἀναγκάστηκε νά δεχτεῖ.

Ἀλλά ἡ Νεφέλη δέν ἄφησε ἀπροστάτευτα τ' ἀγαπημένα της

παιδιά. Τήν ὥρα πού πήγαιναν νά θυσιάσουν τό Φρίξο, ἡ Νεφέλη μέσα σ' ἓνα σύννεφο ἤρθε καί τόν ἄρπαξε μαζί μέ τήν ἀδερφή του, τήν Ἑλλη. Τούς ἀνέβασε καί τούς δυό πάνω σ' ἓνα θαυμάσιο κριάρι, πού τῆς εἶχε χαρίσει ὁ Ἑρμῆς. Τό κριάρι εἶχε ἀνθρώπινη μιλιά, πετοῦσε σάν πουλί καί τό δέρμα του ἦταν ὁλόχρυσο. Μέ μεγάλη ταχύτητα τό κριάρι πῆρε μακριά τά δυό παιδιά.

Τό ταξίδι αὐτό ἐνθουσίασε τήν Ἑλλη. Ἐβλεπε κάτω στό βάθος τῆ θάλασσα σάν καθρέφτη. Ἐσκυψε, γιά νά δεῖ καλύτερα, ἀλλά ξαφνικά γλίστρησε καί πνίγηκε μέσα στή θάλασσα, πού ἀπό τότε λέγεται Ἑλλάσποντος.

Ὁ Φρίξος συνέχισε τό ταξίδι του πάνω στό κριάρι. Ἐτοί ἔφτασε στήν Κολχίδα, ὅπου βασιλιάς ἦταν ὁ Αἰήτης. Ἐκεῖνος τόν καλοδέχτηκε καί τόν περιποιήθηκε. Ὁ Φρίξος θυσίασε τό κριάρι στό Δία καί τό χρυσόμαλλο δέρμα του τό δώρισε στόν Αἰήτη. Ὁ βασιλιάς κρέμασε τό χρυσόμαλλο δέρμα πάνω σέ μία βελανιδιά, πού στή ρίζα τῆς φύλαγε ἀγρυπνῶντας ἓνας δράκος.

2. ΠΕΛΙΑΣ ΚΑΙ ΙΑΣΩΝΑΣ

Στήν Ἰωλκό κοντά στό Βόλο τῆς Θεσσαλίας, βασίλευε τήν ἐποχή ἐκείνη ὁ Πελίας. Αὐτός κατάφερε ν' ἀρπάξει τή βασιλεία ἀπό τόν ἀδερφό του τόν Αἴσωνα. Ὁ Αἴσωνας εἶχε ἓνα γιό, τόν Ἰάσωνα. Ἀπό φόβο μήπως ὁ Πελίας κάμει κακό στόν Ἰάσωνα, ὁ πατέρας του τόν ἔστειλε στό Πήλιο κοντά στόν Κένταυρο Χείρωνα. Ὁ Κένταυρος Χείρωνας ἦταν σοφός δάσκαλος. Μόρφωνε τ' ἀρχοντόπουλα καί τά μάθαινε νά ἔχουν ψυχή περήφανη καί καλή. Κοντά του ἔμεινε ὁ Ἰάσωνας ὡς τά εἴκοσι χρόνια του.

Ὁ Πελίας πάντοτε ἀνησυχοῦσε γιά τό θρόνο του. Ρώτησε λοιπόν τό μαντεῖο τῶν Δελφῶν καί ἡ Πυθία τοῦ εἶπε:

— Νά φοβᾶσαι τό μονοσάνταλο.

Ὁ Ἰάσωνας ἄφησε τό δάσκαλό του καί γύρισε στήν Ἰωλκό. Στό δρόμο συνάντησε ἓνα ποτάμι καί, γιά νά τό περάσει, ἔβγαλε

τά σαντάλια του, αλλά έχασε τό ένα. "Ετσι μπήκε στήν πόλη μονοσάνταλος καί πήγε στό παλάτι. "Όταν τόν είδε ό Περίας, κατάλαβε ποιός ήταν. Μόλις πήγε ό Ίάσοντας καί τοῦ ζήτησε τό θρόνο, αὐτός τοῦ εἶπε:

— Θά κάμω αὐτό πού ζητᾷς ὅμως κοίταξε, εἶμαι γέρος ἐνῶ ἐσύ εἶσαι δυνατό παλικάρι. Εἶδα στόν ὕπνο μου τό Φρίξο, πού μοῦ εἶπε νά πάω στήν Κολχίδα, νά φέρω πίσω τά λείψανά του καί τό χρυσόμαλλο δέρμα. "Αν ἀναλάβεις αὐτή τήν ἐκστρατεία, σοῦ ὀρκίζομαι στούς θεούς ὅτι θά σοῦ δώσω τό θρόνο ὅταν γυρίσεις.

Ὁ Ίάσοντας, χωρίς νά διστάσει, ἀνάλαβε τήν ἐκστρατεία.

3. Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

Χωρίς ἀργοπορία ό Ίάσοντας ἄρχισε τίς προετοιμασίες. Κάλεσε ἕναν Ξακουστό τεχνίτη ναυπηγό, τόν "Αργο, γιά νά φτιάσει ἕνα πλοίο γρήγορο καί γερό. Τό πλοίο ἐγίνε ὠραίο καί τό ὀνόμασαν Ἀργώ, γιά νά τιμήσουν τόν "Αργο.

Ἡ θεά Ἀθηνᾶ μέ τό χέρι της κάρφωσε ἓνα κομμάτι ξύλο ἀπό μιᾷ ἱερῇ βελανιδιά. Τό ξύλο αὐτό μιλοῦσε σάν ἄνθρωπος κι ἔλεγε τό μέλλον. Ἐπίσης ἡ Ἀθηνᾶ δίδαξε στόν καπετάνιο πῶς νά χρησιμοποιεῖ τά πανιά καί τά πενήντα κουπιά τοῦ πλοίου, ὥστε νά πλέει σάν ψάρι.

Ἀφοῦ ἐτοιμάστηκε τό πλοῖο, ὁ Ἰάσοντας κάλεσε τοὺς πιό γενναίους ἄντρες ἀπ' ὅλη τήν Ἑλλάδα, γιά νά λάβουν μέρος στήν ἐκστρατεία. Οἱ περισσότεροι δέχτηκαν. Ἦρθε ὁ **Ἡρακλῆς**, οἱ ἀδερφοί **Διόσκουροι**, ὁ **Ὀρφέας**, γιός τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα, ὁ **Ζήτης**, ὁ **Κάλας** καί πολλοί ἄλλοι. Ὅλοι αὐτοί, ἐπειδὴ ταξίδευαν μέ τήν «Ἀργώ», ὀνομάστηκαν **Ἀργοναῦτες** καί ἡ ἐκστρατεία τους ἀργοναυτική ἐκστρατεία.

Ἀφοῦ συγκεντρώθηκαν ὅλοι, ὁ Ἰάσοντας τοὺς ζήτησε νά διαλέξουν ἓναν ἀρχηγό. Ὅλοι κοίταξαν τόν Ἡρακλῆ, ἀλλά αὐτός εἶπε ὅτι ἀρχηγός πρέπει νά εἶναι ὁ Ἰάσοντας.

Οἱ Ἀργοναῦτες πρόσφεραν πλούσιες θυσίες στοὺς θεούς, ἄνοιξαν τά πανιά καί ξεκίνησαν ἀπό ἓνα λιμάνι κοντά στήν Ἰωλλό.

4. ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Οἱ Ἀργοναῦτες πέρασαν τό Αἰγαῖο πέλαγος μέ ταλαιπωρίες καί ἀργοπορία. Σταματοῦσαν σέ πολλά μέρη καί συχνά ἀναγκάστηκαν νά πολεμήσουν. Ὅμως τοὺς προστάτευε ἡ θεά Ἥρα ἀπό κάθε κίνδυνο. Στήν παραλία τῆς Μυσίας ὁ Ἡρακλῆς μέ λύπη του ἄφησε τοὺς Ἀργοναῦτες, γιατί ἔπρεπε νά ψάξει νά βρεῖ ἓνα φίλο του.

Ἐκεῖνοι συνέχισαν νά ταξιδεύουν στήν Προποντίδα. Ἐκεῖ σέ μιάν ἀκροθαλασσιὰ τῆς Θράκης συνάντησαν τόν τυφλό μάντη **Φινέα**. Ὁ Φινέας βασανιζόταν ἀπό πείνα. Οἱ **Ἀρπυιες**, κάτι πτερωτά τέρατα μέ πρόσωπα γυναικεῖα καί γυριστά ἀπτήσια νύχια, ὀρμοῦσαν καί τοῦ ἄρπαζαν τό φαῖ του. Ὁ Ζήτης καί ὁ Κάλας σκότωσαν τίς Ἀρπυιες καί ὁ Φινέας, γιά νά τοὺς δείξει τήν εὐγνώμοσύνη του, τοὺς ἔδωσε πολύτιμες συμβουλές.

— Λίγο πιό κάτω θά συναντήσετε τίς **Συμπληγάδες** πέτρες, τούς εἶπε. Εἶναι δυό βράχοι ψηλοί, πού ἀνοίγοκλείνουν ἀσταμάτητα, πιό γρήγορα κι ἀπό τόν ἄνεμο. Τούς σκεπάζει πυκνή ὀμίχλη καί κάνουν τρομερό θόρυβο. Οὔτε πουλί δέν μπόρεσε ἀκόμα νά περάσει ἀνάμεσά τους. Ἐσεῖς ὅμως θ' ἀφήσετε νά πετάξει ἕνα περιστέρι. Ἄν περάσει, ἀκολουθεῖστε το.

Οἱ Ἀργοναῦτες εὐχαρίστησαν θερμά τό Φινέα κι ἔκαμαν ὅπως τούς εἶπε. Τό περιστέρι πέταξε ἀνάμεσα στίς Συμπληγάδες καί μόνο ἡ ἄκρη τῆς οὐρᾶς του πιάστηκε. Τότε, οἱ Ἀργοναῦτες ἄρπαξαν τά κουπιά καί τό ἀκολούθησαν. Οἱ Συμπληγάδες χτύπησαν λίγο τό πίσω μέρος τοῦ πλοίου. Ἀπό τότε ὅμως ἔμειναν ἀκίνητες καί τά πλοῖα περνοῦσαν ἐλεύθερα.

Οἱ Ἀργοναῦτες χωρίς ἄλλα ἐμπόδια συνέχισαν γρήγορα τό ταξίδι τους κι ἔφτασαν στήν Κολχίδα.

5. ΙΑΣΟΝΑΣ ΚΑΙ ΑΙΗΤΗΣ

Ὁ Ἰάσωνας ἔφτασε στό λαμπρό παλάτι τοῦ Αἰήτη, πού τό εἶχε φτιάσει ὁ θεός Ἥφαιστος. Ὅταν μίλησε στόν Αἰήτη γιά τό σκοπό τοῦ ταξιδιοῦ του, ἐκεῖνος τοῦ εἶπε:

— Γιά νά σοῦ δώσω τό χρυσόμαλλο δέρμα, πρέπει νά δῶ ἂν τό ἀξίζεις. Θά σέ δοκιμάσω λοιπόν. Ἐχω δυό ἄγριους ταύρους μέ χάλκινα πόδια. Τά ρουθούνια τους βγάζουν γλῶσσες φωτιᾶς. Ἐγώ ὁ ἴδιος τούς ζεύω στό ἄροτρο, ὀργώνω ἕνα ξερό χωράφι καί σπέρνω τά δόντια ἐνός τρομεροῦ δράκοντα. Ἀμέσως φυτρῶνουν ὀπλισμένοι γίγαντες. Ὅρμῳ μέ τό δόρυ μου καί ὥς τό βράδυ τούς σκοτώνω ὅλους. Ἄν μπορέσεις νά κάμεις κι ἐσύ τό ἴδιο, θά σοῦ δώσω τό χρυσόμαλλο δέρμα.

Ὁ Ἰάσωνας δέχτηκε. Σ' αὐτό ὅμως τόν βοήθησε κρυφά ἡ **Μήδεια**, ἡ κόρη τοῦ Αἰήτη, γιατί τόν ἀγαποῦσε. Τοῦ ἔδωσε μιὰ μαγική ἀλοιφή καί τοῦ εἶπε:

— Περίμενε τά μεσάνυχτα. Τήν ὥρα ἐκείνη νά κάμεις θυσία

καί τὰ χαράματα πήγαινε στό ποτάμι. Ἐκεῖ ἄλειψε μέ τήν ἀλοιφή ὅλο τό σῶμα σου, τήν ἀσπίδα καί τὰ ὅπλα σου. "Ἐτσι, θ' ἀποχτήσεις τρομερή δύναμη. Μόλις ζέψεις τούς ταύρους καί ὀργώσεις τό χωράφι, θά δεῖς νά ξεπετιοῦνται ἄγριοι πολεμιστές ἀπό τά δόντια πού θά σπείρεις. Ρίξε μιά πέτρα ἀνάμεσά τους καί αὐτοί θά ριχτοῦν ὁ ἓνας στόν ἄλλον. "Ἀρπαξε τήν εὐκαιρία καί σκότωσέ τους.

Ὁ Ἰάσοντας ἀκολούθησε πιστά τίς ὁδηγίες τῆς Μήδειας. Ἐξεψε τούς ἄγριους ταύρους, ὀργωσε τό χωράφι καί πέταξε τήν πέτρα ἀνάμεσα στούς γίγαντες, πού φύτρωναν ἀπό τά δόντια τοῦ δράκοντα. Αὐτοί ἄρχισαν νά χτυποῦνται μεταξύ τους καί ὥς τό βράδυ ὁ Ἰάσοντας τούς σκότωσε ὅλους. Ὁ Λόχαρος γύρισε στόν Αἰήτη καί τοῦ Ζήτησε τό χρυσόμαλλο δέρμα.

6. Ο ΙΑΣΟΝΑΣ ΑΡΠΑΖΕΙ ΤΟ ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟ ΔΕΡΜΑ

Ὁ Αἰήτης ὅμως εἶχε ὑποσχεθεῖ τό χρυσόμαλλο δέρμα, μέ τήν

— Λίγο πιο κάτω θά συναντήσετε τις Συμπληγάδες πέτρες, ἐλπίδα ὅτι ὁ Ἰάσωνας δέ θά ἐβγαίνει ζωντανός ἀπό τή δοκιμασία, στήν ὁποία τόν ἐβαλε. Γι' αὐτό εἶπε στόν Ἰάσωνα ὅτι θά σκεφτεῖ καί θ' ἀποφασίσει ἀργότερα ἂν θά τοῦ τό δώσει. Στήν πραγματικότητα εἶχε σκοπό νά τόν σκοτώσει τήν ἴδια νύχτα.

Ἡ Μήδεια ὅμως κατάλαβε τά σχέδια τοῦ πατέρα της. Πῆρε τόν Ἰάσωνα καί πῆγαν μαζί στό δέντρο πού κρεμόταν τό χρυσόμαλλο δέρμα. Ἡ Μήδεια ἔριξε ἓνα μαγικό ὑγρό στόν ἀκοίμητο δράκοντα πού τό φύλαγε. Αὐτός ἀποκοιμήθηκε, ξετυλίχτηκε ἀπό τόν κορμό τοῦ δέντρου καί κουλουριάστηκε στή γῆ σέ ἀτέλειωτες κουλοῦρες. Ἡ Μήδεια προχωροῦσε σιγά καταπάνω του ψιθυρίζοντας προσευχές στούς θεούς καί ὁ Ἰάσωνας τήν ἀκολουθοῦσε. Μόλις πλησίασαν, ὁ δράκοντας ἀνασήκωσε τό κεφάλι του καί ἄνοιξε τό φοβερό στόμα του. Ἡ Μήδεια τοῦ ἔριξε στά μάτια ἓνα ἄλλο μαγικό ὑγρό, πού τόν ἀποκοίμισε ἐντελῶς. Τότε, ὁ Ἰάσωνας ἀνέβηκε στό δέντρο καί πῆρε τό χρυσόμαλλο δέρμα. Τό κρατοῦσε στά χέρια του μέ προσοχή κι ἐκεῖνο ἄστραφε καί φώτιζε τό δρόμο τους.

Χωρίς νά χάσουν στιγμή ὁ Ἰάσωνας καί ἡ Μήδεια, μπῆκαν στήν Ἀργώ κι ἔφυγαν ὅσο πιο γρήγορα μπορούσαν. Μαζί της ἡ Μήδεια εἶχε καί τό μικρό της ἄδερφό, τόν **Ἀψυρτο**,

7. Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΑΡΓΟΝΑΥΤΩΝ

Λίγη ὥρα ἀργότερα ὁ Αἰήτης ἀνακάλυψε ὅτι ὁ Ἰάσωνας καί ἡ Μήδεια ἄρπαξαν τό χρυσόμαλλο δέρμα κι ἔφυγαν. Ἀμέσως ἐτοίμασε τό στόλο του, γιά νά τούς κυνηγήσει.

Ἐπειδὴ ὅμως τούς πρόφτασε, ἡ Μήδεια, ἔριξε τόν Ἀψυρτο

στή θάλασσα, γιά νά μπορέσουν νά ξεφύγουν. Ὁ Αἰήτης προσπάθησε νά σώσει τόν ἄτυχο γιό του κι ἔτσι οἱ Ἀργοναῦτες ἀπομακρύνθηκαν. Ὁ Αἰήτης γύρισε πίσω, ἀλλά ἔδωσε διαταγή στούς **Κόλχους** νά κυνηγήσουν τούς Ἀργοναῦτες καί νά φέρουν πίσω τή Μήδεια. Ἄν γύριζαν χωρίς αὐτή, θά τούς σκότωνε ὅλους.

Ἡ ἐπιστροφή τῶν Ἀργοναυτῶν ἦταν δύσκολη καί γεμάτη κινδύνους. Ὁ Ἰάσοντας παντρεύτηκε τή Μήδεια καί αὐτή μέ τά μάγια της τούς βοηθοῦσε ὅσο μπορούσε. Ὅμως μερικοί θυμωμένοι θεοί τούς ἔκαναν νά χάσουν τό δρόμο τους καί ἡ τρικυμία τούς ἔριχνε σέ διάφορα νησιά. Μετά ἀπό κινδύνους ἔφτασαν στό νησί τῶν Φαιάκων, τήν Κέρκυρα. Ἐκεῖ ὁ βασιλιάς **Ἀλκίνοος** τούς περιποιήθηκε. Σέ λίγο ἔφτασαν οἱ Κόλχοι καί ἀγριεμένοι ζήτησαν ἀπό τόν Ἀλκίνοο νά τούς δώσει μέ τό καλό τή Μήδεια· διαφορετικά, τοῦ εἶπαν πῶς θά τοῦ κηρύξουν πόλεμο. Ὁ Ἀλκίνοος τούς εἶπε ὅτι ἡ Μήδεια εἶναι γυναίκα τοῦ Ἰάσωνα καί δέν εἶναι σωστό νά τήν πάρουν πίσω. Οἱ Κόλχοι κατάλαβαν ὅτι ὁ Ἀλκίνοος μίλησε φρόνιμα. Ἀλλά οἱ ἴδιοι πῶς θά γύριζαν πίσω στήν Κολχίδα, ἀφοῦ ὁ Αἰήτης τούς εἶχε προειδοποιήσει ὅτι θά τούς σκότωνε; Παρακάλεσαν λοιπόν τόν Ἀλκίνοο νά τούς ἐπιτρέψει νά μείνουν ἐκεῖ κι ἐκεῖνος τούς ἔδωσε τήν ἄδεια.

Ὅταν ἔφυγαν οἱ Ἀργοναῦτες ἀπό τήν Κέρκυρα, ἡ τρικυμία τούς ἔφερε κοντά στήν Πελοπόννησο. Ἀπό ἐκεῖ τούς ἔριξε στήν Ἀφρική, μετά στήν Κρήτη καί, ἀφοῦ πέρασαν ἀπό διάφορα ἄλλα νησιά, τελικά γύρισαν στήν Ἰωλκό.

Ὅταν ἔφτασε ὁ Ἰάσοντας στήν Ἰωλκό, πῆγε τό χρυσόμαλλο δέρμα στόν Πελία. Ὁ Πελίας ὅμως ἀρνήθηκε νά τοῦ δώσει τό θρόνο κι ὁ Ἰάσοντας πῆγε στήν Κόρινθο καί ἀφιέρωσε τήν Ἀργώ στό θεό Ποσειδῶνα. Στήν πόλη αὐτή ἔζησε πολύν καιρό μέ τή Μήδεια.

Λένε πῶς ὁ Ἰάσοντας πέθανε μετά ἀπό χρόνια, ὅταν ἓνα δοκάρι ἀπό τήν Ἀργώ ἔπεσε πάνω του καί τόν σκότωσε.

Περίληψη

Ὁ Φρίξος καί ἡ Ἑλλη ἦταν παιδιά τοῦ Ἀθάμα καί τῆς Νεφέλης. Ἡ Ἰνώ, ἡ δεύτερη γυναίκα τοῦ Ἀθάμα, προσπάθησε νά κάμει κακό στά παιδιά. Ἡ Νεφέλη ὅμως, γιά νά τά σώσει, ἔστειλε ἕνα χρυσόμαλλο κριάρι, τό ὁποῖο τά πῆρε μακριά. Τό χρυσόμαλλο δέρμα τοῦ κριαριοῦ ὁ Φρίξος τό χάρισε στόν Αἰήτη, βασιλιά τῆς Κολχίδας.

Ὁ Ἰάσονας ἀργότερα πῆγε μέ τοὺς Ἀργοναῦτες νά πάρει τό χρυσόμαλλο δέρμα. Τό ἄρπαξε μέ τή βοήθεια τῆς Μήδειας καί μετά ἀπό περιπέτειες τό ἔφερε στόν Πελία.

Ἀσκήσεις

1. Μέ ποιόν τρόπο προστάτεψε ἡ Νεφέλη τά παιδιά της;
2. Ποιός ὀργάνωσε τήν ἀργοναυτική ἐκστρατεία καί γιά ποῖο σκοπό;
3. Ποιοί ἔλαβαν μέρος στήν ἀργοναυτική ἐκστρατεία;
4. Ἡ βοήθεια τῆς Μήδειας φάνηκε χρήσιμη στόν Ἰάσονα;
5. Πέτυχε ἡ ἀργοναυτική ἐκστρατεία;

Κείμενα

Οἱ Ἀργοναῦτες περνοῦν τίς Συμπληγάδες:

«Ὅταν ἔφτασαν κοντά στοὺς βράχους, ἄφησαν ἀπό τήν πλώρη ἕνα περιστέρι· καθὼς αὐτό ἀνάμεσα πετοῦσε, οἱ βράχοι μέ τό χτύπημα τοῦ κόψαν τήν οὐρά. Τότε οἱ Ἀργοναῦτες μέ τή βοήθεια τῆς Ἥρας, ἀφοῦ περίμεναν μέ προσοχή, ὥσπου ν' ἀνοίξουν οἱ βράχοι πέρασαν τραβώντας γρήγορα κουπί καί μόνο ἡ ἄκρη τῆς πρύμνης χτυπήθηκε λιγάκι».

(Ἀπολλόδωρου Βιβλιοθήκη, διασκευή Χρ. Ἀνδρεάδη)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. ΤΟ ΜΗΛΟ ΤΗΣ ΕΡΙΔΑΣ

Στή Φθία της Θεσσαλίας ήταν βασιλιάς ο **Πηλέας**. Ήπειδή οι θεοί τόν αγαπούσαν, τόν βοήθησαν νά παντρευτεί τή θεά **Θέτιδα**. Στο γάμο πήγαν όλοι οι θεοί φέρνοντας πλούσια δώρα. Μόνο ή θεά **Έριδα** έμεινε άκάλεστη, γιατί, όπου πήγαινε, έφερνε μαλώματα καί στενοχώριες. Ένω λοιπόν όλοι διασκεδάζαν, αύτή ήρθε κρυφά καί πέταξε ανάμεσά τους ένα χρυσό μήλο μέ τήν έπιγραφή: «στήν πιό όμορφη».

Άμέσως, ή Ήρα, ή Άθηνά καί ή Άφροδίτη άρχισαν νά μαλώνουν. Κάθε μία ήθελε γιά τόν έαυτό της τό μήλο, γιατί νόμιζε πώς ήταν πιό όμορφη από τίς άλλες. Τότε ό Δίας, γιά νά μή δυσαρестήσει καμία, σκέφτηκε μιάν άλλη λύση καί είπε:

— Νά πάτε στήν Τροία μαζί μέ τό θεό Έρμη. Εκεί, στό βουνό Ίδη, θά βρείτε τόν **Πάρη** νά βόσκει τά πρόβατά του. Αύτός θά σās πει σέ ποιά άνήκει τό μήλο.

Πραγματικά, πήγαν στήν Ίδη καί ό Έρμης έδωσε τό μήλο στόν Πάρη. Ή θεά Ήρα τοϋ έταξε άμέτρητα πλούτη καί δόξα. Ή Άθηνά τοϋ υποσχέθηκε νά τόν κάμει άνίκητο. Τελευταία πλησίασε ή Άφροδίτη. Τόν παίνεψε γιά τήν όμορφιά του καί τοϋ είπε:

— Άν μοϋ δώσεις τό μήλο, θά σέ βοηθήσω νά πάρεις τήν πιό

ὁμορφῇ γυναῖκα τοῦ κόσμου. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὡραία **Ἑλένη** τῆς Σπάρτης, ἡ γυναῖκα τοῦ βασιλιᾶ **Μενέλαου**. "Ἐτσι θά εἶσαι ὁ πιό εὐτυχισμένος ἄνθρωπος καί ὅλοι θά σέ ζηλεύουν.

Χωρίς νά διστάσει ὁ Πάρης, ἔδωσε τό μῆλο στήν Ἀφροδίτη.

Λίγον καιρό ἀργότερα ἡ Ἀφροδίτη τόν εἰδοποίησε πῶς εἶναι καιρός νά ξεκινήσει, γιά νά πάρει τήν Ἑλένη. "Ἐτσι, ὁ Πάρης κατέβηκε στήν Τροία καί Ζήτησε ἀπό τόν πατέρα του, τό βασιλιά **Πρίαμο**, ἕνα γερό καράβι. Εἶπε πῶς ἤθελε νά πάει νά συμβουλευτεῖ τό μαντεῖο τῶν Δελφῶν. Πῆρε μαζί του μερικά δυνατά παλικάρια καί ξεκίνησε μέ τή βοήθεια τῆς Ἀφροδίτης.

2. Η ΑΦΟΡΜΗ ΤΟΥ ΤΡΩΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ὁ Πάρης ἔφτασε στή Σπάρτη καί ὁ βασιλιάς Μενέλαος τόν φιλοξένησε στό παλάτι του καί τόν περιποιήθηκε πολύ. Ὅμως σέ λίγες μέρες ἔφυγε μέ τά καράβια του γιά τήν Κρήτη. Τότε ὁ Πάρης ἔπεισε τήν Ἑλένη νά τόν ἀκολουθήσει. Ἐκείνη δέχτηκε καί πῆγε μαζί του. Ἡ θεά Ἀφροδίτη τήν καθυσύχασε μέ γλυκά λόγια καί μετά ἀπό περιπέτειες τούς βοήθησε νά φτάσουν στήν Τροία.

Ὅταν γύρισε ὁ Μενέλαος ἀπό τήν Κρήτη, οἱ πιστοί του ὑπηρέτες μέ φωνές καί θρήνους τοῦ διηγήθηκαν τήν ἀρπαγή τῆς Ἑλένης. Ὁ Μενέλαος θύμωσε πολύ, πού ὁ Πάρης δέ σεβάστηκε τή φιλοξενία του.

— Μόνο μέ πόλεμο μπορῶ νά ξεπλύνω τήν ντροπή μου, φώναξε.

Ἀμέσως ξεκίνησε γιά τίς Μυκῆνες, ὅπου βασιλιάς ἦταν ὁ ἀδερφός του ὁ Ἀγαμέμνωνας. Ξακουστός γιά τή δύναμη καί τά πλούτη του. Τοῦ μίλησε γιά τήν ἀρπαγή τῆς Ἑλένης καί ζήτησε τή γνώμη του.

— Ἀμέσως θά ἐτοιμαστοῦμε γιά πόλεμο, εἶπε ὁ Ἀγαμέμνωνας. Θά εἰδοποιήσουμε ὅλους τούς Ἕλληνες νά μᾶς βοηθήσουν. Θά πάρουμε πίσω τήν Ἑλένη καί θά τιμωρήσουμε τούς Τρῶες.

3. ΟΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Σάν ἀστραπή ἔγινε γνωστή ἡ εἶδηση τῆς ἀρπαγῆς τῆς ὡραίας Ἑλένης σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα. Ὅλοι ἄρχισαν νά ἐτοιμᾶζουν τά καράβια τους καί τὸ στρατό τους γιά νά ξεκινήσουν. Ὁ Ἀγαμέμνωνας τούς εἰδοποίησε νά συγκεντρωθοῦν στήν **Αὐλίδα** τῆς Βοιωτίας.

Μαζεύτηκαν 1.200 καράβια κι ἑκατὸν τριάντα πέντε χιλιάδες πολεμιστές. Ἐκτός ἀπὸ τὸ Μενέλαο καί τόν Ἀγαμέμνονα ἦρθαν μέ τά καράβια τους οἱ πιό ἁκουστοί βασιλιάδες καί οἱ πιό μεγάλοι ἥρωες. Ὁ γέρο **Νέστορας**, ὁ σοφός βασιλιάς τῆς Πύλου. Ὁ **Ὀδυσσεύς**, βασιλιάς τῆς Ἰθάκης ὀνομαστός γιά τήν

ἐξυπνάδα του καί τό πολυμήχανο μυαλό του. Ἀπό τή Σαλαμίνα ἦρθε ὁ **Αἴας** ὁ **Τελαμώνιος**, ὀνομαστός γιά τό πανύψηλο σῶμα του καί τήν ὑπομονή του. Ἀπό τήν Κρήτη ἦρθε ὁ **Ἴδομενέας**, πού ἦταν ἀνίκητος στό δόρυ. Ἐπίσης ἦρθε ὁ **Φιλοκτήτης**, ὁ **Εὐμπλος** καί πολλοί ἄλλοι.

Ἀλλά ἔλειπε ὁ πιό ἑακουστός ἀπ' ὅλους, ὁ **Ἀχιλλέας**, ὁ βασιλιάς τῶν **Μυρμιδόνων**, γιός τοῦ Πηλέα καί τῆς Θέτιδας. Ἡ Θέτιδα, γιά νά προστατέψει τό γιό της, τόν ἔντυσε μέ γυναικεῖα ροῦχα καί τόν ἔκρυψε στό παλάτι τοῦ Λυκομήδη, βασιλιᾷ τῆς Σκύρου. Οἱ Ἕλληνες ἔστειλαν τόν πολυμήχανο Ὀδυσσεά νά βρεῖ τόν Ἀχιλλέα. Πῆγε λοιπόν ὁ Ὀδυσσεάς στό παλάτι, ᾤθησε στήν εἴσοδο μίαν ἀσπίδα κι ἓνα δόρυ καί πρόσταξε νά ἡχήσει ἡ πολεμική σάλπιγγα. Ἀμέσως ὁ Ἀχιλλέας πετάχτηκε καί ἄρπαξε τά ὄπλα. Ὁ Ὀδυσσεάς κατάλαβε πῶς ἦταν ὁ Ἀχιλλέας καί τοῦ εἶπε νά τόν ἀκολουθήσει. Ἔτσι, καί ὁ Ἀχιλλέας ἔλαβε μέρος στόν πόλεμο.

Γιά τήν ἀνατροφή τοῦ Ἀχιλλέα εἶχε φροντίσει ὁ Κένταυρος Χείρωνας, ὁ ὁποῖος τοῦ δίδαξε τήν τέχνη τοῦ πολέμου καί τήν ἱατρική. Μαζί μέ τόν Ἀχιλλέα πῆγε στήν Αὐλίδα καί ὁ πιστός φίλος του, ὁ **Πάτροκλος**.

Ἀρχιστράτηγο διάλεξαν τόν Ἀγαμέμνονα καί ὅλοι ἦταν ἔτοιμοι νά ξεκινήσουν γιά τήν Τροία.

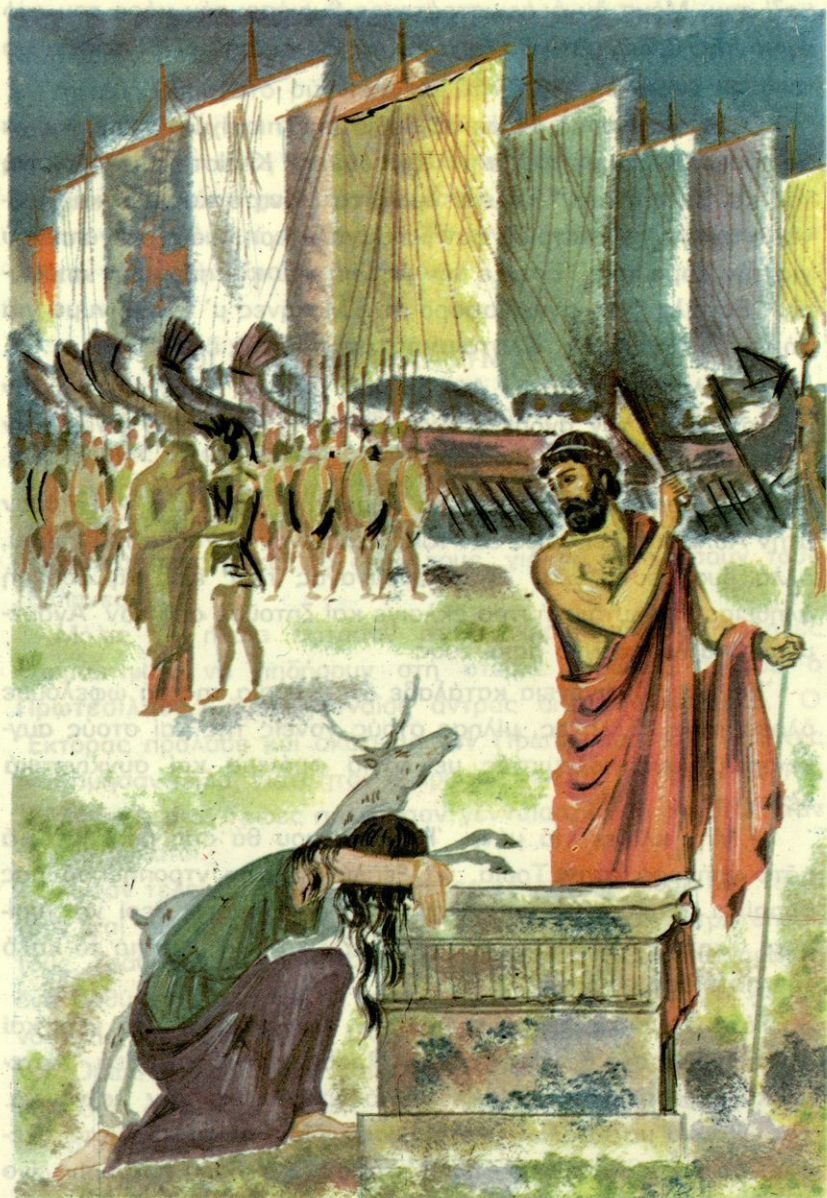
4. Η ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ

Ὁ καιρός περνοῦσε καί τά καράβια ἦταν ἀκόμη στό λιμάνι τῆς Αὐλίδας. Γιά νά ξεκινήσουν, ἔπρεπε νά φυσήξει εὐνοϊκός ἄνεμος, γιά νά φουσκώσει τά πανιά τους. Ἐκαναν θυσίες στοὺς θεούς καί τοὺς παρακαλοῦσαν, ἀλλά χωρίς ἀποτέλεσμα.

Τότε ὁ μάντης **Κάλχας** τοὺς εἶπε:

— Τοὺς ἀνέμους τοὺς ἐμποδίζει νά φυσήσουν ἡ θεά Ἄρτεμη.

Ὁ Ἀγαμέμνονας σκότωσε τό ἐλάφι της καί ἡ θεά εἶναι θυμωμένη

μαζί του. Μόνο αν ο αρχιστράτηγος θυσιάσει την κόρη του στο βωμό της θεᾶς, αυτή θα ξεχάσει το θυμό της και θ' αφήσει να φυσήξει ευνωϊκός άνεμος.

Ο Ἀγαμέμνωνας έπεσε σέ βαθιά άπελπισία και άρνήθηκε να θυσιάσει την κόρη του, την **Ίφιγένεια**. Κλείστηκε στή σκηνή του και σκεφτόταν. Έβλεπε όμως τά άκίνητα καράβια και ή άγάπη του γιά την πατρίδα φάνηκε μεγαλύτερη από την άγάπη του γιά την κόρη του. Έσφισε την καρδιά του και πήρε την άπόφαση. Έστειλε έναν άγγελιαφόρο στίς Μυκήνες μ' ένα μήνυμα γιά τή γυναίκα του, την **Κλυταιμνήστρα**, πού τής έλεγε:

— Έλα άμέσως στήν Αΰλίδα μαζί μέ την Ίφιγένεια. Θά την παντρεύω μέ τόν άνδρεΐο Ἀχιλλέα και ό γάμος θά γίνει, πριν ξεκινήσουμε γιά την Τροία.

Ολόχαρη ή Κλυταιμνήστρα πήρε την Ίφιγένεια και ήρθαν στήν Αΰλίδα. Έκεί όμως δέν τούς περίμεναν οι χαρές του γάμου, αλλά δυσάρεστα νέα. Ο Ἀγαμέμνωνας τούς είπε τή φοβερή άλήθεια. Η Κλυταιμνήστρα έκλαιγε και ζητούσε από τόν Ἀγαμέμνονα να λυπηθεί τό παιδί τους.

Έπειδή ή Ίφιγένεια κατάλαβε ότι ή θυσία της θά ώφελοΰσε όλους τούς Έλληνες, μίλησε στους γονείς της και στους συγκεντρωμένους πολεμιστές μέ λόγια φρόνιμα και συγκινητικά λέγοντας:

— Μήν κλαίτε γιά μένα. Η θυσία μου θά σᾶς βοηθήσει να πᾶτε γρήγορα στήν Τροία, να ξεπλύνετε την ντροπή πού μάς βαραίνει. Μακάρι να σᾶς βοηθήσουν οι άθάνατοι θεοί να γυρίσετε νικητές. Μέ εύχαρίστηση θυσιάζω τή ζωή μου γιά τό καλό της πατρίδας μου.

Τότε ό μάντης Κάλχας πήρε την Ίφιγένεια από τό χέρι και την οδήγησε στο βωμό της θεᾶς. Προσευχήθηκε στή θεά Ἀρτεμη και σήκωσε τό μαχαίρι του, γιά να θυσιάσει την Ίφιγένεια. Ξαφνικά, τά μάτια όλων σκοτεΐνιασαν. Ένα πυκνό σύννεφο σκέπασε τό θυσιαστήριο και όλοι σάστισαν. Στή θέση πού πριν λίγο

ήταν ή Ίφιγένεια, τώρα θρισκόταν ένα έλάφι. Συγκινημένος ο Κάλχας θυσίασε τό ώραίο ζώο στή θεά. Τήν Ίφιγένεια τήν πήρε ή "Αρτεμη μέσα στό σύννεφο καί τήν πήγε σέ χώρα μακρινή, κοντά στήν Κολχίδα. Έκει τήν έκαμε ιέρεια στό ναό της.

Άμέσως μετά τή θυσία σηκώθηκε άπαλό άεράκι, πού όλο δυνάμωνε. Γεμάτοι χαρά οι πολεμιστές μπήκαν στά καράβια τους καί σέ λίγο τό λιμάνι άδειαζε. Τά πλοία γρήγορα καί σίγουρα έπλεαν πρός τήν Τροία.

5. ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΤΑΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΤΡΟΙΑ

Σέ λίγο καιρό οι "Ελληνες άντίκρισαν από μακριά τά τείχη τής Τροίας. Άπό χρόνια ο βασιλιάς Πρίαμος είχε χτίσει γερά τείχη γύρω από τήν πόλη. Άρχηγό τους οι Τρῶες διάλεξαν τό γενναίο **Έκτορα**, γιό του Πρίαμου. Οι Τρῶες πολεμιστές έτοιμασαν τά άρματα καί τά όπλα τους, γιά νά πολεμήσουν τούς "Ελληνες.

Μόλις τά πλοία έφτασαν στήν άκρογιαλιά, οι "Ελληνες έτοιμάστηκαν νά πηδήσουν στή στεριά. Πρῶτος πήδησε ο **Πρωτεσίλαος**, ένας γενναίος άντρας από τή Θεσσαλία. Ο "Εκτορας πρόλαβε καί σκότωσε τόν Πρωτεσίλαο. Οι "Ελληνες τόν τίμησαν πολύ, γιατί ήταν ο πρῶτος νεκρός στή μάχη. Καί οι "Ελληνες καί οι Τρῶες πολέμησαν γενναία· οι δυό στρατοί ήταν τό ίδιο δυνατοί.

Όταν τελείωσε ή μάχη, οι Τρῶες κλείστηκαν μέσα στά τείχη τους καί οι "Ελληνες φρόντισαν νά φτιάσουν τό στρατόπεδό τους. Τράβηξαν τά πλοία τους στήν Ξηρά κι άνοιξαν πιό μπροστά ένα βαθύ χαντάκι γεμάτο νερό. Έφτιασαν βωμούς, γιά νά κάνουν τίς θυσίες τους, καί σκηνές, γιά νά μένουν.

Όμως ή Τροία δέν έπεφτε. Γι' αυτό οι "Ελληνες έκαναν επιθέσεις στίς γύρω πόλεις. Κάθε τόσο έφερναν πλούσια λάφυρα, όπλα καί τρόφιμα γιά τό στρατό.

Οι Τρῶες όμως δέν έχαναν τό θάρρος τους. Μετά από κάθε

μάχη κλείνονταν στήν πόλη τους, γιά νά Ξεκουράσουν τό στρατό τους.

“Ετσι, ή πολιορκία τής Τροίας κράτησε δέκα όλόκληρα χρόνια. Μά ούτε οί “Ελληνες ούτε οί Τρῶες απογοητεύονταν, γιατί πίστευαν πώς θά νικήσουν. Τίς ἐλπίδες τους τίς στήριζαν στούς θεούς, γιατί μερικοί από αὐτούς ἦταν μέ τό μέρος τῶν “Ελλήνων καί ἄλλοι μέ τό μέρος τῶν Τρῶων.

6. Ο ΘΥΜΟΣ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ

Σέ πόλεις ἔξω από τά τείχη οί “Ελληνες ἄρπαξαν από τούς Τρῶες πολλά λάφυρα καί δυό κοπέλες: Τή **Βρισηίδα** καί τή **Χρυσίδα**, πού ἦταν κόρη τοῦ **Χρύση**, ἱερέα τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα. Τή Βρισηίδα, τήν ἔδωσαν στόν Ἀχιλλέα, γιά νά τόν ὑπηρετεῖ, καί τή Χρυσίδα στόν Ἀγαμέμνονα.

Ἀπαρηγόρητος ὁ Χρύσης ἦρθε στό στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων καί παρακάλεσε θερμά τόν Ἀγαμέμνονα νά τοῦ δώσει πίσω τήν ἀγαπημένη του κόρη. Ἐκεῖνος ὅμως τόν ἐδιώξε μέ ἄπρεπα λόγια. Τότε, ὁ Χρύσης προσευχήθηκε ζητώντας ἀπό τόν Ἀπόλλωνα νά τιμωρήσει τούς Ἕλληνες. Πραγματικά, ὁ Ἀπόλλωνας ἔστειλε στό στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων τρομερές ἀρρώστιες. Ὁ Κάλχας τότε εἶπε ὅτι ὁ Ἀγαμέμνονας πρέπει νά δώσει πίσω τή Χρυσηίδα. Ἔτσι, ὁ Ἀγαμέμνονας ἀναγκάστηκε νά τή δώσει, ἀλλά ζήτησε νά πάρει ἀπό τόν Ἀχιλλέα τή Βρισηίδα.

Ὁ Ἀχιλλέας ἀναγκάστηκε νά τοῦ τή δώσει, γιατί ὁ Ἀγαμέμνονας ἦταν ὁ ἀρχιστράτηγος· θύμωσε ὅμως μαζί του, ἐπειδὴ φάνηκε τόσο ἄδικος καί ἀπαιτητικός. Ὁ θυμός του ἦταν τόσο μέγας, ὥστε κλείστηκε στή σκηνή του καί ἀρνήθηκε νά πάρει μέρος στίς μάχες. Οἱ Τρῶες ξαφνιάστηκαν, ὅταν εἶδαν ὅτι ἔλειπε ἀπό τή μάχη ὁ Ἀχιλλέας, πού ὁδήγησε πάντα τούς Ἕλληνες σάν ἄνεμος. Πῆραν λοιπόν θάρρος καί ὤρμησαν πάνω στούς Ἕλληνες. Ὅταν ὁ Πάρης προχώρησε κοντά στό ἐλληνικό στρατόπεδο, τά δύο ἀντίπαλα στρατόπεδα ἀποφάσισαν νά μονομαχήσουν ὁ Πάρης καί ὁ Μενέλαος. Ὅποιος νικοῦσε θά ἐπαιρνε τήν Ἑλένη. Ὁ Μενέλαος νίκησε τόν Πάρη, ἀλλά αὐτός δέν κράτησε τήν ὑπόσχεση πού ἔδωσε. Καί ἡ μάχη ξανάρχισε μέ μεγαλύτερη ὁρμή. Ὅλη ἡ ἀπέραντη πεδιάδα ἀντηχοῦσε ἀπό τίς φωνές, τά χτυπήματα τῶν ὀπλῶν καί τά βογγητά τῶν πληγωμένων. Καί ὁ πόλεμος βαστοῦσε.

7. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ

Στίς μάχες αὐτές οἱ Τρῶες ξεθάρρεψαν τόσο, ὥστε νίκησαν τούς Ἕλληνες, πλησίασαν τά πλοῖα τους καί ἔβαλαν φωτιά σέ μερικά ἀπό αὐτά. Οἱ Ἕλληνες πολεμοῦσαν μ' ὅλες τους τίς δυνάμεις, ἀλλά, ἐπειδὴ ἔλειπε ὁ Ἀχιλλέας καί οἱ Μυρμιδόνες, ὁ κίνδυνος ἦταν μέγας. Ὁ Πάτροκλος βλέποντας τό κακό πού

τούς έβρισκε, μπήκε στή σκηνή του Ἀχιλλέα καί μέ δάκρυα στά μάτια του φώναξε :

— Ἀχιλλέα, ὡς πότε θά κρατᾶς τό θυμό σου; Οἱ Τρῶες καί-
νε τά πλοῖα μας κι ἐσύ θρίσκεσαι στή σκηνή σου; Τουλάχιστο
δῶσε μου τά ὅπλα σου νά μέ νομίσουν γιά σένα κι ἄφησε τούς
Μυρμιδόνες νά πολεμήσουν.

Τά λόγια του φίλου του λύγισαν τή σκληρή καρδιά του Ἀ-
χιλλέα. Του ὑποσχέθηκε νά του δώσει τήν πανοπλία καί ὁ ἴδιος
φώναξε τούς Μυρμιδόνες νά ἐτοιμαστούν γιά πόλεμο. Ἀλλά εἶπε
στόν Πάτροκλο νά μήν προχωρήσει πολύ, γιατί θά κινδύνευε νά
ἀναγνωριστεῖ ἀπό τούς Τρῶες καί νά σκοτωθεῖ.

Ὁ Πάτροκλος φόρεσε τήν πανοπλία του Ἀχιλλέα καί ὡδήγη-
σε τούς φοβερούς Μυρμιδόνες στή μάχη. Μόλις οἱ Τρῶες ἀντί-

θούν τήν ἀγρία μονομαχία. Μετά ἀπό λίγο ὁ Ἑκτορας σημαδεύει κρυσαν τοὺς Μυρμιδόνες νά ἔρχονται κατάπάνω τους, σκόρπισαν τρομαγμένοι φωνάζοντας:

— Ὁ Ἀχιλλέας ξαναμπῆκε στή μάχη. Θεοί, βοηθήστε μας! Φοβισμένοι ὑποχώρησαν κι ἔτρεξαν νά μποῦν στήν πόλη. Πάνω στήν ὁρμή τῆς μάχης ὁ Πάτροκλος, ξεχνώντας τή συμβουλή τοῦ Ἀχιλλέα, προχώρησε πολύ. Τότε ὁμως ὁ θεός Ἀπόλλωνας φανέρωσε στόν Ἑκτορα τό μυστικό, λέγοντάς του ὅτι αὐτός πού σκόρπισε τόσο τρόμο δέν ἦταν ὁ Ἀχιλλέας ἀλλά ὁ Πάτροκλος.

Ἀμέσως ὁ Ἑκτορας ὁρμᾷ ἐναντίον τοῦ Πάτροκλου καί οἱ δύο ἥρωες ἔρχονται ἀντιμέτωποι. Πολεμοῦν σάν λιοντάρια· ὁμως τό δόρυ τοῦ Ἑκτορα καρφώνεται στό πλευρό τοῦ Πάτροκλου καί τόν σκοτώνει.

Οἱ Τρῶες μέ κραυγές χαρᾶς ὁρμοῦν πάνω στό νεκρό Πάτροκλο καί ἀρπάζουν τήν πανοπλία. Τρέχουν καί οἱ Ἕλληνες καί ὕστερα ἀπό φοβερή συμπλοκή παίρνουν τό σῶμα του καί τό φέρνουν στό στρατόπεδο.

8. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤΟΡΑ

Ὅταν ὁ Ἀχιλλέας ἔμαθε τό θάνατο τοῦ Πάτροκλου, θρηνοῦσε ἀπαρηγόρητος. Ἡ μητέρα του, ἡ θεά Θέτιδα, πού βρισκόταν στά βάθη τῆς θάλασσας, ἄκουσε τοὺς θρήνους του καί ἀνέβηκε νά τόν παρηγορήσει. Τοῦ ὑποσχέθηκε ἀκόμη πῶς θά τοῦ φέρει νέα ὅπλα. Ἡ ἴδια θ' ἀνέβαινε στόν Ὀλυμπο, νά παρακαλέσει τό θεό Ἥφαιστο νά τοῦ φτιάσει καινούρια πανοπλία.

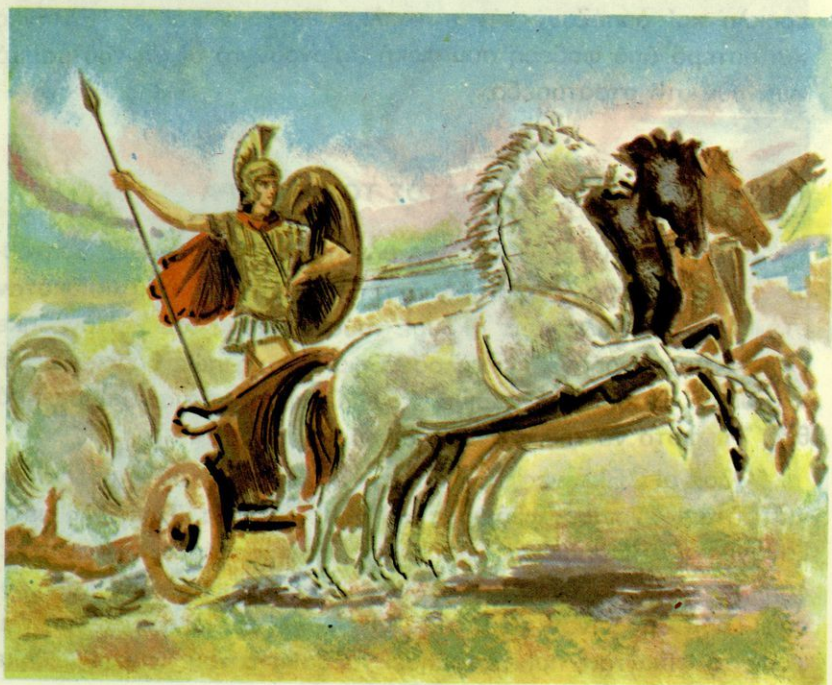
Ὅλοι οἱ Ἕλληνες θρηνοῦσαν τό θάνατο τοῦ Πάτροκλου, γιατί ἦταν γενναῖος, φρόνιμος καί γλυκομίλητος. Τήν ἄλλη μέρα ξαναγύρισε ἡ Θέτιδα φέρνοντας τά καινούρια ὅπλα. Ἦταν τόσο λαμπρά καί τόσο ὁμορφα στολισμένα μέ χαλκό, ἀσήμι καί χρυσάφι, πού θάμπωναν τά μάτια. Ὁ Ἀχιλλέας ζήτησε νά μή θάψουν τό φίλο του, πρὶν ἐκδικηθεῖ τό θάνατό του. Συμφιλιώθηκε

λοιπόν μέ τόν Ἀγαμέμνονα καί ὁδήγησε τό στρατό στή μάχη. Ἦταν ἀποφασισμένος νά σκοτώσει τόν Ἔκτορα.

Ὁ Ἀχιλλέας σκότωνε τούς Τρῶες πολεμιστές μέ λύσσα. Ὁ Ἔκτορας ὅμως ἦταν ἀκόμη στήν πόλη κι ἐτοιμαζόταν νά βγεῖ στή μάχη. Ἀδিকা τόν παρακάλεσε ἡ γυναίκα του ἡ Ἀνδρομάχη, νά μήν πολεμήσει μέ τόν Ἀχιλλέα. Ἀδিকা πῆγαν τά παρακάλια τοῦ Πρίαμου καί τῆς Ἑκάβης. Ὁ Ἔκτορας βγῆκε νά πολεμήσει.

Ὁ Ἀχιλλέας συνέχιζε τή μάχη καί ἀνάγκασε ὅλους τούς Τρῶες νά κρυφτοῦν στά τεῖχη. Μόνο ὁ Ἔκτορας ἔμεινε ἔξω ἀποφασισμένος νά πολεμήσει μέ τό μεγαλύτερο ἥρωα τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ δύο ἥρωες συναντιοῦνται κοντά στίς Σκαιές Πύλες. Οἱ Τρῶες πάνω ἀπό τά τεῖχη μέ σφιγμένη καρδιά παρακολου-

θοῦν τὴν ἄγρια μονομαχία. Μετά ἀπό λίγο ὁ Ἕκτορας σημαδεύει τὸν Ἀχιλλέα μέ τό δόρυ του χωρίς ἀποτέλεσμα. Ὁ Ἀχιλλέας ὁμως ὁρμᾷ μέ ἀπίστευτη γρηγοράδα, τοῦ καρφώνει τό δόρυ του καί τοῦ τρυπᾷ τό λαιμό πέρα γιά πέρα.

Ὁ Ἀχιλλέας ἐβγαλε δυνατές κραυγές θριάμβου, ὅταν εἶδε νεκρό τὸν ἥρωικό Ἕκτορα. Τοῦ πῆρε τὴν πανοπλία καί τὴν ἔβαλε στό ἄρμα του. Ὑστερα, ἔδεσε τὸν Ἕκτορα πίσω ἀπό τό ἄρμα καί μέ τρελό καλπασμό γύριζε γύρω στά τείχη γιά νά δοῦν οἱ Τρῶες τό κατάντημα τοῦ γενναίου ἀρχηγοῦ τους.

Κατόπι γύρισε στό στρατόπεδο μέ τό νεκρό τοῦ Ἕκτορα, ἔθαψε μέ μεγάλες τιμές καί θυσίες τὸν ἀγαπημένο του Πάτροκλο καί ὀργάνωσε ἀγῶνες, γιά νά τιμήσει τὴ μνήμη του.

9. ΠΡΙΑΜΟΣ ΚΑΙ ΑΧΙΛΛΕΑΣ

Ὁ γέρος Πρίαμος μέ ἀβάσταχτη θλίψη πῆγε στό στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων καί παρακάλεσε ταπεινά τὸν Ἀχιλλέα νά τοῦ δώσει τό σῶμα τοῦ Ἕκτορα, γιά νά τό θάψει. Φόρτωσε ἓνα ἄμάξι μέ δῶρα πλοῦσια: πανέμορφα σκεπάσματα, τάπητες, μανδύες, καλοῦφασμένους χιτῶνες, λεβέτια, δέκα τάλαντα χρυσάφι κι ἓνα ὠραιότατο ποτήρι· δῶρο σπουδαῖο.

Γονάτισε ὁ Πρίαμος ἱκετεύοντας καί φίλησε τά φοβερά χέρια τοῦ Ἀχιλλέα, πού τοῦ εἶχαν σκοτώσει τόσοι γιούς. Ἔτσι, γονατιστός τὸν παρακάλεσε λέγοντας:

— Θυμήσου τὸν πατέρα σου, θεόμορφε Ἀχιλλέα, πού εἶναι γέρος, ὅπως κι ἐγώ. Ἐκεῖνος χαίρεται μαθαίνοντας πῶς εἶσαι ζωντανός. Εἶχα κι ἐγώ πενήντα γιούς, ὁμως οἱ πιό πολλοί σκοτώθηκαν στίς μάχες. Καί τοῦ Ἕκτορα, πού ἦταν στήριγμα καί καμάρι μου, ἐσύ τοῦ πῆρες τὴ ζωή μ' αὐτά τά ἴδια χέρια πού τώρα φίλησα.

Γέμισε ἀπό λύπη ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀχιλλέα ἀκούγοντας τό γέρο Πρίαμο καί ἄρχισε τό κλάμα γιά τὸν πατέρα του καί τὸν Πάτροκλο. Θρηνοῦσε καί ὁ Πρίαμος τό σκοτωμένο γιό του. Μόλις

χόρτασε τό κλάμα ὁ Ἀχιλλέας, σήκωσε τό κεφάλι του καί μίλησε μέ συμπόνια στόν πικραμένο πατέρα.

Μετά ἀπό λίγο σάν λιοντάρι ὁ Ἀχιλλέας πήδησε ἔξω ἀπό τή σκηνή του μέ δυό συντρόφους του. Ξέζεψαν τό ἀμάξι καί πήραν μέσα τ' ἀμέτρητα λύτρα. Ἀφῆσαν ὅμως δύο μανδύες κι ἓνα χιτώνα, γιά νά τυλίξουν τόν Ἔκτορα.

Ὁ Ἀχιλλέας πρόσταξε τίς δοῦλες νά λούσουν τόν Ἔκτορα καί νά τόν ἀλείψουν μέ λάδι. Ἀφοῦ τόν ὁμορφοσόλισαν καί τόν ἔντυσαν, ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλέας τόν ἔβαλε πάνω σέ στρῶμα κι ἔπειτα τόν ἀκούμπησαν πάνω στό ἀμάξι.

Μετά ἀπό αὐτά κάλεσε τόν Πρίαμο νά φάνε ψητό ἄρνι καί νά πιοῦν φλογάτο κρασί. Οἱ δοῦλες ἔστρωσαν κρεβάτια στό ὑπόστεγο, γιά ν' ἀναπαυτεῖ ὁ Πρίαμος καί ὁ κήρυκας πού τόν συνόδευε.

Τά χαράματα ὁ Πρίαμος μέ τό ἀμάξι γύρισε στήν Τροία. Ξεσηκώθηκε ὁ λαός μέ θρήνους, μόλις ἀντίκρισε τό σῶμα τοῦ γενναίου Ἔκτορα. Πρώτη ἄρχισε τό θρῆνο ἡ Ἀνδρομάχη, ἡ γυναίκα του. Ἐκλαιγε τόν ἄντρα της, πού χάθηκε νέος καί τῆς ἔδωσε πόνο πικρό. Βαριά θρηνοῦσε καί ἡ μητέρα του, ἡ Ἐκάβη.

Ἀφοῦ τόν ἔκλαψαν ἑννέα μέρες καί κουβάλησαν ἀτέλειωτο σωρό ἀπό ξύλα, τή δέκατη μέρα ἔκαψαν τό σῶμα του, ἔσθησαν τή φωτιά μέ φλογάτο κρασί, μάζεψαν τ' ἄσπρα του κόκαλα καί, ἀφοῦ τά ἔβαλαν σέ χρυσή θήκη, τά ἔθαψαν κι ἔστησαν τύμβο. Ἐπειτα κάθισαν ὅλοι στό τραπέζι τῆς παρηγοριᾶς, ὅπως συνηθιζόταν.

10. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΑ

Ὅταν πέρασαν οἱ ἑντεκα μέρες, ὁ πόλεμος ξανάρχισε. Ὁ Ἀχιλλέας πήρε τούς Ἕλληνες κι ἔφτασαν ὡς τά τείχη τῆς Τροίας. Πολέμησαν τόσο γενναῖα, ὥστε τά δυό γειτονικά ποτάμια ὁ Σκάμανδρος καί ὁ Σιμόης γέμισαν ἀπό νεκρούς Τρῶες.

Τή στιγμή, πού ὁ Ἀχιλλέας βρισκόταν μπροστά στίς πύλες

τῆς Τροίας, ὁ Ἀπόλλωνας ἦρθε νά βοηθήσει τόν Πάρι. Ὁ Πάρις πάνω ἀπό τὰ τείχη σημάδεψε τόν Ἀχιλλέα καί τοῦ τρύπησε τή φτέρνα μ' ἓνα δηλητηριασμένο βέλος. Ἡ φτέρνα ἦταν τό ἀδύνατο σημεῖο του. Ὅταν ἦταν μωρό, ἡ Θέτιδα τόν βούτηξε στά ἱερά νερά τῆς Στυγός, γιά νά κάμει τό σῶμα του ἄτρωτο ἀπό τὰ ὅπλα. Τόν κρατοῦσε ὅμως ἀπό τή φτέρνα κι ἔτσι τό σημεῖο ἐκεῖνο δέ βράχκε. Τό μυστικό αὐτό φανέρωσε ὁ Ἀπόλλωνας στόν Πάρι.

Ὅταν οἱ Ἕλληνες εἶδαν τόν Ἀχιλλέα νά πέφτει, ὄρμησαν ἐπάνω στούς Τρῶες. Τρομερή μάχη ἐγίνε μεταξύ τους καί τελικά κατάφεραν νά φέρουν τό σῶμα του στό στρατόπεδο.

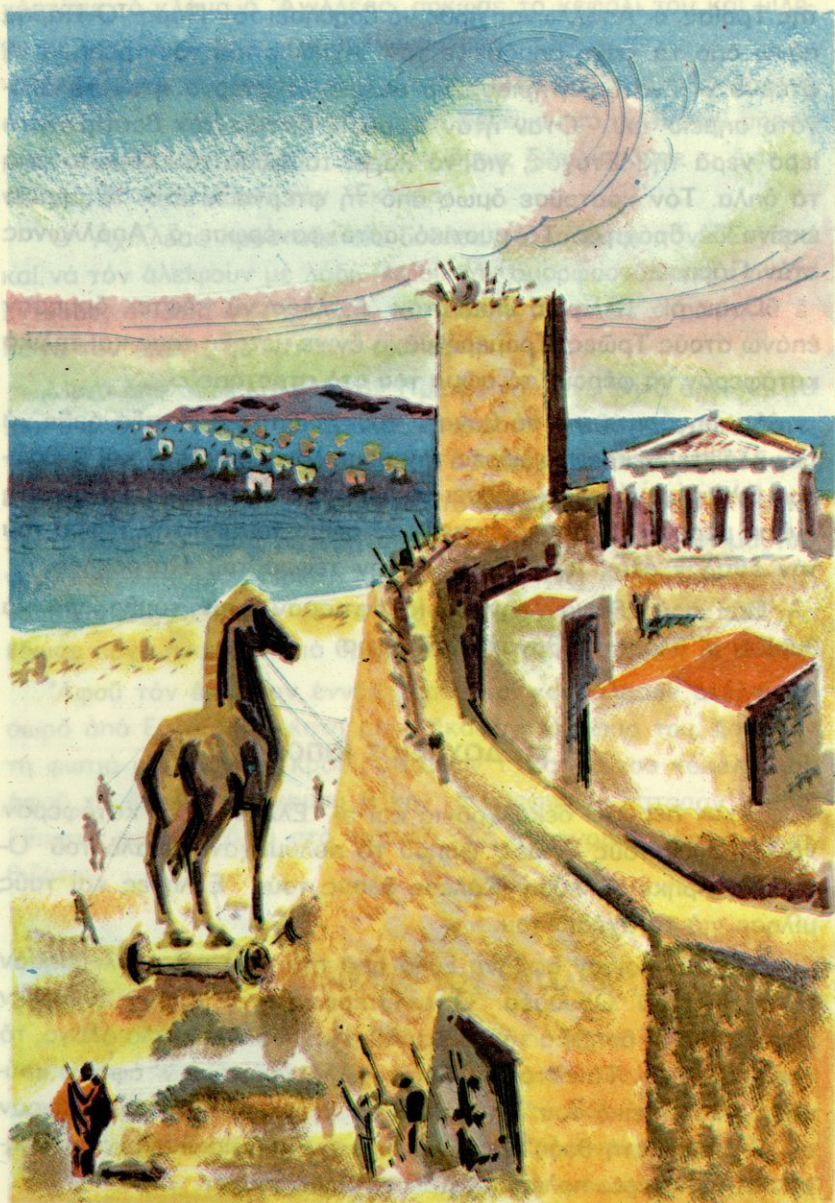
Ἀπαρηγόρητη γιά τό θάνατο τοῦ γιοῦ τῆς ἡ Θέτιδα ἦρθε νά τόν κλάψει. Δεκαεφτά μέρες τόν μοιρολογοῦσαν θεοί καί ἄνθρωποι. Θλίψη μεγάλη εἶχε πέσει σ' ὅλο τό στρατόπεδο. Τή δέκατη ὀγδοη μέρα οἱ Ἕλληνες ἔκαψαν τό σῶμα του καί τήν τέφρα του τήν ἔβαλαν στήν ἴδια ὑδρία μέ τήν τέφρα τοῦ Πάτροκλου.

Ἐκεῖ πού ἔθαψαν τήν ὑδρία ἔφτιασαν ἓναν τύμβο, γιά νά θυμίζει σ' ὅλους τό θάνατο τοῦ ἥρωα.

11. ΔΟΥΡΕΙΟΣ ΙΠΠΟΣ

Εἶχαν περάσει δέκα χρόνια καί οἱ Ἕλληνες δέν κατάφεραν νά νικήσουν τοὺς Τρῶες· ὥσπου τό πολυμήχανο μυαλό τοῦ Ὀδυσσέα βρῆκε τή λύση. Κάλεσε ὅλους τοὺς Ἕλληνες καί τοὺς μίλησε γιά τό σχέδιό του.

Ἐκοψαν λοιπόν ἄφθονα ξύλα ἀπό τήν Ἰδη καί ἀκολούθησαν τό σχέδιο τοῦ Ὀδυσσέα. Ὁ καλύτερος τεχνίτης τῶν Ἑλλήνων ἔφτιασε μέ τῇ βοήθεια τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἓνα πανύψηλο ἄλογο, τό δούρειο ἵππο. Τόν στόλισε ὡραῖα, ἀλλά φρόντισε ν' ἀφήσει κούφιο τό ἐσωτερικό του. Στό πλάι του ἔγραψε ὅτι τό ἀφιερώνουν οἱ Ἕλληνες στή θεά Ἀθηνᾶ, ἐνῶ στήν κούφια κοιλιά του μπηγαν οἱ καλύτεροι πολεμιστές μέ τὰ ὅπλα τους.

Ἀμέσως στό στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων ἄρχισαν γρήγορες προετοιμασίες. Μάζεψαν τά πράγματά τους καί ἀνέβηκαν ὅλοι στά πλοῖα. Ὁ Ὀδυσσεύς, πού ἔμεινε κρυμμένος μέσα στό δούρειο ἵππο, τοὺς εἶχε πεί:

— Μόλις βραδιάσει, ν' ἀνοίξετε τά πανιά καί νά φύγετε. Λίγο μακρύτερα εἶναι τό νησάκι Τένεδος. Ἐκεῖ θά κρυφτεῖτε καί θά εἴστε ἔτοιμοι νά γυρίσετε στήν Τροία. Τό σημάδι τοῦ γυρισμοῦ σας θά εἶναι μιά μεγάλη φωτιά πάνω στά τείχη τῆς Τροίας.

Τό ἐπόμενο πρωῒ κατάπληκτοι οἱ φρουροί εἶδαν ἀπό τά τείχη τό ἔρημο στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων. Εἰδοποίησαν τό λαό καί ὀλόχαροι ἄνοιξαν διάπλατα τίς πύλες καί ξεχύθηκαν ἔξω. Ἀνάμεσα στίς ἄδειες σκηνές βρῆκαν τό πελώριο ξύλινο ἄλογο. Ὅλοι στάθηκαν καί τό θαύμαζαν. Συζητοῦσαν μέ ποιό τρόπο θά τό πάρουν μέσα στήν πόλη ἢ μήπως θά ἔπρεπε νά τό ἀφήσουν στό μέρος πού τό βρῆκαν.

Τή στιγμή ἐκείνη πετάχτηκε ἀνάμεσά τους ὁ ἱερέας **Λαοκόοντας**.

— Ἀμυαλοι, τί εἶναι αὐτά πού λέτε; τοὺς φώναξε. Πιστεύετε, λοιπόν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔφυγαν; Νά φοβάστε τοὺς Δαναούς, ἀκόμη κι ὅταν σᾶς φέρνουν δῶρα.

Καί κρατώντας ἓνα τεράστιο δόρυ χτύπησε μέ ὀρμή τά πλευρά τοῦ ἀλόγου. Ἕνας κούφιος ἤχος σάν ἀναστεναγμός ἀκούστηκε.

Ἀμέσως τότε, δύο τεράστια φίδια βγῆκαν ἀπό τή θάλασσα. Σφυρίζοντας ἦρθαν ἴσια καταπάνω στό Λαοκόοντα. Τυλίχτηκαν γύρω ἀπό τόν ἴδιο καί τά δύο παιδιά του σφιχτά καί τοὺς ἐπνιξαν.

Μεγάλος τρόμος ἐπίασε τοὺς Τρῶες καί ὅλοι φώναξαν ὅτι ὁ Λαοκόοντας τιμωρήθηκε γιά τήν ἀσέβειά του. Ἀμέσως γκρέμισαν ἓνα μέρος τοῦ τείχους, ἔβαλαν τό δούρειο ἵππο πάνω σέ ρόδες καί τόν πῆραν μέσα στήν πόλη. Κατόπι ἔκαμαν εὐχαριστήριες θυσίες στοὺς θεούς, διασκέδασαν καί τό βράδυ κουρασμένοι βυθίστηκαν σέ βαθύ ὕπνο.

12. Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΤΡΟΙΑΣ

Όταν ήσυχασε ολόκληρη ή πόλη, ό Όδυσσέας έδωσε τό σύνθημα στους συντρόφους του. "Ανοιξαν τή μία πλευρά του δούρειου ίππου καί μέ μεγάλη προσοχή ένας ένας γλίστρησαν στό χῶμα. Σάν σκιές κινήθηκαν, ανέθηκαν στά τείχη καί άναψαν μεγάλη φωτιά, ανοίγοντας διάπλατα όλες τίς πύλες. Τότε έφτασαν καί οι "Ελληνες από τήν Τένεδο καί όλοι μαζί άρχισαν τό καταστροφικό τους έργο. Οι Τρῶες μέ τή φρίκη Ζωγραφισμένη στά πρόσωπά τους άρπαζαν τά όπλα τους καί ρίχνονταν στή μάχη. Από παντού όμως τούς κύκλωναν οι "Ελληνες καί τούς σκότωναν.

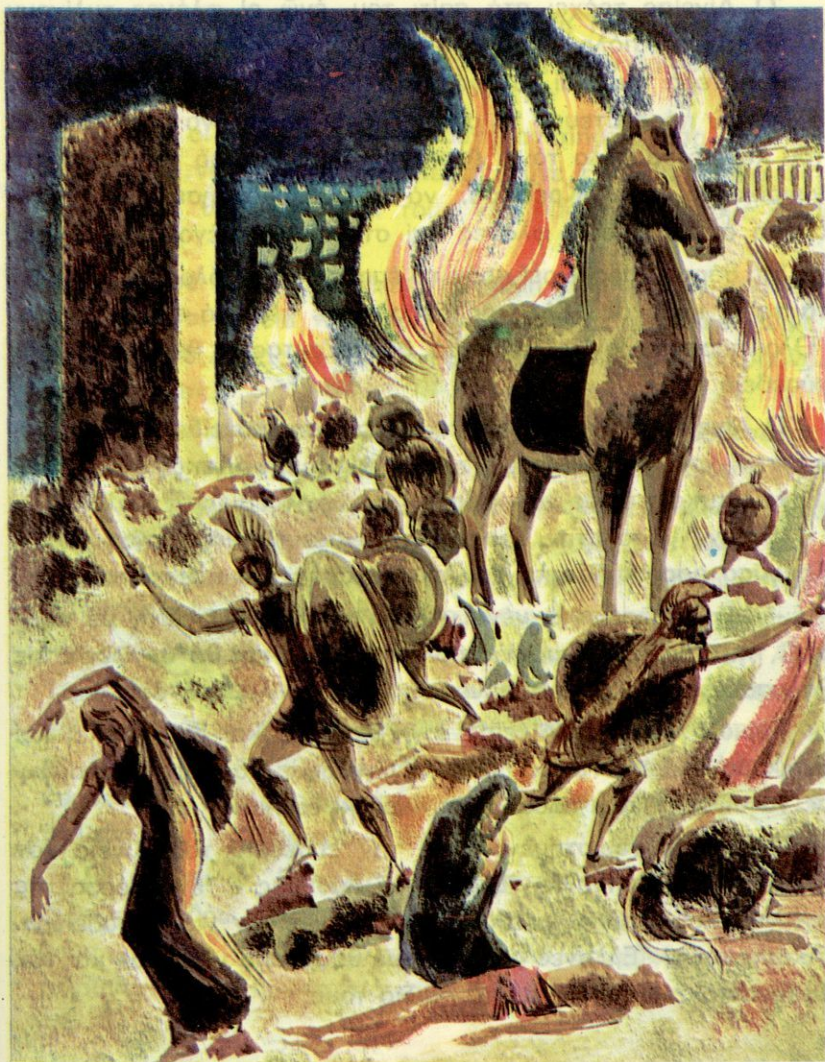
Οι "Ελληνες πήγαν στό παλάτι του Πρίαμου. Σκότωσαν τό γέρο βασιλιά καί άρπαξαν τούς θησαυρούς του. Ο Μενέλαος πήγε γρήγορα, βρήκε τήν ώραία Έλένη καί τήν όδήγησε στά έλληνικά πλοία.

Μέσα στή νύχτα άκούγονταν οι χτύποι των όπλων καί οι φωνές καί τά κλάματα των γυναικών. Μάταια ίκέτευαν τούς θεούς νά τούς βοηθήσουν. Η όρμή των Έλλήνων ήταν τόσο μεγάλη, πού σέ λίγο οι δρόμοι γέμισαν σκοτωμένους Τρῶες. Δέ σεβάστηκαν ούτε τούς θεούς καί κατάστρεψαν τά ιερά τους.

Οι "Ελληνες πήραν όσους θησαυρούς βρήκαν, καθώς καί πολλούς αϊχμαλώτους, καί ξεκίνησαν γιά τά καράβια τους.

13. Ο ΑΙΝΕΙΑΣ

Τήν ώρα πού οι "Ελληνες ξεχύθηκαν μέσα στήν Τροία, ό **Αινείας**, ήρωας των Τρώων, ξύπνησε τρομαγμένος. Είχε δει στόν υἱό του τόν Έκτορα νά του λέει νά σώσει τήν Τροία. "Αρπαξε τά όπλα του καί όρμησε πάνω στους "Ελληνες. Πολέμησε μέ όρμή καί μανία καί προσπαθούσε νά δώσει θάρρος στους Τρῶες. "Ανοιξε δρόμο κι έφτασε ως τό παλάτι του Πρίαμου, γιά νά βοηθήσει τό βασιλιά. Όμως μέ φρίκη αντίκρισε στήν είσοδο του άνακτόρου νεκρό τό γέρο Πρίαμο. Μέσα στό πα-

λάτι είχαν ξεχυθεί οι Έλληνες και ο Αινείας κατάλαβε ότι η Τροία δεν είχε έλπιδα σωτηρίας. Τότε παρουσιάστηκε μπροστά του η θεά Ἀφροδίτη και τον πρόσταξε νά γυρίσει στο σπίτι του νά δει τί γίνονται οι δικοί του.

Ὁ Αἰνείας τρέχει στό σπίτι του, ἐνῶ οἱ φλόγες τυλίγουν ὀλόκληρη τήν πόλη. Παίρνει στούς ὦμους του τόν Ἄγχιση, τό γέρο πατέρα του, καί τά ἀγάλματα τῶν Ἑρκείων, δηλαδή τῶν θεῶν πού προστάτευαν τό σπίτι. Πιάνει μέ τό ἓνα χέρι τά ὄπλα του καί μέ τό ἄλλο τόν Ἀσκάνιο, τό μικρό γιό του. Λέει στή γυναῖκα του, τήν Κρέουσα, νά τούς ἀκολουθήσει καί ἀνοίγει δρόμο ἀνάμεσα στίς φλόγες καί στούς ἀγριεμένους Ἕλληνες.

Μέ θάρρος προχωρεῖ πρὸς τά ἐμπρός καί σ' ὅλο τό δρόμο ὡς τά τείχη κανέναν Ἕλληνα δέ σήκωσε χέρι νά τόν χτυπήσει. Ὅλοι παραμέριζαν μέ σεβασμό, θαυμάζοντας τό θάρρος καί τήν εὐσέβειά του.

Ὁ Αἰνείας βγῆκε ἀπό τά τείχη καί ξαφνικά εἶδε ὅτι εἶχε χάσει τήν Κρέουσα. Ἐκρυσε τόν Ἄγχιση, τόν Ἀσκάνιο καί τούς Ἑρκείους καί γύρισε νά τή βρεῖ.

Ἐτρεχε μέσα στήν Τροία καί φώναζε τ' ὄνομά της. Τότε ἡ Κρέουσα παρουσιάστηκε σάν σκιά ἐμπρός του καί τοῦ εἶπε:

— Μή λυπᾶσαι γιά μένα, Αἰνεία· ἡ θεά Ἀφροδίτη μέ πῆρε μαζί της. Ἐσύ θά περάσεις πολλά θάσανα καί θά ὀργώσεις τίς θάλασσες· ὅμως σέ περιμένει εὐτυχία καί λαμπρό βασίλειο.

Γύρισε λοιπόν ὁ Αἰνείας στήν κοιλάδα καί βρῆκε ἐκεῖ καί μερικοὺς ἄλλους Τρῶες. Τούς παρηγόρησε καί, ἀφοῦ κατόρθωσε νά σώσει εἴκοσι πλοῖα τούς πῆρε κι ἔφυγαν.

Οἱ θεοὶ εὐχαριστημένοι ἀπό τήν εὐσέβεια τοῦ Αἰνεία τόν ὁδήγησαν στήν Ἰταλία. Ἐκεῖ ἐγίνε βασιλιάς σ' ἓνα μέρος τῆς Ἰταλίας καί ὅλοι τόν σέβονταν καί τόν εἶχαν γιά παράδειγμα. Ἀκόμη καί οἱ Ἕλληνες μιλοῦσαν μέ θαυμασμό γι' αὐτόν καί τόν ἔφερναν ὡς παράδειγμα στά παιδιά τους.

14. Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ὅταν ἔπεσε ἡ Τροία, οἱ Ἕλληνες φορτώσανα τά καράβια τους μέ λάφυρα κι αἰχμαλώτους. Χαρούμενοι κοίταζαν τούς κα-

πνούς, πού ἔβγαιναν ἀπό τήν ἐρειπωμένη Τροία, καί σκέφτονταν ὅτι θά γυρίσουν γρήγορα στήν πατρίδα, ὅπου θά τοὺς περίμεναν ὁμορφες μέρες.

Ὅμως οἱ Ἕλληνες δέ σεβάστηκαν τίποτε μέσα στήν Τροία. Οὔτε τοὺς ναοὺς οὔτε τοὺς ἱερεῖς οὔτε τ' ἀθῶα παιδιά. Γι' αὐτό οἱ θεοὶ θύμωσαν μαζί τους καί τιμώρησαν ὅσους ἔδειξαν ἀσέβεια.

Ὁ **Αἴας ὁ Λοκρὸς** μέσα στή φρίκη τῆς μάχης συνάντησε τὴν **Κασσάνδρα**, ἱέρεια τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς. Τῆς φέρθηκε χωρὶς σεβασμὸ καί ὁ Δίας, γιὰ νά τὸν τιμωρήσει, ἔριξε ἕναν κεραυνὸ καί τὸν σκότωσε.

Ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς ἔδειξε καί ὁ Ἀγαμέμνωνας· οἱ θεοὶ ὅμως τὸν ἄφησαν νά γυρίσει στὶς Μυκῆνες. Ἐκεῖ ἡ Κλυταιμνήστρα, ἡ γυναῖκα του, τοῦ ἐτοίμασε λαμπρὴ ὑποδοχή. Εὐχαριστημένος ὁ Ἀγαμέμνωνας μπῆκε στό λουτρό του· ἐκεῖ ὅμως δοξοφονήθηκε ἀπὸ τὴν Κλυταιμνήστρα καί τὸν ἑξάδερφό του, τὸν **Αἴγιοδο**. Ἡ γυναῖκα του δὲν τοῦ συγχώρεσε ποτέ τὸ ψέμα πού τῆς εἶπε, ὅταν τὴν κάλεσε νά πάει μὲ τὴν Ἰφιγένεια στήν Αὐλίδα.

Ὁ Μενέλαος πῆρε τὴν ὥραία Ἑλένη καί ὕστερα ἀπὸ περιπλανήσεις ὀχτῶ χρόνων ἔφτασε στή Σπάρτη. Περισσότερο ὅμως ἀπ' ὅλους ταλαιπωρήθηκε ὁ Ὀδυσσεύς. Γλίτωσε τὸ θάνατο μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ δέκα ὀλόκληρα χρόνια πάλευε μὲ τὴ θάλασσα καί τὰ ὀργισμένα κύματα.

Οἱ ὑπόλοιποι Ἕλληνες γύρισαν στὸν τόπο τους κι ὅλοι μαζεύονταν γύρω τους καί ἄκουγαν μὲ θαυμασμὸ τίς διηγήσεις τους γιὰ τὸν τρωικὸ πόλεμο. Κι αὐτοὶ δέ χόρταιναν νά τοὺς μιλοῦν γιὰ τοὺς ἥρωες, τίς τρομερὲς μάχες καί τὴν καταστροφή τῆς Τροίας.

15. Η ΙΛΙΑΔΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Ὁ **Ὅμηρος** ἦταν ἕνας μεγάλος Ἕλληνας ποιητής. Δὲν ἔξερουμε πολλὰ πράγματα γιὰ τὴ ζωὴ του. Πάντως, ἔζησε γύρω

στό 800 π.Χ. Από μικρός άκουγε διάφορες ιστορίες για τόν τρωικό πόλεμο. Αútές του έκαμαν τόση έντύπωση, ώστε έφτιασε ένα μεγάλο ποίημα για τόν τρωικό πόλεμο, τήν **Ίλιάδα**, πού πήρε τ' όνομά της από τήν Τροία, πού λεγόταν και **Ίλιο**.

Η Ίλιάδα μιλάει για τούς θεούς, για όλες τίς μάχες μεταξύ Έλλήνων και Τρώων, για τούς ήρωες, τά όπλα τους, τά κατορθώματά τους, τίς συζητήσεις τους και τίς συνήθειές τους. Όταν διαβάζουμε τήν Ίλιάδα, νομίζουμε πώς βλέπουμε τό θυμωμένο Άχιλλέα, τό σοφό γέρο Νέστορα και τούς άλλους βασιλιάδες. Όλα φαίνονται τόσο ζωντανά, σάν νά βρίσκονται μπροστά στά μάτια μας.

Όλοι οι Έλληνες μάθαιναν απ' έξω τήν Ίλιάδα και κάθε πατέρας τήν έλεγε στά παιδιά και στά εγγόνια του. Ακόμη και οι Σπαρτιάτες τή διδασκαν στά παιδιά τους. Πολλά χρόνια αργότερα ό Μέγας Άλέξανδρος τή διάβαζε άχόρταγα κι ήθελε νά μοιάσει του Άχιλλέα. Σ' όλες τίς γιορτές οι **ραψωδοί** τραγουδούσαν μέ τή λύρα τους κομμάτια από τήν Ίλιάδα του Όμηρου. Είναί ένα ποίημα πού έμεινε άθάνατο για τήν όμορφιά και τή χάρη του, ένα ποίημα πού θά συγκινεί πάντα κάθε ανθρώπινη ψυχή.

Περίληψη

Μετά τήν άρπαγή τής ωραίας Έλένης οι Έλληνες πήγαν νά πολεμήσουν έναντίον τής Τροίας, πού ήταν μιά πόλη, όμορφη και δυνατή. Δέκα όλόκληρα χρόνια τήν πολιορκούσαν μέ πείσμα. Τό δέκατο χρόνο ό Έκτορας σκότωσε τόν Πάτροκλο, αλλά ό Άχιλλέας τόν έκδικήθηκε μέ τόν ίδιο τρόπο. Μά και του Άχιλλέα ή ζωή ήταν μετρημένη, γιατί ό Πάρης τόν χτύπησε στή φτέρνα και τόν σκότωσε.

Τήν Τροία τέλος τήν κυρίεψαν οι Έλληνες χάρη στο σχέδιο του πολυμήχανου Όδυσσέα. Έφτιασαν τό δούρειο ίππο, ξεγέλασαν τούς Τρώες και κατάστρεψαν τήν όμορφη πόλη τους. Τότε θαυμάστηκε απ' όλους ή ευσέβεια του Αίνεα.

Οι Έλληνες χαρούμενοι πήραν τό δρόμο του γυρισμού. Οι περισσότεροι από αυτούς δέν είχαν καλό τέλος. Περισσότερο όμως απ' όλους ταλαιπωρήθηκε ό πολύπαθος Όδυσσέας, ώσπου ν' άξιωθεί νά δει τόν καπνό τής Ίθάκης.

Άσκήσεις

1. Γιατί έγινε ο τρωικός πόλεμος;
2. Γιατί η Ήφιγένεια δέχτηκε να θυσιαστεί;
3. Πότε χρησιμοποιούμε τη φράση «Άχιλλεος πτέρνα»;
4. Είναι χρήσιμο για τους σημερινούς ανθρώπους το παράδειγμα του Αινεία;
5. Ποιοι ήταν οι κυριότεροι ήρωες των Ελλήνων και ποιοι των Τρώων;
6. Μέ ποιόν τρόπο τελικά κατόρθωσαν οι Έλληνες να κυριέψουν την Τροία;

Κείμενα

1. Ο Άχιλλέας μετά το θάνατο του Πάτροκλου μιλάει για τη μοίρα του:

«Πέθανε τώρα ο Πάτροκλος, περίσσια άντρειωμένος.

Κι εγώ δέ βλέπεις πόσο είμαι ὁμορφος καὶ πόση ἀντρεία ἔχω;

Ἐχω πατέρα βασιλιά, ἀθάνατη μ' ἔχει γεννήσει μάνα.

Κι ὅμως καὶ μένα θά 'ρθει ὁ θάνατος νά βρεῖ κι ἡ μαύρη μοίρα.

Θά φτάσει κάποια αὐγή ἢ σούρουπο ἢ μεσημέρι, ὅταν

καὶ τή δική μου μέσ' στὸν πόλεμο ζωὴ θά πάρει κάποιος

ἢ μέ κοντάρι ἢ χτυπώντας με μέ μυτερή σαῖτα».

(Ὁμηρου Ἰλιάδα, μετ. Ἀ. Πάλλη, διασκευή)

2. Ο Ἥφαιστος φτιάχνει τὴν ἀσπίδα τοῦ Ἀχιλλέα:

«Κι ἔφτιασε μέσα ἐκεῖ τή γῆ, τή θάλασσα, τὰ οὐράνια,

τόν ἥλιο τὸν ἀκούραστο, τ' ὁλόλαμπρο φεγγάρι

κι ὅλα τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ ποὺ 'χει στεφάνι γύρω.

Κι ἔφτιασε μέσα δυὸ ὁμορφες ἀνθρώπων πολιτείες.

Στὴ μιά εἶχαν γλέντια καὶ χαρὲς καὶ γάμους·

φέρναν τίς νύφες ἀπ' τὴ μάνα τους μέ φῶτα, μέ λαμπάδες».

(Ὁμηρου Ἰλιάδα, μετ. Ἀ. Πάλλη, διασκευή)

3. Ἡ Ἀνδρομάχη θρηνεῖ τὸν Ἑκτορα:

«Καὶ τώρα ἐσύ στῆς γῆς τὰ τρίσβαθα θά πᾶς, στὸν Ἄδη κάτω,

καὶ μένα χήρα μέσ' στοῦ σπιτί μας μέ τὸν πικρὸ καημό σου

νά ζῶ μ' ἀφήνεις· κι εἶναι ἀνῆλικο, μικρὸ παιδάκι ὁ γιός μας,

κι οὐτ' Ἑκτορα ἀπὸ σένα τοῦτος καλὸ θά ἰδεῖ, ἀφοῦ πέθανες,

μήτε κι ἐσύ ἀπὸ τοῦτον·

γιατί ἀπ' τὸν πολυδάκρο τὸν πόλεμο κι ἂν ξεγλιτώσει τώρα,

πάλη, ὅσο ζεῖ, καημοὶ τοῦ μέλλονται καὶ συμφορὲς περισσies».

(Ὁμηρου Ἰλιάδα, μετ. Ν. Καζαντζάκη-Ι. Κακριδῆ, διασκευή)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

1. ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΚΙΚΟΝΩΝ

Μετά την καταστροφή της Τροίας, ὁ Ὀδυσσεὺς πήρε τοὺς συντρόφους του καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν Ἰθάκη. Χαρούμενοι μπήκαν στὰ πλοῖα τους καὶ ἄνοιξαν πανιά.

Ὅταν ὅμως βγῆκαν στὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα, ἄρχισαν νὰ φυσοῦν μανιασμένοι ἄνεμοι. Τὰ ἄγρια κύματα ἔριξαν τὰ καράβια στὶς ἀκτές τῆς Θράκης, σὸ μέρος ποὺ κατοικοῦσαν οἱ **Κίκονες**.

Μόλις οἱ Κίκονες εἶδαν τὰ καράβια, ἔτρεξαν ὅπλισμένοι ἐναντίον τους· ὅμως ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ σύντροφοί του τοὺς νίκησαν. Μπήκαν στὴν πόλη τους, τὸν **Ἴσμαρο**, καὶ πήραν πολλὰ λάφυρα καὶ αἰχμαλώτους. Ὁ Ὀδυσσεὺς μοίρασε τὰ λάφυρα στοὺς συντρόφους του καὶ τοὺς παρακινεῖ νὰ φύγουν ἀμέσως. Ἐκεῖνοι ὅμως βρῆκαν στὸν Ἴσμαρο ἀσκιά μὲ παλιό κρασί, ἄρπαξαν βόδια καὶ ἄρνιά, τὰ ἔσφαξαν καὶ ἄρχισαν τὸ γλέντι.

Στὸ μεταξύ οἱ Κίκονες εἰδοποίησαν τοὺς γείτονές τους νὰ ἔρθουν νὰ τοὺς βοηθήσουν καὶ τὰ χαράματα ἄρχισε ἄγρια μάχη. Οἱ Κίκονες ἦταν ἀμέτρητοι. Ὅλη τὴν ἡμέρα ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ σύντροφοί του τοὺς κράτησαν σὲ ἀπόσταση. Πρὸς τὸ βράδυ ὅμως νικήθηκαν καὶ μπήκαν βιαστικά στὰ καράβια τοὺς νὰ ξεφύγουν. Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔκλαιγε τοὺς νεκροὺς συντρόφους του, ποὺ ἔμειναν στὴν πεδιάδα τῶν Κικόνων.

2. ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΛΩΤΟΦΑΓΩΝ

Δέν πρόφτασαν ν' απομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν ἀκτὴ καὶ ὁ Δίας ἔστειλε δυνατοὺς ἀνέμους, σύννεφα καὶ καταιγίδα. Ὅλα σκοτείνιασαν γύρω τους καὶ τὰ πανιά σκίστηκαν. Μετὰ ἀπὸ μέρες ἡσύχασε ἡ θάλασσα καὶ ὅλοι πίστεψαν ὅτι σὲ λίγο θὰ ἔφταναν στὴν Ἰθάκη.

Καθὼς ὁμως περνοῦσαν τὸ Μαλέα, δυνατὰ ρεύματα καὶ ἄνεμοι τοὺς ἄρπαξαν. Ἐννιά μέρες ἄυπνοι καὶ κατάκοποι ἀγωνίζονταν νὰ γλιτώσουν. Τὴ δέκατη μέρα ἔφτασαν στὴν παράξενη χώρα τῶν **Λωτοφάγων**.

Βῆκαν προσεχτικὰ ἔξω κι εὐχαρίστησαν θερμὰ τοὺς θεοὺς, πού τοὺς ἔσωσαν. Βρῆκαν μιά πηγὴ, πῆραν νερό καὶ ξαναγύρισαν κοντὰ στὰ καράβια.

Ὡς τὴν ἄλλη μέρα κανένας κάτοικος τῆς παράξενης αὐτῆς χώρας δὲν εἶχε φανεῖ. Γι' αὐτό ἔστειλε ὁ Ὀδυσσεύς τρεῖς συντρόφους του νά πάνε νά μάθουν τί εἶδους ἄνθρωποι κατοικοῦν στή χώρα.

Πέρασαν ὅμως δύο μέρες καί οἱ σύντροφοι δὲν εἶχαν ἐπιστρέψει. Ἀνήσυχος ὁ Ὀδυσσεύς πῆρε μερικοὺς ἄντρες καί πῆγε νά δεῖ τί συμβαίνει. Προχώρησε ἄρκετά καί συνάντησε τοὺς Λωτοφάγους, πού ἦταν ἄνθρωποι εἰρηνικοὶ καί ἡσυχοί. Τοὺς βρῆκε ξαπλωμένους κάτω ἀπὸ δέντρα, καί ἀνάμεσά τους εἶδε μέ ἐκπληξη τοὺς τρεῖς συντρόφους του. Γελοῦσαν σάν παιδιά καί οἱ τρεῖς κι ἔτρωγαν λωτούς. Οἱ λωτοὶ ἦταν κίτρινοι καρποὶ μέ γλυκιά γεύση κι εὐωδιά. Οἱ σύντροφοι δὲν ἔδειξαν ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν Ὀδυσσεά οὔτε ἄκουγαν τίς φωνές του. Ἄρχισε νά τοὺς μιλάει γιὰ τὴν Ἰθάκη, ἀλλὰ αὐτοὶ γελοῦσαν ἀδιάφορα. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς κατάλαβε πὼς ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ ἐγίνε, ἐπειδὴ ἔφαγαν λωτούς. Οἱ λωτοὶ τοὺς ἔκαναν νά τὰ ξεχάσουν ὅλα.

Τότε, τοὺς πῆραν μέ τὴ βία καί τοὺς ὁδήγησαν στὰ καράβια. Οἱ τρεῖς σύντροφοι φώναζαν καί παρακαλοῦσαν νά τοὺς ἀφήσουν γιὰ πάντα στή χώρα τῶν Λωτοφάγων. Μόλις ἔφτασαν στὰ καράβια, ὁ Ὀδυσσεύς πρόσταξε νά τοὺς δέσουν καί τοὺς τρεῖς. Ἀλλίως, θά ἐπεφταν στή θάλασσα, γιὰ νά γυρίσουν κολυμπώντας κοντὰ στοὺς Λωτοφάγους. Εἶπε ἀκόμη στοὺς συντρόφους του νά φύγουν ἀμέσως ἀπὸ τὴ χώρα ἐκείνη, πού οἱ καρποὶ τῆς ἔφεραν τὴ λησμονιά τῆς πατρίδας.

3. ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΩΠΩΝ

Ἐνῶ τὰ καράβια προχωροῦσαν πρὸς τὴν Ἰθάκη, καινούρια τρικυμία τοὺς παράσυρε· τοὺς τράβηξε πρὸς τὴ Σικελία κι ἔφτασαν σ' ἓνα ἄγνωστο νησί, ἀπέναντι ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Κυκλώπων.

Ὁ Ὀδυσσεύς καί οἱ σύντροφοί του βγῆκαν στή στεριά. Ἀντίκρισαν ἀπέναντι μιὰ δασωμένη χώρα, πού ἔμενε πάντοτε

ἀκαλλιέργητη, γιατί κανείς δέν ὀργωνε οὔτε ἔσπερνε. Τά σπαρτά φύτρωναν μόνα τους καί τά δέντρα ἔκαναν καρπούς μέ τή βροχή, πού ἔστελνε ὁ Δίας.

Ὁ Ὀδυσσεάς εἶπε στούς συντρόφους του νά μείνουν στό νησί. Ὁ ἴδιος διάλεξε δώδεκα ἄντρες, πῆρε μαζί του ἓνα ἄσκι ἐκλεκτό κρασί, πού εἶχε ἀπό τή χώρα τῶν Κικόνων, καί, μπαίνοντας σ' ἓνα πλοῖο, ξεκίνησε γιά τή χώρα τῶν Κυκλώπων.

Ἀποβιβάστηκαν στήν Ξηρά καί, ἀφοῦ προχώρησαν λίγο, ἔφτασαν ἐμπρός σέ μιὰ τεράστια σπηλιά. Μπήκαν μέσα καί κοιτάξαν γύρω τους. Σέ μιάν ἄκρη εἶδαν πλῆθος τυριά καί κάδους γιά τό γάλα καί στήν ἄλλη ἄκρη εἶδαν τή μάντρα γιά τ' ἄρνιά καί τά κατσίκια.

Οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεά τόν παρακάλεσαν νά πάρουν μαζί τους τυριά καί ἄρνιά καί νά φύγουν γρήγορα. Ἐκεῖνος ὅμως ἐπέμενε νά μείνουν, νά δοῦν ποιός κατοικεῖ στή σπηλιά. Ἄναψαν φωτιά, ἔκαμαν θυσία στούς θεούς, ἔφαγαν καί περίμεναν.

Ὅταν βράδιασε, ἄκουσαν ἓνα φοβερό θόρυβο καί τρομαγμένοι κρύφτηκαν στήν πιό σκοτεινή γωνιά τῆς σπηλιάς. Εἶδαν τότε ἓνα τρομερό πλάσμα νά φέρνει τά πρόβατα ἀπό τή βοσκή. Ἦταν ὁ Κύκλωπας **Πολύφημος**, πού ἡ ἐμφάνισή του τοῦς ἔκαμε νά παγώσουν ἀπό τό φόβο τους. Ἦταν πανύψηλος, τό σῶμα του ἦταν τριχωτό καί πάνω στό φοβερό του πρόσωπο εἶχε ἓνα μονάχα ἄγριο καί ἀστραφτερό μάτι. Ἀφοῦ ἔβαλε στή σπηλιά ὅλα τά πρόβατα, ἔκλεισε τήν εἴσοδο μ' ἓναν τεράστιο βράχο. Κάθισε στήν ἄκρη τοῦ βράχου, ἄρμεξε τά πρόβατα, ἔκαμε τυρί τό μισό γάλα καί τό ὑπόλοιπο τό κράτησε νά τό πιεῖ. Ὑστερα, πῆρε ἓνα τεράστιο δεμάτι ξύλα πού εἶχε φέρει καί ἄναψε φωτιά. Μέ τή λάμψη τῆς φωτίστηκε ὅλη ἡ σπηλιά καί τότε εἶδε τοὺς Ξένους.

— Πριοί εἰστε; μούγκρισε.

Ὁ Ὀδυσσεάς ἀποκρίθηκε:

— Εἶμαστε Ἕλληνες κι ἐρχόμαστε ἀπό τήν Τροία. Ἄνεμοι

ἄγριοι· καί τρικυμίες μᾶς ἔριξαν ἐδῶ. Σέ παρακαλοῦμε λοιπόν στ' ὄνομα τοῦ πατέρα Δία νά μᾶς φιλοξενησεις.

Ὁ Πολύφημος γέλασε, ἄπλωσε τὰ χέρια του καί ἄρπαξε δυό συντρόφους τοῦ Ὀδυσσέα. Τούς κομμάτισε καί τούς ἔφαγε. ἤπιε καί τό γάλα καί ἔαπλωσε νά κοιμηθεῖ. Μόλις τόν εἶδε κοιμισμένο ὁ Ὀδυσσεάς, σκέφτηκε νά τόν σκοτώσει μέ τό σπαθί του.

Ποιός ὅμως θά τραβοῦσε τό βράχο, γιά νά βγοῦν ἔξω;

Μόλις ξημέρωσε, ὁ Πολύφημος ἔφαγε ἄλλους δυό συντρόφους τοῦ Ὀδυσσέα, ἔκλεισε τήν εἴσοδο μέ τό βράχο καί ὁδήγησε τὰ πρόβατά του στή βοσκή.

4. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΤΥΦΛΩΝΕΙ ΤΟΝ ΠΟΛΥΦΗΜΟ

Ὅλοι οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσέα παρακαλοῦσαν τή θεά Ἀθηνᾶ νά τούς βοηθήσει. Ὁ Ὀδυσσεάς τριγύριζε μέσα στή σπηλιά κι ὅλο σκεφτόταν πῶς θά μπορέσουν νά φύγουν ἀπό ἐκεῖ. Τότε εἶδε κάτω στό χῶμα ἓνα χοντρό κλαρί ἀπό ἀγριελιά κι ἀμέσως σκέφτηκε ἓνα σχέδιο. Πῆρε τό κλαρί, τό ἔκαμε μυτερό στήν ἄκρη καί τό ἔκρυψε μέσα στήν κοπριά.

Τό βράδυ γύρισε ὁ Πολύφημος ἀπό τή βοσκή καί, ἀφοῦ ἔκαμε τίς δουλειές του, ἔφαγε ἄλλους δυό συντρόφους. Τότε ὁ Ὀδυσσεάς γέμισε ἓνα μεγάλο κύπελλο μέ κρασί καί τοῦ τό πρόσφερε. Αὐτός τό ρούφηξε μ' εὐχαρίστηση καί ζήτησε κι ἄλλο. Ἦπие σχεδόν ὅλο τό ἄσκι καί εὐχαριστημένος ρώτησε τόν Ὀδυσσεά πῶς τόν λένε.

— **Κανένas**, εἶναι τό ὄνομά μου, εἶπε ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεάς.

— Ἐσένα, Κανένα, θά σέ φάω τελευταῖο, εἶπε ὁ Πολύφημος κι ἔγειρε μεθυσμένος νά κοιμηθεῖ.

Σέ λίγο ἡ σπηλιά ὀλόκληρη ἀντηχοῦσε ἀπό τό ἀπαίσιο ροχαλητό του.

Ὁ Ὀδυσσεάς, πού τόν παρατηροῦσε προσεχτικά, δέν ἔχασε

καιρό. Έβαλε τή σουβλερή ἄκρη τοῦ κλαριοῦ μέσα στή φωτιά. ὥσπου πύρωσε. Τότε μέ τή βοήθεια τῶν συντρόφων του ἔμπηξε τό πυρωμένο κλαρί μέσα στό μάτι τοῦ Κύκλωπα.

Ὁ Πολύφημος πετάχτηκε ὁλόρθος οὐρλιάζοντας ἀπό τόν πόνο. Βοοῖξαν οἱ γύρω βράχοι ἀπό τό ἄγριο μούγκρισμά του. Μέ δυνατές φωνές κάλεσε τοὺς ἄλλους Κύκλωπες λέγοντας:

— Ἀδέρφια, ὁ Κανένας μέ σκοτώνει!

Οἱ ἄλλοι Κύκλωπες ἔτρεξαν καί, ἀκούγοντας τίς φωνές του, τοῦ εἶπαν:

— Ἀφοῦ κανένας δέ σέ σκοτώνει, θά τό βλέπεις στ' ὄνειρό σου. Παρακάλεσε λοιπόν τόν πατέρα σου τόν Ποσειδῶνα νά σέ βοηθήσει.

Ὅλη τή νύχτα ὁ Πολύφημος στέναζε ἀπό τοὺς πόνους καί φοβέριζε τόν Κανένα. Τό πρῶί στάθηκε στό ἄνοιγμα τῆς σπηλιᾶς

μέ απλωμένα χέρια καί ψηλαφοῦσε τά πρόβατα πού περνοῦσαν. Ὅμως ὁ Ὀδυσσεύς τὸν ξεγέλασε, γιατί ἔδεσε μέ βοῦρλα τούς συντρόφους του στίς κοιλιές τῶν προβάτων, ἐνῶ ὁ ἴδιος πιάστηκε στήν κοιλιά τοῦ πió μεγάλου κριαριοῦ κι ἔφυγε τελευταίος.

Ὅταν ἐπὶ τέλους βγῆκαν ἔξω, πῆραν πολλά πρόβατα καί τὸ μεγάλο κριάρι, ἔφτασαν στό πλοῖο κι ἔφυγαν βιαστικά. Ἀφοῦ ἀπομακρύνθηκαν ἄρκετά, φώναξε ὁ Ὀδυσσεύς:

— Κύκλωπα, ἂν σέ ρωτήσῃ κανεὶς ποίός σέ τύφλωσε, νά τοῦ πείς ὅτι σέ τύφλωσε ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ γιός τοῦ Λαέρτη ἀπὸ τὴν Ἰθάκη, πού κυρίεψε τὴν Τροία.

Μάνιασε ὁ Πολύφημος, ὅταν ἄκουσε αὐτά τά λόγια, καί πέταξε στὴ θάλασσα ἕναν πελώριο βράχο, πού παρὰ λίγο νά συντρίψει τὸ καράβι τοῦ Ὀδυσσεύ. Μὲ δυνατές φωνές καταριόταν τὸν Ὀδυσσεύ καί παρακαλοῦσε τὸν πατέρα του, τὸν Ποσειδῶνα, νά τὸν τιμωρήσῃ.

5. ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΚΙΡΚΗΣ

Ὁ Ὀδυσσεύς μέ τούς συντρόφους του συνέχισε τὸ ταξίδι του κι ἔφτασε στό νησί τοῦ Αἰόλου, θεοῦ τῶν ἀνέμων. Ὁ Αἰόλος ἐκλείσει ὅλους τούς ἀνέμους σ' ἓνα ἄσκι καί ἄφησε ἀπ' ἔξω μόνο τὸν ἥσυχο Ζέφυρο, γιὰ νά ἔχουν ὥραῖο ταξίδι.

Πλησίαζαν στήν Ἰθάκη, ὅταν ὁ Ὀδυσσεύς ἀποκοιμήθηκε. Οἱ σύντροφοί του ἀπὸ περιέργεια ἔλυσαν τὸ ἄσκι. Μανιασμένοι ξεχύθηκαν οἱ ἀνεμοὶ καί τούς ἔφεραν πίσω στό νησί τοῦ Αἰόλου. Αὐτός ὅμως δὲ δέχτηκε νά ξαναβοηθήσῃ τὸν Ὀδυσσεύ.

Ταξίδεψαν λοιπὸν ἑπτὰ μέρες κι ἔφτασαν στὴ χώρα τῶν Λαιστρυγόνων. Τὸ πλοῖο τοῦ Ὀδυσσεύ ἔμεινε ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι, ἐνῶ οἱ σύντροφοί του ἔδεσαν τά δικά τους στό βάθος τοῦ λιμανιοῦ. Τρεῖς ἀπὸ αὐτοὺς βγῆκαν στὴ στεριά καί συνάντησαν τὴν κόρη τοῦ βασιλιᾶ. Ἡ βασιλοπούλα τούς πῆγε στό παλάτι, ὅπου τούς δέχτηκε ἡ βασίλισσα. Γέμισε τρόμο ἡ ψυχὴ τους· μόλις τὴν ἀντίκρισαν, γιατί ἦταν πανύψηλη. Πρὶν προλάβουν νά

συνέρθουν, μπήκε μέσα ο **Ἀντιφάτης**, ὁ θεόρατος ἄντρας της, ἄρπαξε ἕναν ἀπὸ τοὺς τρεῖς καὶ ἄρχισε νά τόν τρώει. Οἱ ἄλλοι δύο σάν τρελοὶ ἀπὸ τὴν τρομάρα τους ἔτρεξαν στὰ πλοῖα. Πρὶν προλάβουν τὰ πλοῖα νά βγοῦν ἀπὸ τὸ λιμάνι, ἔφτασαν τρέχοντας οἱ γιγάντιοι Λαιστρυγόνες καὶ μέ βράχους ἔσπασαν τὰ πλοῖα καὶ σκότωσαν τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά. Ἐκεῖνος πρόλαβε νά κόψει τὰ σκοινιά τοῦ δικοῦ του πλοίου καὶ νά σωθεῖ μαζί μέ τοὺς ναῦτες του.

Μετά ἀπὸ λίγες μέρες ἔφτασαν σ' ἕνα ὁμορφο νησί. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς συντρόφους του προχώρησαν στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ νησιοῦ κι ἔφτασαν στὸ λαμπρὸ παλάτι τῆς θεᾶς **Κίρκης**. Ὅταν μπήκαν μέσα, αὐτὴ τοὺς ὑποδέχτηκε φιλικὰ καὶ τοὺς πρόσφερε νά πιοῦν ἕνα ποτό. Μετά τοὺς χτύπησε μέ τὸ ραβδί της κι αὐτοὶ ἔαφνικά ἔγιναν χοῖροι. Τοὺς ἐκλείσει στὸ στάβλο καὶ τοὺς ἔριξε νά φᾶνε βελανίδια.

Ἔνας ἀπ' αὐτοὺς ὅμως, ὁ **Εὐρύλοχος**, δέν εἶχε μπεῖ στὸ παλάτι. Ἐτρεξε ἀπελπισμένος στὸ πλοῖο καὶ διηγήθηκε στὸν Ὀδυσσεά τὸ πάθημα τῶν συντρόφων.

Ὁ Ὀδυσσεάς ἄφοβα ξεκίνησε γιὰ τὸ παλάτι τῆς Κίρκης. Μόλις μπήκε μέσα, ἡ Κίρκη τοῦ πρόσφερε τὸ ἴδιο ποτό. Ἐκεῖνος τὸ ἤπια ἀλλὰ, πρὶν ἐκείνη προλάβει νά τόν ἀγγίξει μέ τὸ ραβδί της, ὄρμησε πάνω της μέ τὸ σπαθί του. Τρομαγμένη ἡ Κίρκη ἔβαλε τίς φωνές λέγοντας:

— Ποιὸς εἶσαι σύ πού δέ σέ πιάνουν τὰ μαγικὰ βοτάνια μου; Ἀλήθεια, μήπως εἶσαι ὁ Ὀδυσσεάς, πού μοῦ ἔλεγε ὁ Ἑρμῆς πὼς θά ῥθει ἀπὸ τὴν Τροία; Βάλε τώρα τὸ σπαθί στὴ θήκη του, γιατί δέ σκέφτομαι πιά κακὸ γιὰ σένα.

Ὁ Ὀδυσσεάς τῆς εἶπε:

— Πῶς νά πιστέψω τὰ λόγια σου καὶ νά ἡσυχάσω, ἀφοῦ οἱ σύντροφοί μου ἔγιναν χοῖροι; Ὁρκίσου μου στ' ἀλήθεια πὼς δέ σκέφτεσαι κακὸ γιὰ μένα.

Ἡ Κίρκη ὀρκίστηκε καὶ τοῦ πρόσφερε πλούσια φαγητά. Ὁ

Ὁδυσσεάς ὅμως ἦταν λυπημένος καί δέν ἔτρωγε. Ἡ Κίρκη τόν ρώτησε γιατί εἶναι θλιμμένος καί ἀνόρεχτος.

— Ποιός ἄντρας γνωστικός, τῆς εἶπε ὁ Ὁδυσσεάς, μπορεί νά φάει καί νά πιεῖ, ὅταν οἱ καλοί του σύντροφοι εἶναι δυστυχισμένοι;

Ἀμέσως ἡ Κίρκη ἔτρεξε στό στάβλο καί ἄλειψε ἕναν ἕναν τοὺς χοίρους μέ ἄλλο μαγικό βοτάνι. Ἐκεῖνοι ξανάγιναν ἄνθρωποι καί μάλιστα πιό νέοι καί πιό ὁμορφοί ἀπό πρὶν. Μόλις εἶδαν τόν Ὁδυσσεά, ἐκλαιγαν ὅλοι ἀπὸ τῆ χαρά τους.

Ἐναν ὁλόκληρο χρόνο ἔμειναν στό νησί τῆς Κίρκης. Πρὶν φύγουν, αὐτὴ τοὺς ἔδωσε πολύτιμες συμβουλές γιὰ τοὺς κινδύνους, πού τοὺς περίμεναν στό ταξίδι.

6. ΣΕΙΡΗΝΕΣ, ΣΚΥΛΛΑ ΚΑΙ ΧΑΡΥΒΔΗ

Πλησίαζαν στό νησί τῶν Σειρήνων, ὅταν στὴ θάλασσα ἀπλώθηκε λαμπρὴ γαλήνη. Τότε ὁ Ὁδυσσεάς ἔφραξε μέ κερί τ' αὐτὰ ὅλων τῶν συντρόφων του, ὅπως τόν εἶχε συμβουλέψει ἡ Κίρκη. Τόν ἴδιο οἱ σύντροφοί του τόν ἔδεσαν σφιχτά στό κατάρτι. Μόλις ἔφτασαν κοντά, οἱ Σειρήνες, οἱ γυναῖκες πού μάγευαν τοὺς ταξιδιώτες, ἄρχισαν τό γλυκό τους τραγούδι:

— Ἐλα κοντά μας, Ὁδυσσεά, καμάρι τῶν Ἀχαιῶν. Κράτα τό πλοῖο σου ν' ἀκούσεις τὴ γλυκιά φωνή μας.

Ὁ Ὁδυσσεάς παρακαλοῦσε μέ νοήματα τοὺς συντρόφους του νά τόν λύσουν, ἀλλὰ αὐτοὶ τόν ἔδεσαν πιό σφιχτά. Ἔτσι, προσπέρασαν τό νησί τῶν Σειρήνων.

Σέ λίγο φάνηκε μπροστά τους καπνός καί ἀκούγονταν χτύποι φοβεροί. Πλησίαζαν στό τρομερό στενό τῆς **Σκύλλας** καί τῆς **Χάρυβδος**. Ὁ Ὁδυσσεάς ἔδωσε κουράγιο στοὺς συντρόφους του καί τοὺς εἶπε νά τραβοῦν κουπί, ὅσο πιό γρήγορα μποροῦν. Ὁ ἴδιος στάθηκε στήν πλώρη ὀπλισμένος μέ δυό μακριά κοντάρια.

Ἐνῶ περνοῦσαν τό στενό, ἡ Σκύλλα ἦταν κρυμμένη, ἐνῶ ἡ Χάρυβδη ρουφοῦσε τ' ἄλμυρά νερά καί τὰ ξανάβγαζε μέ κρότο

καί τρικυμία. Τή στιγμή εκείνη ἡ Σκύλλα ἄρπαξε ἔξι συντρόφους καί τούς ἔφαγε.

7. ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΚΑΛΥΨΩΣ

Ἐέφυγαν λοιπόν ἀπό τό φριχτό στενό τῆς Σκύλλας καί τῆς Χάρυβδης κι ἔφτασαν στό ὠραῖο νησί τοῦ **Ἥλιου**. Ὁμορφα γελάδια καί παχιά πρόβατα ἔβοσκαν ἐκεῖ. Ὁ Ὀδυσσεύς δέν ἤθελε νά βγοῦν ἀπό τό καράβι· ὅλοι ὁμῶς τόν παρακάλεσαν καί δέχτηκε. Ὅταν ἀποβιβάστηκαν, τούς ἔβαλε νά ὀρκιστοῦν ὅτι δέ θά πειράξουν τίς ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου. Αὐτοί ὀρκίστηκαν, ἀλλά ὁ ὄρκος τους δέν κράτησε πολύ. Ὑστερα ἀπό λίγες μέρες ἄρχισαν νά φυσοῦν δυνατοί ἄνεμοι, καί δέν μπορούσαν νά φύγουν. Οἱ τροφές σῶθηκαν καί οἱ σύντροφοι κρυφά ἀπό τόν Ὀδυσσεύς ἔσφαξαν τίς πιό παχιές ἀγελάδες.

Μόλις ξαναβρέθηκαν στή θάλασσα, ὁ Δίας, γιά νά τούς τιμωρήσει, χτύπησε τό πλοῖο μ' ἓνα ἀστροπελέκι καί τό βούλιαξε. Ὁ Ὀδυσσεύς βρέθηκε ὀλομόναχος μέσα στήν ἄγρια θάλασσα.

Ταλαιπωρημένος κολύμπησε μέρες ολόκληρες κρατημένος πάνω σ' ένα ξύλο από κατάρτι. Τέλος, τὰ κύματα τὸν ἔβγαλαν στὴν **Ὠγγία**, τὸ νησί τῆς **Καλυψῶς**.

Ἡ Καλυψὼ ἦταν θεὰ καὶ ζοῦσε ὀλομόναχη στὸ νησί μέσα στὸ λαμπρὸ παλάτι της. Μὲ χαρὰ δέχτηκε τὸν ἔξνο, τὸν περιποιήθηκε καὶ τοῦ ἔδωσε πολὺτιμα ροῦχα νὰ φορέσει. Ἐφτά χρόνια ὁ Ὀδυσσεὺς τὴν παρακαλοῦσε νὰ τὸν βοηθήσει νὰ γυρίσει στὴν Ἰθάκη. Αὐτὴ ὅμως, θαμπωμένη ἀπὸ τὸν Ὀδυσσεά, σχεδίαζε νὰ τὸν παντρευτεῖ καὶ νὰ τὸν κάμει ἀθάνατο.

Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ λυπόταν, πού ἔβλεπε τὸν Ὀδυσσεά στενοχωρημένο· γι' αὐτὸ πῆγε στὸν πατέρα της τὸ Δία καὶ τοῦ μίλησε γι' αὐτόν. Ὁ Δίας ἔστειλε τὸ φτεροπόδαρο Ἑρμῇ νὰ πει στὴν Καλυψὼ ν' ἀφήσει τὸν Ὀδυσσεά νὰ φύγει. Μόλις ἦρθε ὁ Ἑρμῆς καὶ τῆς μίλησε γιὰ τὴν ἐντολὴ τοῦ Δία, ἡ θεὰ βρῆκε τὸν Ὀδυσσεά νὰ κλαίει. Θυμόταν τὴν Ἰθάκη, τὴ γυναῖκα του, τὸ γιό του, τοὺς δικούς του, πού εἶχε εἴκοσι χρόνια νὰ τοὺς δεῖ.

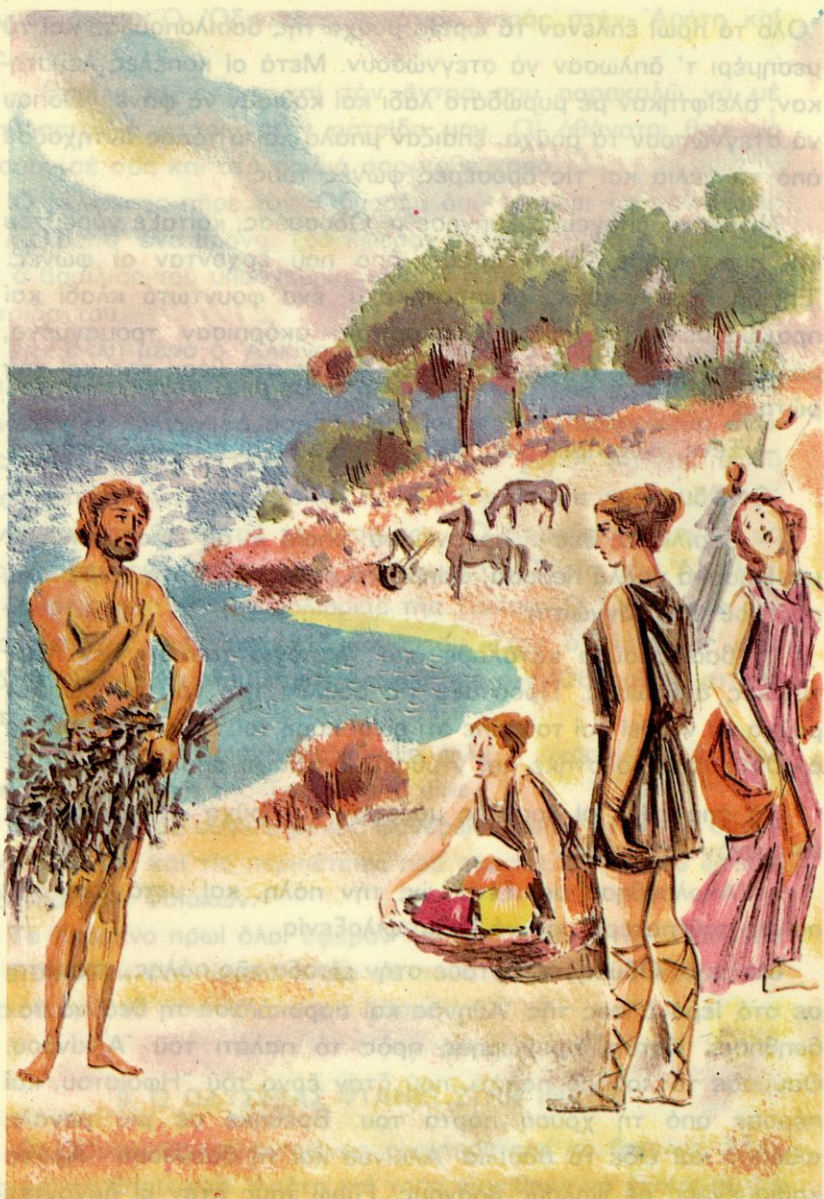
Ἡ Καλυψὼ τοῦ εἶπε τὸ χαρούμενο νέο καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὸν βοήθησε νὰ φτιάσει μιά γερὴ σχεδιά ἀπὸ κορμούς δέντρων. Τὸ πανί τῆς σχεδίας τὸ ὕφανε ἡ ἴδια. Τοῦ ἔδωσε τροφές καὶ τοῦ ἔστειλε εὐνοϊκὸ ἄνεμο, γιὰ νὰ πάει γρήγορα στὴν Ἰθάκη.

Καθὼς ὁμῶς πλησίαζε στὴν πολυπόθητη πατρίδα του, τὸν εἶδε ὁ Ποσειδῶνας, πού γύριζε ἀπὸ τὴν Αἰθιοπία. Τὰ τεράστια κύματα πού σήκωσε κομμάτισαν τὴ σχεδιά του καὶ μὲ δυσκολία μπόρεσε ὁ Ὀδυσσεὺς νὰ γλιτώσει τὴ ζωὴ του.

8. ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΦΑΙΑΚΩΝ

Τὰ κύματα τὸν ἔβγαλαν μισοπεθαμένο ἀπὸ τὴν κούραση σὲ μίαν ἀκρογιαλιά. Βιαστικά ἔκαμε ἓνα στρῶμα μὲ ξερά φύλλα καὶ κοιμήθηκε βαθιά, χωρὶς νὰ ξέρει ὅτι βρίσκεται στὸ νησί τῶν **Φαίακων**.

Τὸ ἴδιο ἐκεῖνο πρῶι ἡ **Ναυσικᾶ**, ἡ ὁμορφὴ κόρη τοῦ βασιλῆα Ἀλκίνοου, κατέβηκε μὲ τίς δοῦλες στὸ ποτάμι, γιὰ νὰ πλύνει. Εἶχαν φορτώσει τὰ ροῦχα στὸ ἀμάξι καὶ ξεκίνησαν μὲ γέλια.

“Ολο τό πρῶί ἐπλεναν τά ὠραῖα ροῦχα τῆς βασιλοπούλας καί τό μεσημέρι τ’ ἀπλωσαν νά στεγνώσουν. Μετά οἱ κοπέλες λούστηκαν, ἀλείφτηκαν μέ μυρωδάτο λάδι καί κάθισαν νά φᾶνε. Ὡσπου νά στεγνώσουν τά ροῦχα, ἔπαιζαν μπάλα καί ὁ τόπος ἀντηχοῦσε ἀπό τά γέλια καί τίς δροσερές φωνές τους.

Νωρίς τό ἀπόγευμα ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεάς, κοίταξε γύρω του καί προσπάθησε νά καταλάβει ἀπό ποῦ ἔρχονταν οἱ φωνές. Ἐπειδή ἦταν γυμνός, σκεπάστηκε μ’ ἓνα φουντωτό κλαδί καί προχώρησε προσεχτικά. Τά κορίτσια σκόρπισαν τρομαγμένα, μόλις τόν εἶδαν· ἡ Ναυσικᾶ ὅμως ἔμεινε στή θέση της καί τόν ρώτησε :

— Ξένε, πῶς θρέθηκες ἐδῶ καί ποιά εἶναι ἡ πατρίδα σου;

Ὁ Ὀδυσσεάς τῆς εἶπε:

— Βασίλισσα, θεά ἢ ἀρχόντισσα, ὅποια κι ἂν εἶσαι, βοήθησέ με. Βάσανα πολλά πέρασα, ὥσπου νά φτάσω ἐδῶ στή χώρα σας, πού μοῦ εἶναι ἀγνωστή.

Ἡ βασιλοπούλα κατάλαβε ἀπό τά λόγια του ὅτι δέν ἦταν τυχαῖος ἄνθρωπος. Πρόσταξε τίς δοῦλες της νά τοῦ δώσουν ροῦχα νά ντυθεῖ καί τοῦ εἶπε ὅτι εἶναι κόρη τοῦ Ἀλκίνοου. Μόλις ὁ Ὀδυσσεάς λούστηκε καί ντύθηκε, ἄστραψε ἀπό ὁμορφιά.

Τό ἀπόγευμα οἱ κοπέλες μάζεψαν τά ροῦχα καί ἡ Ναυσικᾶ εἶπε στόν Ὀδυσσεά :

— Ἀκολουθήσέ με, Ξένε, ὡς τήν πόλη, καί μετά ἔλα στό παλάτι τοῦ πατέρα μου νά βρεῖς φιλοξενία.

Μόλις ὁ Ὀδυσσεάς ἔφτασε στήν εἰσοδο τῆς πόλης, σταμάτησε στό ἱερό ἄλσος τῆς Ἀθηνᾶς καί παρακάλεσε τή θεά νά τόν βοηθήσει. Κατόπι προχώρησε πρὸς τό παλάτι τοῦ Ἀλκίνοου. Θαύμασε τό λαμπρό παλάτι, πού ἦταν ἔργο τοῦ Ἡφαιστου, καί πέρασε ἀπό τή χρυσή πόρτα του. Βρέθηκε σέ μιά μεγάλη αἴθουσα καί εἶδε τό βασιλιά Ἀλκίνοο καί τή βασίλισσα Ἀρήτη καθισμένους σέ ψηλούς θρόνους. Γύρω τους ἦταν οἱ ἄρχοντες

τῶν Φαίακων. Ὁ Ὀδυσσεύς γονάτισε μπρός στήν Ἀρήτη καί τῆς εἶπε:

— Βασίλισσα, ἐσένα καί τόν ἄντρα σου παρακαλῶ νά μέ βοηθήσετε νά φτάσω στήν πατρίδα μου. Οἱ ἀθάνατοι θεοί νά δώσουν σέ σās καί στά παιδιά σας κάθε χαρά.

Ὁ Ἀλκίνοος πῆρε τόν Ὀδυσσεά ἀπό τό χέρι καί τόν ἔβαλε νά καθίσει σ' ἓνα θρόνο. Τοῦ ἔφεραν ἐκλεκτό φαγητό καί κρασί καί ὁ βασιλιάς τοῦ ὑποσχέθηκε νά τόν βοηθήσει νά γυρίσει στήν πατρίδα του.

Τήν ἄλλη μέρα ὁ Ἀλκίνοος ἐτοίμασε ἓνα χαρούμενο δεῖπνο, γιά νά τιμήσει τόν ξένο του. Κάλεσε ὅλους τοὺς ἄρχοντες τῶν Φαίακων καί πῆγαν νά παρακολουθήσουν τοὺς ἀθλητικούς ἀγῶνες τῶν νέων καί τήν τέχνη τους στό χορό. Κατόπι, ἀφοῦ εὐχαριστήθηκαν τό φαγητό καί τό κρασί, κάλεσαν τό **Δημόδοκο**, τόν ξακουστό αἰοῖδό μέ τή λύρα του. Ὁ Δημόδοκος ἄρχισε νά τραγουδάει τοὺς ἀθλους τῶν Ἑλλήνων στήν Τροία, τόν Ἀχιλλέα, τό δούρειο ἵππο καί τήν πολιορκία τῆς Τροίας. Ὁ Ὀδυσσεύς δέν μπορούσε νά κρατήσει τά δάκρυά του. Τότε ὁ Ἀλκίνοος εἶπε στό Δημόδοκο νά σταματήσει καί ρώτησε τόν Ὀδυσσεά γιατί λυπᾶται τόσο πολύ.

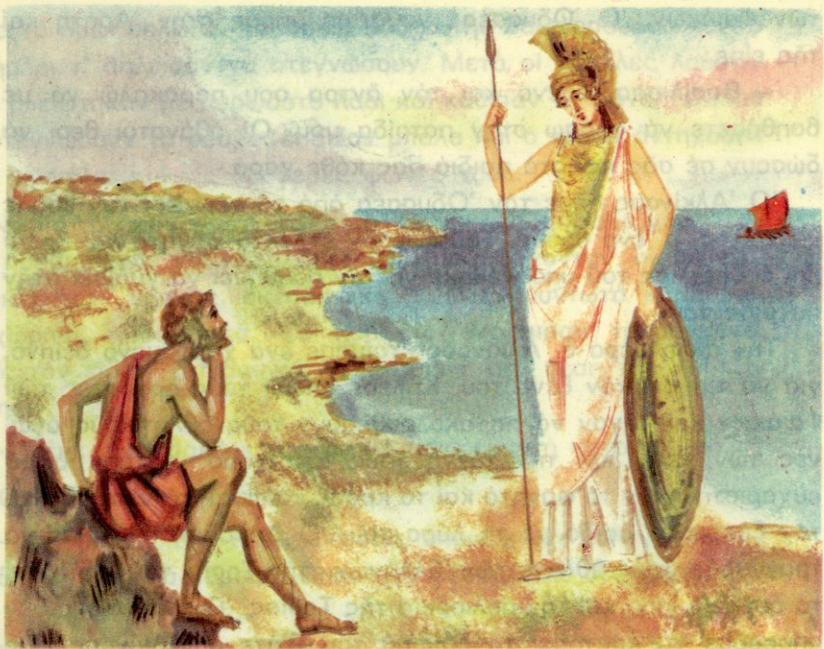
— Θά πρέπει νά ἔχασες κάποιο φίλο ἢ ἀγαπημένο ἀδερφό κάτω ἀπό τά τείχη τῆς Τροίας, τοῦ εἶπε.

Ὁ Ὀδυσσεύς συγκινημένος φανέρωσε ποιός ἦταν καί διηγήθηκε τά πάθη καί τίς περιπέτειες πού πέρασε, ὥσπου νά φτάσει στό νησί τῶν Φαίακων.

Τό ἐπόμενο πρωί ὅλοι ἔφεραν πλούσια δῶρα στόν Ὀδυσσεά κι ἐτοίμασαν ἓνα ὠραῖο πλοῖο μέ τοὺς καλύτερους νέους τοῦ νησιοῦ, γιά νά τόν πᾶνε στήν Ἰθάκη.

9. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΦΤΑΝΕΙ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ

Ὁ Ὀδυσσεύς συγκινημένος ἀποχαιρέτησε τό βασιλιά Ἀλκίνοο καί τή βασίλισσα Ἀρήτη καί τοὺς εὐχήθηκε νά ἔχουν πάντα

τήν αγάπη τῶν ἀθάνατων θεῶν. Εὐχαρίστησε τοὺς Φαίακες γιὰ τὴ θερμὴ φιλοξενία τους καὶ μπῆκε στό καράβι. Πάνω στό κατὰστρωμα τοῦ εἶχαν ἐτοιμάσει στρῶμα, γιὰ νά γλυκοκοιμηθεῖ, ὥσπου νά φτάσουν στήν Ἰθάκη.

“Ὅταν τό πλοῖο ἔφτασε στήν Ἰθάκη, ὁ Ὀδυσσεάς κοιμόταν βαθιά. Οἱ Φαίακες τόν σήκωσαν, χωρίς νά τόν εὐπνήσουν, καί τόν ἀκούμνησαν στή ρίζα μιᾶς ἐλιάς. Δίπλα του ἔβαλαν πλοῦσια δῶρα κι ἔφυγαν.

Ἀργότερα, ὁ Ὀδυσσεάς εὐπνήσκει καί κοιτάζει γύρω του, ἀλλά ὁ τόπος τοῦ φάνηκε ἄγνωστος. Πιό πέρα εἶδε ἕνα νεαρό βοσκό κι ἔτρεξε νά τόν ρωτήσῃ ποῦ βρίσκεται. Ὁ βοσκός τοῦ εἶπε ὅτι βρίσκεται σ’ ἕνα ξακουσμένο νησί, τήν Ἰθάκη. Ὁ Ὀδυσσεάς ἐνίωσε τήν καρδιά του νά τρέμει ἀπό συγκίνηση, ἔσκυψε καί φίλησε τό χῶμα τῆς πατρίδας του. Τότε ὁ βοσκός ἄλλαξε μορφή κι ἐγίνε μιά γυναίκα μέ λαμπρή ὄψη: ἦταν ἡ θεά Ἀθηνᾶ. Κάθισε

δίπλα του και του εξήγησε τί συμβαίνει στην Ίθακή λέγοντας :

— Στο παλάτι σου ή πιστή γυναίκα σου, ή Πηνελόπη, σέ περιμένει είκοσι χρόνια τώρα. Οί μνηστήρες τήν πιέζουν νά παντρευτεί κάποιον άπ' αυτούς, αλλά εκείνη έλπίζει πώς θά γυρίσεις. Πρίν αποφασίσεις νά χτυπήσεις τούς μνηστήρες, νά πās νά βρείς τόν πιστό χοιροβοσκό σου **Εύμαιο** και τό γιό σου, τόν **Τηλέμαχο**, πού είναι τώρα παλικάρι.

Αυτά του είπε ή θεά και κατόπι τόν βοήθησε νά κρύψουν τά δώρα τών Φαιάκων σέ μιά βαθιά σπηλιά. "Υστερα τόν άγγιξε μέ τό ραβδί της και τόν έκαμε ένα γέρο ζητιάνο, Ζαρωμένο, μέ θαμπά μάτια και κουρελιασμένα ρούχα.

10. ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΕΥΜΑΙΟΥ

Ο Όδυσσέας άνηφόρισε τό άγριο μονοπάτι κι έφτασε στό μέρος πού έμενε ο Εύμαιος, ο πιστός δούλος πού φρόντιζε τούς χοίρους. Ο Εύμαιος δέχτηκε τό γέρο Ζητιάνο μέ καλοσύνη. Τόν κάλεσε νά ξεκουραστεί, νά φάει και νά του πει τά βάσανά του. Πικραμένος ο χοιροβοσκός άρχισε νά μιλάει στόν Ξένο γιά τόν Όδυσσέα, τόν κύριό του, πού τόν άγαπούσε πολύ.

Ο Όδυσσέας άκουγε μέ προσοχή τόν Εύμαιο, πού μέ θλίψη του μιλούσε γιά τούς μνηστήρες και τήν πιστή Πηνελόπη.

— Ξένε, του είπε, τρώμε τό φαγητό τών δούλων. Τά παχιά σφαχτά τά τρώνε οί μνηστήρες, πού δέ φοβούνται μήπως τιμωρηθούν, άφου ο άφέντης μας λείπει χρόνια. Φαίνεται ότι κάποια θεϊκή φωνή τούς φανέρωσε τό τέλος του Όδυσσέα, άφου χωρίς ντροπή τρώνε τήν περιουσία του.

Ο Όδυσσέας του είπε :

— Μέ όρκο σέ βεβαιώνω ότι, πρίν τελειώσει τουτός ο χρόνος, ο Όδυσσέας θά είναι έδω. Κι όταν θά ρθει αυτός, θά τιμωρήσει σκληρά τούς μνηστήρες.

Ο Εύμαιος όμως κουνώντας μέ πίκρα τό κεφάλι του του λέει :

— Μετά άπό τόσα χρόνια ούτε ή Πηνελόπη ούτε ο Τηλέμαχος

πιστεύουν τούς ξένους, γιατί έρχονται έδω ψεύτες καί λένε ότι συνάντησαν τόν Όδυσσέα. Ή Πηνελόπη τούς φιλοξενεί καί κλαίει άσταμάτητα ζητώντας νά μάθει ό,τι ξέρουν. Οι μνηστήρες όμως γελούν καί διασκεδάζουν καί προσπαθούν μέ δώρα νά τήν πείσουν νά παντρευτεί κάποιον άπ' αυτούς. "Όμως ή φρόνιμη Πηνελόπη έλπίζει πάντα ότι ό Όδυσσέας θά γυρίσει καί μέ δόλο προσπαθεί νά κερδίσει καιρό. Τρία χρόνια όλόκληρα ύφαινε ένα πανί καί όλο ύποσχόταν πώς, μόλις τό τελειώσει, θά διαλέξει κάποιον νά τόν παντρευτεί. "Όλη τήν ήμέρα ύφαινε, αλλά τή νύχτα τό ξεύφαινε κρυφά. Αυτό κράτησε ως τή στιγμή πού μιá κακή δούλα τό φανέρωσε στους μνηστήρες.

Ό Όδυσσέας κοιμήθηκε στήν καλύβα, στό στρώμα πού του έτοίμασε ό Εϋμαιος. Μέ προσοχή μελετούσε μέσα στό μυαλό του τό σχέδιο γιά τήν έξόντωση τών μνηστήρων.

11. ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

Όταν ξημέρωσε, ό Εϋμαιος καί ό Όδυσσέας άναψαν φωτιά κι έτοιμάστηκαν νά φάνε. Τότε είδαν τούς σκύλους νά κουνούν τίς ουρές τους, χωρίς νά γαβγίζουν. Στήν πόρτα τής καλύβας φάνηκε ένας λαμπρός νέος, ό Τηλέμαχος, ό γιός του Όδυσσέα. Μόλις είχε γυρίσει άπό τήν Πελοπόννησο· εκεί είχε πάει στήν Πύλο καί στή Σπάρτη νά ρωτήσει γιά τόν πατέρα του. Ό Εϋμαιος έτρεξε καί τόν φίλησε κλαίγοντας καί ό Τηλέμαχος τόν ρώτησε τί κάνει ή μητέρα του. "Όταν είδε τόν Όδυσσέα πού στεκόταν παράμερα, ρώτησε ποιός είναι καί ό Εϋμαιος του είπε:

— Λέει ότι κατάγεται άπό τήν Κρήτη καί σέ παρακαλεί νά τόν βοηθήσεις, γιατί έχει περάσει πολλά βάσανα.

Ό Τηλέμαχος λυπήθηκε τόν κουρελιασμένο γέρο καί μέ προθυμία δέχτηκε νά του δώσει καινούρια ρούχα καί τροφές. Μετά έστειλε τόν Εϋμαιο στό παλάτι ν' αναγγείλει στήν Πηνελόπη τό γυρισμό του.

"Όταν έφυγε ό Εϋμαιος, ήρθε άόρατη ή θεά Άθηνά καί Ξαφ-

νικά μεταμόρφωσε τόν Ὀδυσσεά καί τοῦ ἔδωσε τήν παλιά λαμπρή ὄψη του. Ὄταν τόν εἶδε ὁ Τηλέμαχος ἔτσι ἀλλαγμένο τόν νόμισε γιά θεό. Ὁ Ὀδυσσεάς συγκινημένος τοῦ εἶπε :

— Θεός δέν εἶμαι! εἶμαι ὁ πατέρας σου καί, ἀφοῦ πολύ περιπλανήθηκα, ἦρθα μέ τή βοήθεια τῶν θεῶν στήν πατρική μου γῆ.

Πατέρας καί γιός ἀγκαλιάστηκαν κι ἔκλαιγαν ἀπό τή χαρά τους. Ὁ Ὀδυσσεάς καμάρωνε τό γιό του καί χαιρόταν γιά τά συνετά λόγια του. Καί οἱ δύο μαζί σχεδίασαν τό φόνο τῶν μνηστήρων.

Ὁ Ὀδυσσεάς Ζήτησε ἀπό τόν Τηλέμαχο νά κρατήσει μυστικό τόν ἐρχομό του, ὥσπου νά σκοτώσουν τούς μνηστῆρες. Αὐτή τή συμβουλή τοῦ εἶχε δώσει ἡ θεά Ἀθηνᾶ, πού, λίγο πρίν Ξαναγυρίσει ὁ Εὐμαιος, Ξανάκαμε τόν Ὀδυσσεά γέρο καί κουρελιάρη.

Τό βράδυ ὁ Τηλέμαχος ἔμεινε στήν καλύβα καί κρυφά ἀπό τόν Εὐμαιο γύριζε τά μάτια του πρὸς τόν πατέρα του καί τοῦ χαμογελοῦσε μέ στοργή καί ἀγάπη.

12. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΣΤΟ ΠΑΛΑΤΙ

Τό πρωί ὁ Τηλέμαχος ἐτοιμάστηκε νά φύγει γιά τό παλάτι καί εἶπε στόν Εὐμαιο νά συνοδέψει τόν ξένο στήν πόλη.

Μόλις ἡ Πηνελόπη εἶδε τό γιό της, τόν ἀγκάλιασε καί τοῦ ζήτησε νά της πεῖ ἓνα πρὸς ἓνα ὅσα ἄκουσε γιά τόν πατέρα του. Ὁ Τηλέμαχος της εἶπε ὅτι ὁ Μενέλαος, ὁ βασιλιάς της Σπάρτης, εἶχε πληροφορίες ὅτι ὁ Ὀδυσσεύς εἶναι ζωντανός.

Στό μεταξύ ὁ Εὐμαιο καί ὁ Ὀδυσσεύς ἔφτασαν στό παλάτι. Στήν εἴσοδο ἦταν ξαπλωμένος ὁ **Ἄργος**, ὁ σκύλος τοῦ Ὀδυσσεύ, γέρικος πιά καί ἀδύνατος. Ὅταν εἶδε τόν κύριό του, ὄρθωσε τ' αὐτιά καί τό κεφάλι του, κούνησε τήν οὐρά του, προσπάθησε νά σηκωθεί καί ξεψύχισε. Ὁ Ὀδυσσεύς σκούπισε κρυφά ἓνα δάκρυ, γιά νά μὴν προδοθεῖ.

Ὁ Τηλέμαχος κάλεσε τόν Ὀδυσσεύ στήν αἴθουσα πού ἔτρωγαν οἱ μνηστήρες. Αὐτοί ἄρχισαν νά κοροϊδεύουν τόν κουρελιασμένο ξένο κι ἓνας ἀπό αὐτούς, ὁ **Ἀντίνοος**, τόν χτύπησε.

Τό βράδυ ἡ Πηνελόπη κάλεσε τόν ξένο νά τόν ρωτήσει γιά τόν Ὀδυσσεύ. Τόν ἔβαλε νά καθίσει δίπλα της καί τόν ρώτησε ἀπό ποῦ εἶναι. Ὁ Ὀδυσσεύς της εἶπε:

— Κατάγομαι ἀπό τήν Κρήτη, γῆ ὡραία καί καρπερή. Ἐκεῖ ἔριξαν οἱ ἄνεμοι τόν Ὀδυσσεύ καί τόν φιλοξένησα στό σπίτι μου. Μὴν κλαῖς λοιπόν, σεβαστή γυναῖκα τοῦ Ὀδυσσεύ, γιατί ἔχω σίγουρες εἰδήσεις ὅτι ὁ ἄντρας σου σέ λίγο καιρό θά ἔρθει στήν Ἰθάκη.

Εὐχαριστημένη ἡ Πηνελόπη ἀπὸ τίς εἰδήσεις καί τά φρόνιμα λόγια τοῦ ξένου πρόσταξε τίς δοῦλες της νά τόν πλύνουν, νά

13. Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΤΟΥΣ ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ

Τὴν ἄλλη μέρα οἱ μνηστῆρες ἦρθαν στοὺς παλάτι καὶ συνέχισαν νὰ τρῶνε καὶ νὰ γλεντοῦν. Ὁ Τηλέμαχος ἔφερε ἀνάμεσά τους τὸν Ὀδυσσεύα κι αὐτοί, γιὰ νὰ διασκεδάσουν, τὸν κοροϊδεύαν μὲ λόγια πικρά. "Ενας μάλιστα πέταξε ἓνα κόκαλο, γιὰ νὰ τὸν χτυπήσει, καὶ οἱ ἄλλοι γέλασαν μ' αὐτό. Ὁ Τηλέμαχος τοὺς εἶπε μὲ αὐστηρὰ λόγια ὅτι εἶναι ἄπρεπο νὰ κοροϊδεύουν τὸν ξένο, ἀλλὰ ἐκεῖνοι συνέχισαν νὰ φέρονται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

Τότε κατέβηκε κάτω ἡ Πηνελόπη, στάθηκε ἀνάμεσα στοὺς μνηστῆρες καὶ τοὺς εἶπε:

— Ακοῦστε με, μνηστῆρες. Πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ παντρευθῶ τὸ γενναιότερο ἀπὸ σᾶς. Ὅποιος μπορέσει νὰ τεντώσει τὸ τόξο

τοῦ Ὀδυσσέα καί νά περάσει τό βέλος μέσα ἀπό τίς τρύπες δώδεκα τσεκουριῶν, αὐτός θά γίνει ἄντρας μου.

Οἱ μνηστῆρες δέχτηκαν κι ἄρχισαν τό ἀγώνισμα. Τήν ὥρα ἐκείνη ὁ Ὀδυσσεύς πῆρε παράμερα τόν Εὖμαιο καί τό βουκόλο **Φιλοίτιο**, τοὺς ἔδειξε τή λαβωματιά του καί τοὺς ζήτησε νά τόν βοηθήσουν. Αὐτοί τόν φιλοῦσαν κλαίγοντας ἀπό χαρά καί ὁ Ὀδυσσεύς τοὺς φανέρωσε τό σχέδιό του.

Κανένας ὅμως ἀπό τοὺς μνηστῆρες δέν μπόρεσε νά τεντώσει τό τόξο τοῦ Ὀδυσσέα. Τότε, ζήτησε καί ὁ ἴδιος νά δοκιμάσει, ἀλλά ὅλοι τους ἀρνήθηκαν μέ φωνές. Τή στιγμή ἐκείνη ὁ Τηλέμαχος παρακάλεσε τή μητέρα του ν' ἀνέβει στά διαμερίσματα της.

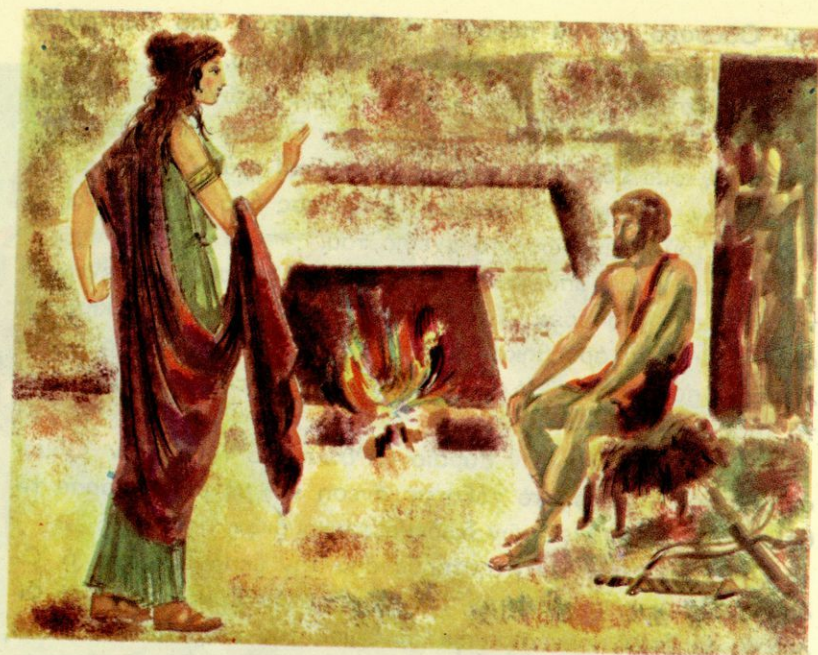
Κατόπι πρόσταξε τόν Εὖμαιο νά δώσει τό τόξο στόν Ὀδυσσεά. Αὐτός τέντωσε τό τόξο μέ ἄνεση καί μέ μιᾶς πέρασε τό βέλος ἀπό τίς τρύπες τῶν δώδεκα τσεκουριῶν.

Πρὶν συνέρθουν οἱ μνηστῆρες ἀπό τήν ἐκπληξή τους, ὁ Ὀδυσσεύς ἔκαμε νόημα στόν Τηλέμαχο, στόν Εὖμαιο καί στό Φιλοίτιο. Ὁ Τηλέμαχος ἄρπαξε τό ξίφος του καί στάθηκε δίπλα στόν πατέρα του, ἐνῶ ὁ Εὖμαιος ἔτρεξε νά κλείσει τίς ἐσωτερικές πόρτες καί ὁ Φιλοίτιος τίς πόρτες τῆς αὐλῆς. Ὁ Ὀδυσσεύς ρίχνοντας τό πρῶτο βέλος ἔαπλωσε νεκρό τόν Ἀντίνοο. Οἱ ἄλλοι τρομαγμένοι ἔβγαλαν τά μαχαίρια τοὺς, ἀλλά τό σταθερό χέρι τοῦ Ὀδυσσέα τέντωνε διαρκῶς τό τόξο. "Ένας ἕνας οἱ μνηστῆρες ἔπεσαν κάτω νεκροί. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς πρόσταξε νά ἔρθει ἡ Εὐρύκλεια μέ τίς δοῦλες, γιά νά καθαρίσουν τήν αἷθουσα. Ἀφοῦ ὅλα ταχτοποιήθηκαν, ἔστειλε τήν Εὐρύκλεια νά εἰδοποιήσει τήν Πηνελόπη.

14. Η ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΤΟΝ ΟΔΥΣΣΕΑ

Ἡ Εὐρύκλεια ἔτρεξε στά ψηλά διαμερίσματα τῆς Πηνελόπης καί τῆς φώναξε:

— Σήκω, παιδί μου, νά δοῦν τά μάτια σου ἐκεῖνον πού ποθεῖ ἡ

καρδιά σου. Ἦρθε ὁ Ὀδυσσεάς, Πηνελόπη, καί πρὶν λίγο σκό-
τωσε τοὺς ἀδιάντροπους μνηστῆρες.

Ἡ Πηνελόπη ὁμως γέλασε πικρά καί εἶπε:

— Μὴ μέ κοροϊδεύεις, Εὐρύκλεια. Γιατί δέ λυπᾶσαι τὴν πίκρα
μου, ἀλλὰ μέ ἀναστατώνεις μέ ψεύτικες ἐλπίδες;

Ἡ πιστὴ ἡπηρετρία ὁμως ἐπέμενε κι ἔτσι ἡ βασίλισσα κατέ-
βηκε κάτω καί κοίταζε ἀμίλητη τὸν Ὀδυσσεά, προσπαθώντας νά
τόν ἀναγνωρίσει. Ὁ Τηλέμαχος ἐκπληκτος τῆς εἶπε:

— Μητέρα, γιατί ἡ ψυχὴ σου ἐγίνε ἀσπλαχνη; Δίπλα σου εἶ-
ναι ὁ πατέρας μου καί σύ κάθεσαι παράμερα, ἀμίλητη σάν ξένη.
Δέν τοῦ μιλάς; Δέν τόν ἀναγνωρίζεις;

— Παιδί μου, τοῦ εἶπε ἡ Πηνελόπη. Ἄν ὁ ξένος εἶναι πράγμα-
τι ὁ πατέρας σου, ἔχουμε τρόπο νά γνωρίσουμε ὁ ἓνας τόν ἄλλον
ἀπὸ λόγια μυστικά, πού τὰ ξέραμε μόνο οἱ δύο μας.

Μίλησε γιά λίγο ή Πηνελόπη μέ τόν 'Οδυσσέα καί από τίς άπαντήσεις του κατάλαβε ότι είναι ό άντρας της. 'Αμέσως ένιωσε νά κόβονται τά γόνατά της από τή συγκίνηση. Μέ δάκρυα χαράς τόν άγκάλιασε καί τόν φίλησε.

Τήν άλλη μέρα ό 'Οδυσσέας πήγε νά δει τό γέρο Λαέρτη, τόν πατέρα του, πού έμενε στά κτήματα. Τόν βρήκε νά σκαλίζει ένα δέντρο καί του είπε ότι φέρνει καλά νέα γιά τόν 'Οδυσσέα. 'Ο Λαέρτης ρωτούσε μέ λαχτάρα γιά τό γιό του, ώσπου εκείνος δέν άντεξε πιά.

— Πατέρα, έγώ είμαι αυτός πού Ζητάς, του είπε καί του έδειξε τή λαβωματιά στό πόδι του.

'Ο Λαέρτης άγκάλιασε τό γιό του καί του λύθηκαν τά γόνατα. Τότε τόν πήρε στά χέρια ό 'Οδυσσέας καί τόν πήγε μέσα στό σπίτι. 'Ο Λαέρτης εύχαρίστησε όλόψυχα τούς θεούς γιά τό γυρισμό του γιού του.

'Ο 'Οδυσσέας έζησε πολλά χρόνια καί τό βασίλειό του γνώρισε μεγάλη δόξα κι εύτυχία.

15. Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ

Έκτός από τήν 'Ιλιάδα ό 'Ομηρος έγραψε άλλο ένα μεγάλο ποίημα, τήν 'Οδύσσεια, γοητευμένος από τήν άντρεία καί τίς άτέλειωτες περιπέτειες του 'Οδυσσέα. 'Η 'Οδύσσεια άρχίζει μ' ένα συμβούλιο τών θεών πάνω στόν 'Ολυμπο. 'Η θεά 'Αθηνά ύποστηρίζει θερμά τόν 'Οδυσσέα γι' αυτό στέλνει τόν Τηλέμαχο στην Πύλο καί στη Σπάρτη νά ρωτήσει γιά τόν πατέρα του. Στο μεταξύ ό 'Οδυσσέας φτάνει στό νησί τών Φαιάκων καί διηγείται στόν 'Αλκίνοο καί στην 'Αρήτη τίς περιπέτειές του, από τή στιγμή πού έφυγε από τήν Τροία. 'Η διήγηση είναι τόσο ζωντανή καί όμορφη, πού διαβάζοντας τήν 'Οδύσσεια νομίζουμε ότι άκούμε τόν ίδιο τόν 'Οδυσσέα νά μας μιλάει μέ τή βαθιά καί ώραία φωνή του. Κατόπι φτάνει στην 'Ιθάκη, σκοτώνει τούς μνηστήρες καί φέρνει χαρά κι εύτυχία σ' όλους τούς δικούς του.

Στήν Ὀδύσσεια ὁ Ὅμηρος τονίζει τό **νόστο**, δηλαδή τή μεγάλη ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου νά γυρίσει στήν πατρική του γῆ, κοντά στούς δικούς του. Ὁ πόθος τοῦ Ὀδυσσεά νά δεῖ καί μόνο τόν καπνό ν' ἀνεβαίνει ἀπό τήν πατρική του γῆ καί μετά νά πεθάνει, συγκινεῖ κάθε ψυχή.

Τήν Ὀδύσσεια τή διαβάζουν ἑκατομμύρια ἄνθρωποι σ' ὅλο τόν κόσμο καί ὅλοι γοητεύονται ἀπό τό ἀθάνατο ποίημα τοῦ Ὁμήρου. Οἱ λεπτομέρειες τῶν περιπλανήσεων τοῦ Ὀδυσσεά καί οἱ περιγραφές πού κάνει εἶναι τόσο ωραίες, ὥστε ἀμέσως καταλαβαίνουμε, γιατί οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μάθαιναν ἀπ' ἔξω τήν Ὀδύσσεια καί τήν τραγουδοῦσαν σέ κάθε γλῆντι.

Κι ἐμεῖς οἱ νεώτεροι Ἕλληνες πρέπει νά εἴμαστε περήφανοι γιά τά θαυμαστά ποιήματα τοῦ Ὁμήρου καί νά διδασκόμαστε ἀπό αὐτά τήν ἀρετή, τό σεβασμό καί τήν ἀγάπη γιά ὠραίες πράξεις.

Περίληψη

Ὁ Ὀδυσσεάς μέ τούς συντρόφους του περιπλανήθηκε δέκα ὀλόκληρα χρόνια στίς θάλασσες, ὥσπου νά φτάσει στήν Ἰθάκη. Τά κύματα ἔριξαν τά πλοῖα του στή χώρα τῶν Κικόνων. Νέα τρικυμία τά ἔφερε στή χώρα τῶν εἰρηνικῶν Λωτοφάγων καί κατόπι στή χώρα τῶν Κυκλώπων.

Ἀφοῦ πέρασαν ἀπό τό νησί τοῦ Αἴολου, τή χώρα τῶν Λαιστρυγόνων, τό νησί τῆς Κίρκης καί ξέφυγαν ἀπό τίς Σειρήνες καί τό φοβερό στενό τῆς Σκύλλας καί τῆς Χάρυβδης, ἔφτασαν στό νησί τοῦ Ἥλιου. Ἐπειδὴ ἔφαγαν τίς ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου, ὁ Δίας τούς τιμώρησε καί ὁ Ὀδυσσεάς ὀλομόναχος βγῆκε στό νησί τῆς Καλυψῶς.

Φεύγοντας ἀπό ἐκεῖ πάλεψε μέ τά κύματα κι ἔφτασε στό νησί τῶν Φαιάκων, οἱ ὁποῖοι τόν ὁδήγησαν στήν Ἰθάκη. Ἐκεῖ, μέ τή βοήθεια τοῦ Τηλέμαχου, τοῦ Εὐμαιοῦ καί τοῦ Φιλοτίου ἐξόντωσε τούς μνηστήρες. Ὁ γυρισμός τοῦ Ὀδυσσεά ἔφερε χαρά κι εὐτυχία σ' ὅλους τούς δικούς του.

Άσκήσεις

1. Ποιές είναι οι σπουδαιότερες περιπέτειες του Όδυσσέα;
2. Ποιοί φέρθηκαν φιλόξενα στον Όδυσσέα, ποιοί όχι, και γιατί;
3. Τί ήταν εκείνο που παρακινούσε τον Όδυσσέα να νικά τις δυσκολίες και να ελπίζει;
4. Τί συμβολίζει ή Πηνελόπη;

Κείμενα

1. 'Ο Όδυσσέας παρουσιάζεται στη Ναυσικά:

«Στά γονατά σου πέφτω, ἀρχόντισσα! Θεά, θνητή, τί νά 'σαι;
Θεά ἂν εἶσαι, ἀπ' ὅσους τὰ ἄσωστα ψηλά κρατοῦν οὐράνια,
σέ παρομοιάζω μέ τήν Ἄρτεμη, τοῦ τρανοῦ Δία τήν κόρη,
στήν ὁμορφιά καί στό παράστημα καί στοῦ κορμιοῦ τή χάρη.
Θνητῶν ἂν εἶσαι πάλι γέννημα, πού ζοῦν στή γῇ ἐπάνω,
χαρά στον κύρη καί στή μάνα σου καί τρεῖς φορές χαρά τους».

(Όμηρου Όδύσεια, μετ. Ν. Καζαντζάκη-Ι. Κακριδῆ, διασκευή)

2. 'Η Πηνελόπη, χωρίς ν' ἀναγνωρίσει τόν Όδυσσέα, τόν ρωτᾷ τί ξέρει γιά τόν ἄντρα της:

«Τόν ἄκουε καί δάκρυα τρέχαν ἀπό τά μάτια της τά μάγουλά της σβῆναν·

πῶς λιώνει σέ βουνά ψηλόκορφα τό χιόνι, κι ὥς λιώνει κατεβαίνουν
τά ποτάμια φουσκωμένα,

ἴδια κι ἐκείνη ἔχυνε δάκρυα κι ἔλιωνε τό μηλοπρόσωπό της·

γιατ' ἐκλαιγε τόν ἄντρα της, πού ὅμως ἦταν μπροστά της.

Ό Όδυσσέας κι ἂν λυπόταν τή γυναῖκα του βαθιά, ὅπως θρηνοῦσε,
ὅμως τά μάτια του κρατοῦσε ἀσάλευτα, λές καί τά βλέφαρά του
ἀπό ἀτσάλι ἦταν, κι ἔκρυβε μέ πονηριά τά δάκρυα».

(Όμηρου Όδύσεια, μετ. Ν. Καζαντζάκη-Ι. Κακριδῆ, διασκευή)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΜΥΘΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1. Οί θεοί των Έλλήνων	σελ.	5
2. Ό Προμηθέας	»	7
3. Ό καταγωγή των Έλλήνων	»	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙΘΕΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

A. Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

1. Τά παιδικά καί νεανικά χρόνια του Όρακλη	»	10
2. Ό Όρετή καί ή Κακία	»	12
3. Οί άθλοι του Όρακλη	»	13
α) Τό λιοντάρι της Νεμέας	»	14
β) Ό Όερναία ύδρα	»	16
γ) Οί Στυμφαλίδες όρνιθες	»	17
δ) Οί στάβλοι του Αύγεία	»	19
4. Ό Όλκηστη	»	20
5. Ό θάνατος του Όρακλη	»	21

B. Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Ό παιδική καί νεανική ήλικία του Θησέα	»	25
2. Τό ταξίδι του Θησέα καί τά κατορθώματά του	»	26
3. Ό Θησέας στην Αθήνα	»	28
4. Ό Θησέας στην Κρήτη	»	29
5. Ό Μινώταυρος	»	30
6. Ό γυρισμός	»	31
7. Ό Θησέας βασιλιάς. Τό τέλος του	»	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Η ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

1. Ό Φρίξος καί ή Όλλη	»	35
2. Πελίας καί Όάσοντας	»	37
3. Ό άργοναυτική έκστρατεία	»	38
4. Τό ταξίδι	»	39

5. 'Ιάσοντας καί Αἰήτης	σελ.	40
6. 'Ο 'Ιάσοντας ἀρπάζει τό χρυσόμαλλο δέρμα	»	41
7. 'Η ἐπιστροφή τῶν Ἀργοναυτῶν	»	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

1. Τό μῆλο τῆς Ἑρίδας	»	45
2. 'Η ἀφορμή τοῦ τρωικοῦ πολέμου	»	47
3. Οἱ προετοιμασίες τῶν Ἑλλήνων	»	47
4. 'Η θυσία τῆς Ἰφιγένειας	»	48
5. Οἱ Ἕλληνες φτάνουν στήν Τροία	»	51
6. 'Ο θυμός τοῦ Ἀχιλλέα	»	52
7. 'Ο θάνατος τοῦ Πάτροκλου	»	53
8. 'Ο θάνατος τοῦ Ἑκτορα	»	55
9. Πρίαμος καί Ἀχιλλέας	»	57
10. 'Ο θάνατος τοῦ Ἀχιλλέα	»	58
11. 'Ο δούρειος ἵππος	»	59
12. 'Η καταστροφή τῆς Τροίας	»	62
13. 'Ο Αἰνείας	»	62
14. 'Η ἐπιστροφή τῶν Ἑλλήνων	»	64
15. 'Η Ἰλιάδα τοῦ Ὁμήρου	»	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

1. Στή χώρα τῶν Κικόνων	»	68
2. Στή χώρα τῶν Λωτοφάγων	»	69
3. Στή χώρα τῶν Κυκλώπων	»	70
4. 'Ο Ὀδυσσεύς τυφλώνει τόν Πολύφημο	»	72
5. Στό νησί τῆς Κίρκης	»	74
6. Σειρήνες, Σκύλλα καί Χάρυβδη	»	76
7. Στό νησί τῆς Καλυψώς	»	77
8. Στό νησί τῶν Φαιάκων	»	78
9. 'Ο Ὀδυσσεύς φτάνει στήν Ἰθάκη	»	81
10. Στήν καλύβα τοῦ Εὐμαιου	»	83
11. Ὀδυσσεύς καί Τηλέμαχος	»	84
12. 'Ο Ὀδυσσεύς στό παλάτι	»	86
13. 'Ο Ὀδυσσεύς σκοτώνει τοὺς μνηστήρες	»	88
14. 'Η Πηνελόπη ἀναγνωρίζει τόν Ὀδυσσεά	»	89
15. 'Η Ὀδύσσεια τοῦ Ὁμήρου	»	91

